

H U N G A R I A N - M O N I T O R I N G

1989. január 10.

KEDD.

Ö S S Z E F O G L A L Ó

Heteken belül megkezdődik a Mo-on állomásozó szovjet csapatok részleges kivonása, - nyilatkozta GRÓSZ Károly egy japán lapnak, amelyben az új pártok létrejöttéről is említést tett.	554,561,571,573,578
A MNB 200 mio nyugatnémet márka értékben Euro-kötvényt bocsát ki, tízezer márkás címletekben.	581
Miről döntöttek a Parlmanet decemberi ülésén és mi várható a mostani üléstől? - Az alkotmányjogász válaszol.	553,555,56
HELSZÍNI BESZÁMOLÓ A PARLAMENTBŐL:	
- A TERV- és Költségvetési Bizottság két törvényerejű rendelet tervezetét tárgyalta. KULCSÁR az Alkotmánybíróság létrehozásáról beszélt a képviselők előtt.	573,574
- A képviselői hozzászólások összefoglalása	585
- Vita az igazságügyminiszter előadói beszéde után	575
- Az alkotmánymódosítást kérharmados többséggel elfogadták a képviselők.	585
- Az egyesülési és gyülekezési törv.javaslat vitája. Hozzászólások.	585,634,6
- Összefoglaló az Országgyűlés délelőtti munkájáról	608
- BERECZ János felszólalásában az alternatív csoportoknak intézményesült formákat ajánl. - Hozzászólások.	610
- Összefoglaló	616
- 1/4 6-kor a Ház elnöke váratlanul bezárta a mai ülést.	616
- A délutáni ülés összegzése.	629
- KULCSÁR igazságügyminiszter előadói beszédének részletei, képviselői hozzászólások ismertetése.	629
Az Országgyűlés szünetében: interjú GRÓSZ Károllyal és KÁRPÁTI ferenc honv.miniszterrel a szovjet csapatkivonásról.	627
VÁNCSA Jenő sikeresnek tartja izraeli tárgyalásait.	573
Magyar és szovjet idegenforgalmi vezetők tanácskoztak Budapesten.	581
Felkerülhet-e izraeli kapcsolatai miatt Mo az Arab Liga bojkott-listájára?	557
Szolnok és Zala megye szakszervezetei élesen bírálták a központi áremeléseket.	623
Májusban drágul a háztartási energia, de a benzin nem.	565
A hévizi tanács levélben kért segítséget a kormánytól a Hévizi tó megmentése érdekében.	582
Panaszos nyugdíjasok. Mi lesz az ígért 2 %-os nyugdíjemeléssel?	553
Az ideai mezőgazdasági hitelekről tartottak sajtótájékoztatót a MÉM-ben.	582
Néhány hónap múlva az István-aknai bányászokat más munkahelyre csoportosítják, mert két bányüzem egyesül.	583
"Népszerűtlen feladat ma vezetőnek lenni". - Új elnököt választott a Baranya megyei Tanács.	583
A rossz anyagi helyzetűek gyógyszersegély-akciójáról.	624
DÉTÁRI Lajos Budapestre érkezett, hogy bundaügyben kihallgassa a rendőrség.	625
Magyar szakértő a legújabb angolai repülőgép-szerencsétlenségről.	622
Belügyminisztériumi közlemény a MDF-levéllel kapcsolatban.- Eszmecsere a készülő Alkotmányról. - L A P S Z E M L E:	552
Mi haszna van az élelmiszerárak emeléséből a mezőgazdaságnak? - F A L U R Á D I Ó :	566
"Magyarország területén nincsenek vegyi fegyverek" - interjú VÁRKONYI Péterrel. KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ:	562

"A négyeket a mai körülmények között is kizárnák a pártból?" -
Interjú ifj. RAJK Lászlóval. - NAGY Gyula ev.püspök örö-
mel lemond mandátumáról, ha erre utasítja egyháza. - ELSŐ
KÉZBŐL:

587

KÜLPOLITIKA:

Még tart az amerikai-líbiai viszály (556) - A szlovák KB tegnapi
ülésén foglalkozott Bős-Nagymaros környezetvédelmi kérdéseivel (557) -
Gorbacsov beszédet mondott a moszkvai KB-ülésen (580,618) - levél-
váltás E.Honecker és egy szovjet munkás között (581) - Nem valószínű,
hoy az összes szovjet katona távozik februárban Afganisztánból (616) -
"Ideje, hogy a fegyvert exportáló országok is adót fizessenek" -
Perez de Cuellar sajtóértekezletet tartott Stockholmban (619) -
Kemény belpolitikai viták a Szolidaritás engedélyezése körül (620) -
A párt vezető szerepe az új csehszlovák Alkotmányban szerepel
majd (620) -

H Í R V I L Á G:

- Az Országgyűlés mai napjának eseményei. Összefoglaló. 639
- A Parlament Külügyi Bizottsága javaslatára holnap az Or-
szággyűlés elé kerül a romániai menekültek ügye. 641
- A legfőbb ügyész emgerősítette, hogy amennyiben a rémhír-
terjesztés vádja bebizonyosodik, a MDF gyulai szervezete
ellen eljárást indítanak. 643

1989 Január 10 - K E D D

KOSSUTH-adó

JÓ REGGELT!

Időjárásjelentés:

- Az országban csaknem mindenütt köd van, a hőmérséklet -1 és +5 fok között váltakozik Budapesten is köd van, nulla és -5 fok között értékeket mérnek. Napközben 2 és 7 fok között alakul a hőmérséklet. A Dunántúlon 10 fok közelében várható. Késő este +1 +6 fokra számíthatunk.

LAPSZELE

6.33 h

Orosz József összeállításában

Mindegyik napilapban megtalálják azt a közleményt, amelyben a Belügyminisztérium a Magyar Demokrata Fórum gyulai városi szervezetének levelére reagál. Megállapítják, hogy a rendőri és a határőrizeti szervek a román-magyar határszakaszon sehol sem találtak holttesteket és sebesülteket. Kijelenti továbbá, hogy a tegnapi MAGYAR NEMZET-ben közölt levél félrevezeti a közvéleményt és árt a magyar társadalomnak.

A társadalom pluralizmusa megszüntethetetlen tény. Ez már a MAGYAR HIRLAP egészoldalas interjújának a címe, amelyben szociológusok és politológusok beszélnek a készülő alkotmányról. Bihari Mihály szerint a leendő alkotmány előre nem határozhatja meg a politikai rendszer működését, azonban azt a két rendelkezést meg kell fogalmaznia, hogy a párt tevékenysége és működése nem lehet alkotmány-ellenes és azt is ki kell mondania, hogy a kizárólagos hatalomra törekvő párt tevékenysége alkotmányellenes. Kétségek nélkül a nemzet és a nép szuverenitást sértő tevékenység az, - mondja BIHARI Mihály, ha egy társaság vagy egyesület azért jön létre, hogy a társadalmat rendben tartsa, mert szerinte anarchikus állapotok felé tartunk. Az alkotmánynak alapvető értékeket kell kimondania, hogy minden ember szabad és egyenlő, a társadalmi együttélés alapja a társadalmi igazságosság, a humanizmus és a szabadságjogok kölcsönös tiszteltetésben tartása. Vé-

(lapszemle)

gül pedig, hogy az állami közhatalom feltétlenül alá van rendelve a társadalomnak.

A NÉPSZABADSÁG a tegnapi áremelések nyomában indult el, pl. az egyik bpi KÖZÉRT pénztárosa mondta, miközben körbe mutatott az üres polcokon, azt hittem ma senki sem jön vásárolni. - Egy vásárló éppen-séggel azt mondta, az áremeléssel már találkoztam, a választékkal azonban kevésbé.

Ugyancsak a NÉPSZABADSÁG próbál válaszolni arra a kérdésre, a hús-félé közül miért éppen a marhahús drágult a leginkább. Indokként az újság többek között a közigazgatási szabályzókat említi, azt, hogy helytelen döntés volt a szarvasmarha tartás erőteljes visszafejlesztése.

A MAGYAR NEMZETben elolvashatják, miért kell szanálni a nagykovácsi tanácsot? - azért, mert valakinek meg kell fizetnie a volt tanácselnök hagyatékát, vagyis 10 millió forint un. gazdálkodási előleget. Igaz a tanácselnök maga mondott le. Persze többen megjegyezték a községben, csak akkor, amikor végre kapott egy jövedelmező állás ajánlatot. Tokodi Zoltán, mert hogy róla van szó, tanácselnöki működéséről többet a MAGYAR NEMZETből tudnak meg.

-

- Igen és még mindig újság, mégpedig nem valami jó újság. Szerkesztőségünket idős emberek hívják fel tegnap óta, hogy panaszkodnak, most ugyebár 360 ft-s kompenzálást kapnak az áremelések miatt, de azt ígérték nekik korábban, hogy évente 2 %-l mindenképpen emelik nyugdíjukat, sőt a 70 éven felüliekét akár 15 %-l is. Szóval mi ez a 360 ft? - ennek járt utána Sós Éva, és dr. Berek KaTÁT a Társadalombiztosítási főigazgatóság osztályvezetőjét kérdezte:

- Ez a 360 ft ez vagy kevesebb, mint amennyi a 2 % lenne.

- dr. BEREK: Hát addig a nyugdíj idő határig, amíg a 2 %-t fedezi a 360 ft. gyakorlatilag jobban járnak, a magasabb nyugdíjaknál bizony nem.

- Milyen változás van még?

- Ha 70 éven felüliek, akkor 3.500 ft-ra ki kell egészíteni.

(lapszemle)

- Igen, de hogyha nem 70 éven felüliek?
- Akkor csak 360 ft-s emelést kapják.
- A nyugdíjakra ezek szerint nem vonatkozik a minimális bér, ami most jelenleg 3.500 ft?
- Minden nyugdíjra nem, csak a 70 éven felüliekre.

-

REGGELI PÁRBESZÉD

6.45 h

- Korábban beszéltün az egyesülési jogról és azon belül is a pártok alakításának lehetőségéről és a pártok gazdálkodásáról.
- Itt szeretnék egy közbevető megjegyzést tenni a tisztesség okából, azt az álláspontomat fogalmaztam meg, hogy a pártok gazdálkodásáról törvényi szinten kell szabályozni, igaz meg kell jegyezni, hogy az Országgyűlés Jogi- Igazgatási és Igazságügyi Bizottsága ilyen értelemben foglalt állást és módosította a tervezetet.
- VEndégünk HOLLÓ András alkotmány-jogász, korábban már arról beszélt, hogy egy párt-törvény megalkotása nem jelent visszalépést, mivel az egyesülési jogról szóló törvény a nemzetközi egyesség okmánnyal összhangban elismeri a pártalakítás jogát. Holló András utalt arra is, hogy esetleg még ez évben megszületik a pártokról szóló törvény. A mostani parlamenti ülésen szó lesz a gyülekezési jogról is. Sokan azt kifogásolják, hogy miért a rendőrség dönt a nyilvános rendezvények engedélyezéséről, miért nem a helyi tanács.
- HOLLÓ: Igen.....a társadalmi vita során is felmerült, véleményem szerint a kérdések ilytén megoldása egyrészt nemzetközi tapasztalokkal is összhangban van, jellemzően a rendőrség felel a közrend, közbiztonságért, a polgári államokban, tehát ha úgy tetszik szakmája szerint ez a testület az, amelynek ezekben akérdésekben állást kell foglalni és ha mi azt az álláspontot foglaltuk volna el, és ez már egy praktikus.....tkp. hogy a tanácsoknak legyen meg ez a hatásköre, nem létezik, hogy a tanács rendőrségi konzultációnélkül ilyen kérdésben állást foglalt volna. TEhát én úgy érzem, hogy ez ilyen értelemben a helyén van, egy megfelelő, határozott bírói kontrollal ez a kérdés jól megoldható. Tehát így nem probléma szerintem.
- Na most akárhogy is nézzük egy-egy nyilvános gyűlés, vagy tünetés,

(reggeli párbeszéd)

szinte szükségszerűen mások jogait sérti, hiszen pl. zavarja a közlekedést, ennek alapján bármilyen gyűlést be lehet tiltani, éppen ezért nem kellene azt finomítani, hogy minek alapján tiltanak be egy rendezvényt?

- Igen, ez akérdés úgy tudom, hogy a korábban említett képviselők javaslatában is felmerült, az egység okmány szerinti szöveget tartalmazza a gyülekezési jogról szóló törvény, tehát ilyen értelemben a legfontosabb értéknormánk a politikai egység okmány jelen van a gyülekezési jogról szóló törvényben, a finomítás kérdése valóban egy reális elvi kérdés lehet, egyrésztől elméletileg is felvethető elvi kérdés azonban úgy vélem, hogy és itt megint visszautalok egyrészt arra amit mondtam, hogy egy határozott bírósági felügyelettel ez a kérdés nem lehet probléma a jövőben, ugyanis meggyőződésem azt, hogy a bíróságnak módja és lehetősége van megfelelően értelmezni az gyülekezési joggal való élést, és a gyülekezési jog un. törvényi korlátozását alkalmazó rendőri vagy hatalmi magatartást is, tehát úgy mondhatnánk, hogy rendeletetesszerű joggyakorlásra van szükség a gyülekezési jogot illetően, ez a rendeltetés szerű joggyakorlás ugyan is kötelező a hatalom részére is, amikor a korlátozó szabályokkal él, tehát ilyen értelemben szerintem egy bírói gyakorlati kérdés megoldja. Azzal együtt, hogy valóban lehet egy egyszerűbb és egy jobb szabályozási megoldás az, amire az Akadémia javasolt megfogalmazására utalnak amiszerint, egyértelműen, ha bűncselekmény megvalósítása, bűncselekmény elkövetésére való felhívás lenne az egyetlen-úgymond- törvényi korlát a gyülekezési jog megtiltását illetően.

- Holló András alkotmány-jogással 7 óra után néhány perccel folytatjuk a beszélgetést.

K R Ó N I K A

7.00 h

A mikrofonnál: Zentai Péter

Időjárásjelentés-----

- Heteken belül megkezdődik a Magyarországon állomásozó szovjet csapatok részletes kivonása.

(krónika, 7 h)

Ezt GRÓSZ Károly közölte az egyik vezető japán napilapnak adott nyilatkozatában. Mint Thron András, az MTI tudósítója jelentette, GRÓSZ Károly elmondta azt is, hogy hazánk a hónap végén felveszi a diplomáciai kapcsolatokat Délkoreával. Egyben megerősítette, hogy a magyar gazdaságban a magántulajdon részesedése elérheti az 50 %-t.

- Ma folytatja munkáját az elmúlt 40 év leghosszabb parlamenti ülés-
szaka, amely december 20-ika és 22-ike között ült össze. Most Zelkai
GYörgy kollegámmal röviden összefoglaljuk azt, hogy miről döntöttek
a képviselők decemberben és mi várható most?

- Az Országgyűlés úgy határozott, hogy március 15-iki nemzeti ünne-
pünket munkaszüneti nappá nyilvánítja.

- Létre jött egy új minisztérium?

- Három tárca összevonásából született meg a közlekedési-, hírközlési-
és építésügyi minisztérium.

- A parlament kétnapos vita után elfogadta az 1989-s költségvetési
tervezet 4. változatát, ennek alapján drasztikusan csökken a honvé-
delem, valamint a társadalmi szervezetek állami támogatása.

- Az Országgyűlés módosította a személyi jövedelemadóról törvényt a
képviselek elvették azt az indítványt, hogy az adótáblázatot az
inflációhoz igazítsák?

- A decemberi országgyűlés úgy határozott, hogy megszünteti a hon-
védelmi bizottságot, ám ennek feladatait a jövőben a Minisztertanács
látja el.

- Ami pedig a mai nap programját illeti, tehát törvényjavaslat az
egyesülési- és gyülekezési jogról, és tervezet amelynek alapján mó-
dosíánák az Országgyűlés ügyrendjét, szóval ezekről a kérdésekről
is érdemesnek tartom megszólaltani itt a stúdióban egy alkotmányjog-
gászt, mégpedig néhány perc múlva. Az elmúlt 24 órában azonban elég
sok figyelemre méltó esemény történt idehaza, röviden összefoglalom
őket. A szakszervezetek CSongrád-megyei tanácsa nyílt levélben tiltá-
kozott a miniszterelnöknél az áremelések miatt és élesen bírálta a
központi intézkedést Szolnok- illetőleg Zala megye szakszervezeti
vezető testülete is. Szabolcs-szatmárban rövid munkabeszüntetések
és rüpgyűlések voltak. Ami pedig a MAGYAR NEMZET-ben megjelent Demok-
rata Fórum levél következményeit illeti, a legfőbb ügyész helyettese

(krónika, 7 h)

kivizsgálhatja, hogy valóban holttesteket találtak-e a magyar-román határon, mindenesetre a Belügyminisztérium máris cáfol, a kiadott közlemény megállapítja, hogy sem a rendőrség, sem a határőrség nem talált holttesteket, vagy sebesülteket. Az sem igaz - mondja a BM, hogy a hazánkban érkezett menekültek mintegy felét visszatoloncolják hatóságaink. - Világpolitika. Már az összefoglaló elején elmondtam, hogy heteken belül megkezdődik a hazánkban állomásozó szovjet csapatok részleges kivonása, amint ezt GRÓSZ Károly egy japán napilapnak nyilatkozta. - Más. A jelek szerint még nem ért véget a libiai amerikai viszály. Bolgár György jelenti New Yorkból:

- Tart a kötélhúzás Líbia és az Egy.Államok között, de mintha már nem húznák olyan erősen a kötelet. A Fehér Ház szóvivője közölte, hogy Washington elutasítja Khadhafi libiai vezető javaslatát a közvetlen tárgyalásokra, de a REagan kormányzat előzőleg diplomáciai csatornákon két üzenetet is küldött Tripoliba. A szóvivő most mindenesetre úgy nyilatkozott, hogy az amerikaiaknak nem kommunikációs problémájuk van Khadhafival, hanem a cselekedeteit tartják problematikusnak, ami azért a korábbiaknál finomabb fogalmazás. Közben New Yorkban az ENSZ BT-nak ülésén szintén diplomatikusabbá vált a vita hangneme. Valószínűleg történetesen valami a színpalak mögött, mert az el-nem kötelezett országok, amelyek a múlt hétenjavaslatot készítette az amerikai katonai akció elítélésére, most mérsékeltebb indítványt hoztak.....Az amerikai ENSZ nagykövet azt mondta, hogy ez az indítvány sem túl étvágygerjesztő, egyes hírek szerint csupán azt tartalmazná, hogy a BT sajnálatosnak tartja a libiai vadászgépek lelövését. Márpedig az Egy.,Államok egyik szövetségese Franciaország képviselője szinte szóról szóra ugyanezt mondta tegnapi vitában, hozzá fűzve ua.hogy szerinte az incidensnek nem volt köze az amerikaiak által kifogásolt vegyigyár ügyéhez, de a legtalálóbban talán a finn nagykövet fogalmazta meg a világ aggodalmát. Mindkét fél azt állítja, - mondta, hogy csak rutinrepüléseket végzett. Akkor viszont baj van a mindennapi rutinnal.

-

- Igen, de vajon hogyan reagálnak erre Líbiában?

(krónika, 7 h)

Khadhafi tegnapi rádióbeszédében kilátásba helyezte, hogy Líbia kész támadást intézni amerikai célpontok ellen, ha az Egy.Államok valóban lerombolná az állítólagos líbiai vegyifegyver üzemét. Khadhafi ugyanakkor megismételte, hogy a gyárat gyógyszerek készítésére építették.

POZSONY:

A Bős-Nagymarosi vizierőmű környezetvédelmi kérdéseivel is foglalkozott a szlovák KB elnöksége. A testület tegnapi ülésén hangsúlyozta, az építkezésnél érvényesíteni kell az összes környezetvédelmi szempontot, ua. megállapította, hogy Szlovákiában lemaradás van a szennyvisztisztító berendezések építésében.

- VÁNCSA Jenő mezőgazdasági miniszter agrár-együttműködési megállapodást írt alá Izraellel. A magyar politikus továbbá kijelentette, hogy szerinte hónapokon belül felújíthatjuk a diplomáciai kapcsolatokat a közelkeleti országgal. -.....konferenciára ült össze az Arab Líga un. bojkott irodája. Ezek után vajon Magyarország is felkerül az arab bojkott-listára? És kárba veshet az a 300 millió dolláros arab export? - kérdezem Tóth Tibort a Kereskedelmi MINisztérium szakértőjét

- TÓTH: Az Izrael ellenes arab bojkott-iroda nem országokkal foglalkozik, hanem vállalatokkal. A bojkottnak az a lényege, hogy az piacokról való kizárással ezzel való fenyegetéssel, tehát gazdasági eszközökkel tartson távol vállalatokat olyan tevékenységtől, amely érdemben tudná Izrael gazdasági- és katonai ponteciáját erősíteni.

- Akkor a kérdés úgy szól, hogy magyar vállalatoknak számolnia kell azzal, hogy bojkott-listára kerülnek?

- Egyelőre nem, ti. Izraellel jelenleg normális kereskedelmi kapcsolatokat folytatunk, ez pedig nem esik a bojkott-iroda intézkedései alá.

- Mi az ami az izraeli gazdaságot erősíteti, és mi az ami nem erősíti, ez nyilvánvalóan az arab elképzelések alapján dől nem ?

- Nem teljesen szubjektív azért, mert vannak nagyon pontosan meghatározott kirtéiumok, amiket minden magyar vállalat ismer egyébként,

- Végülis veszélybe kerülhetnek vagy sem....az arab világgal való kapcsolataink?

- Egyes vállalatok veszélybe kerülhetnek akkor, hogyha az előírásokat

(krónika, 7 h)

nem tartják be. Az arab világ nem teljesen egységes az arab bojkottiroda intézkedéseinek a végrehajtásában. Általánosan Magyarország kereskedelmi pozícióit nem érzem fenyegetve, ti. Izrael kis piac, az Izraellel való kapcsolatainkban az elsődleges érdekünk az, hogy fejlett izraeli technológiát hozzunk be Magyarországra, ennek eredménye viszont már nem feltétlenül a magyar-izraeli kereskedelmi kapcsolatokban, hanem hagyományos piacainkon jelentkezik.

-

- Mai vendégünkkel Holló András alkotmányjogással a parlamenti ülés kapcsán eddig az egyesülés- és gyülekezési jogról beszéltünk. Holló András szerint nem jeletn visszalépést a párt-törvény megalkotása, és vendünk célzott arra is, hogy esetleg még az idén megszületik a pártokról szóló törvény. A gyülekezési joggal kapcsolatban elmondta, a korábbi beszélgetésünkben, hogy más államban is a rendőri szervek adnak engedélyt egy-egy nyilvános rendezmény megtartására. Ezen túlmenően kiemelte a bírói felügyelet fontosságát. Téma lesz az ügyrend megváltoztatásának kérdése is a Parlament ülésén. A régi ugyan nem foglalkozik a frakció kérdésével, pedig már megalakult a párttagok frakciója és a párton kívüliek is bejelentették, hogy szeretnének frakciót alapítani. Én úgy érzem, hogy az új ügyrendben alapkérdés lehet a frakció alapítás joga?

- HOLLÓ: Valóban a frakció alakítás úgy nevezhetnénk, hogy kollektív képviselői jog, amely a képviselő munka dinamizmusát egy érdek differenciáltabb és hatékonyabb.....a korábbi gyakorlat joggal volt kritizálható, ugyanis egy 75 %-s képviselői politikai frakció bizonyos nagykérdések eldöntésénél, egy hát sajátos szavazási arányt eredményezheett, ilyen értelemben az a fajta frakció gyakorlat inkább diszfunkcionálisnak minősíthető. Az a lehetőség, hogy frakció alkotás legyen a Parlamentben, feltétlenül helyeslendő és egy fontos kérdés, mert más érdekalapú szerveződés adott esetben ad hoc szerveződés lehetőségét is biztosítaná a képviselők számára, tehát mindenképpen egy fontos alapkérdés a frakcióalkotás.

- HA már itt van engedje meg egy teljesen másjellegű kérdés. A hajdúbihari NAPLÓ minapi száma beszámolt arról, hogy a debrecei városi pártbizottság úgy döntött, hatásköri listájába sorolja városi fő-

(krónika, 7 h)

ügyészség és bíróság vezetőinek kinevezését is, ez azt jelenti, hogy ezentúl a debreceni pártvezetők dönthetnek, hogy ki legyen városuk igazságszolgáltatásának vezetője, ez nem mond ellent az alkotmánynak? - Hát ebben több kérdés van együtt, egyrészt azért nem mond ellent az alkotmánynak, mert az alkotmány erről nem rendelkezik, de hogy ha úgy közelítjük meg, hogy az alkotmány szellemével, vagy még pontosabban fogalmazva az új alkotmányozási koncepciónk szellemével, semmiképpen nem összeegyeztethető ez a fajta megközelítés, ugyanis, amikor mi a hatalomelosztást, a hatalmi ágak koncepcióját és annak alkotmányos alapját hirdetjük az új alkotmányozási koncepció egyik lényeges rendező elvének, akkor a párt és az állami szervek elválasztása is ugyanugy az alapkérdéshez, az alkotmányos alapkérdések közé tartozik, tehát hogyha elismeri az autonóm állami szerveket, sajátos szervtípusaként, akkor a pártnak nem ilyen módon kell a politikai befolyásolás lehetőségét megadni, más politikai eszközökkel ő befolyásolhat apparátusok kialakítását, vezetők kiválasztását, de alapvetően ez az adott vezetés dolga, az adott szervezet vezetőinek a dolga a vezetők kiválasztása. Eddig ez probléma is volt és tkp. ilyenhatásköri lista eddig is létezett, de úgy mondanám, hogy akár bíróság, akár ügyészség, amióta bírói függetlenségnek és ha úgy tetszik az ügyészségnek is az alkotmányos függetlenségnek az elvét kell előtérbe állítani, akkor egy ilyen politikai befolyásolás, amiről az előbb beszéltünk semmiképpentehát az alkotmány szellemiségével a jövőbeni alkotmány szellemiségével nem fér össze.

- Igen, én azt mondom, hogy most hagyjuk abba a beszélgetést, és fél-nyolckor Pelkai György folytatja a beszélgetést Holló Andrással.

7.30 h

- Mai vendégünkkel, HOLLÓ Andrással alkotmány-jogással, a parlament ülése kapcsán az egyesülési és gyülekezési jogról beszéltünk. Az ügyrendi vita során több képviselő felvetette a bizalmatlansági indítvány szabályozását, ez végül lekerült a napirendről, azzal a hivatkozással, hogy erről alkotmánymódosítására lenne szükség. Ön hogy látja ezt?

(krónika, 7.30 h)

- Nekem is az a véleményem, ugyanis a bizalmatlanság kérdése, bizalmatlansági indítvány a parlamentarizmusnak egy alapkérdése, aminek az a lényege, hogy a nép bizalmából kormányzó kormányra van szükség, és hogyha a nép bizalmát, tehát a képviselő testületek által gyakorolt nép bizalmat akormány nem élvezzi, akkor abban az esetben annak a kormánynak le kell mondani. Tehát lényeg az, hogy a parlamentarizmus alapkérdése a bizalmatlanság, mindenképpen.....alkotmányos szabályozást kíván. Meggyőződésem, hogy ez a új alkotmányozás során ez a kérdés szabályozva lesz, és az Alkotmányba bekerül. Ma tehát ügyrendi kérdésként valóban nem közelíthető meg.

- Ez azt is jelenti, hogy nem is feltenni egy ilyen kérdést, hogy bizalmatlanságot nyújt be valaki a kormánnyal szemben?

- Tkp. ily konkrétan ilyen kérdést nem lehet, de fel lehet vetni a felelősséget, tehát egy interpellációban pl. adott esetben egy miniszter vagy.....a kormány felelősségét teszem fel kérdésnek, adott esetben, és az interpellációra válasz elfogadása, el-nem fogadása esetén a parlament tkp. minősít egy minisztert vagy adott esetben egy kormányt. És hogyha a parlament nem fogadja el adott esetben a miniszter válaszát és kiadja ezt a problémát egy bizottságnak vagy erre szervezett ad hoc bizottságnak, hogy ezt a problémát tárgyalja meg, vizsgálja meg, akkor elvileg nem kizárt a mai alkotmán.....az, hogy elvesse ez a vizsgálóbizottság a felelősség kérdését is a vizsgálat végeredményeként.

- Az alkotmány jelenleg arról sem rendelkezik, hogy egy kormány meddi maradhat hatalmon, mikor jár le mandátuma, végülis mikor kell Magyarországon lemondani egy kormánynak?

- Hát hogyha most félretesszük, az ugynevezett kemény ellenőrzés jogkövetkezményekénti lemondást, tehát egy bizalmatlansági indítvány elfogadása esetén, ez nyilvánvaló hogy kormánylemondsát von maga után, én azt válaszolhatom, hogy a Minisztertanácsnak a mandátuma, tehát a magyar alkotmányos gyakorlatra visszatérve, alkotmány értelmezéssel logikusan ugye összefügg a parlament mandátumával, mivelhogy a parlament kormányáról van szó. De mivel az alakuló ülésig, tehát a parlamenti madátum lejárt és az új parlamentnek az alakuló üléséig van egy bizony időtartam, és ezelatt is kormányozásra van szükség, ez az alkotmányos gyakorlatunk, hogy az Elnöki Tanács felhatalmazásával a kormány az új országgyűlés alakuló üléséig betölti

(krónika, 7.30 h)

szerepét, tehát hivatalban van. Az alakuló ülésen pedig meg kell választani a Minisztertanácsot, erről az ügyrend rendelkezik. Valóban nincs alkotmányos szabályunk erre, tehát az alkotmány erről a kérdésről nem rendelkezik, de ez alóban olyan kérdés, amit egy új alkotmánynak egyértelműen szabályoznia is kell.

- Megköszönöm HOLLÓ András alkotmány-jogászk, hogy velünk töltötte ezt a reggelt, és beszélgethettünk a parlament mai ülése kapcsán az együlési- és gyülekezési jogról, továbbá az ügyrend módosításának kérdéseiről. Akiket egyébként részletesen érdekel a parlament azok 10 órától a Kossuth rádió URH-sávján hallgathatják egyenes adásban.

-

7.40 h

- Aki mostanában forgatja a világlapokat, észreveheti, mennyi cikk tartja lehetséges, hogy néhány ismeretlen telefonáló holmi fenyegetéssel megbénítja a világ légiközlekedését, vagy akár a nemzetközi kommunikációs rendszert. Mindenestre elhívtam a légi társaságok nemzetközi szervezete biztonsági főnökét, ugyan mondja el mi történik körülöttünk?-----

-

7.50 h

- Mielőtt elbucsuzunk feltétlenül szükséges összefoglalni a három-és-félórás műsor legérdekesebb híreit.

GRÓSZ Károly bejelentette heteken belül megkezdődik a szovjet csapatok részleges kivonása Magyarországról. -----

Vendégünk volt a stúdióban HOLLÓ András alkotmányjogász.-----

A Belügyminisztérium cáfolja, hogy rendőrségünk, vagy határőrségünk holttesteket, esetleg sebesülteket talált a magyar-román határon.-----

Rövid lapszemle ismétlés.-----

KOSSUTH ADÓ

HIREK

8.00 h

Magyarországon heteken belül megkezdődik a szovjet csapatok részleges kivonása. Erről GRÓSZ Károly beszélt abban a háromrészes exkluzív interjúban, amelyet egy japán vezető gazdasági napilapnak adott. A gazdaságról szólva GRÓSZ Károly kifejtette, hogy a politikai vezetés a mutlbeli ideológiai korlátokat áttörve a tőke és a munkaerő mozgásának felgyorsítására törekszik. Szólt arról is, hogy a jövőben nem támaszkodhatunk kizárólagos alapon a KGST együttműködésre, ezért próbálunk közeledni a Nyugathoz. A felzárkózás érdekében a gazdasági vezetés célul tűzte ki a forint konvertibilitásának bevezetését, de ez együttjárna annak leértékelésével, ami jelentősen befolyásolná külgazdaságunkat és ezért nagy óvatosságra van szükség az áttállásnál. GRÓSZ Károly a továbbiakban azt mondta, hogy a piaci alapelvek csaknem korlátlanul fognak érvényesülni hazánkban és a magántulajdon részesedésének elméleti határa akár 50 % is lehet. A többpártrendszerrel kapcsolatban kifejtette, hogy az MSZMP nem kívánja önként átadni a hatalmat, de ha azt mégis elveszítené, akkor az a párt saját hibája lenne. A japán lapnak adott interjúban GRÓSZ Károly kitért arra is, hogy hazánk még ebben a hónapban felveszi a diplomáciai kapcsolatokat Délkoreával.

Budapesten ma folytatja decemberben felfüggesztett ülészeit az Országgyűlés. A képviselők megvitatják az egyesülési- és a gyűlékezési jogról, továbbá az alkotmánymódosításáról szóló törvényjavaslatot. Várhatóan módosul az általános honvédelmi kötelezettségről szóló alkotmányi pont is. Ezzel kapcsolatban több független szervezet tegnap petíciót intézett az Országgyűléshez, kérve az alternatív katonai szolgálat bevezetését is. Ugyancsak az Országgyűlés elé kerül a parlamenti ügyrend módosításáról szóló szervezet is.

Az Egy. Államok továbbra is azzal vádolja Líbiát, hogy vegyi fegyverek gyártására készül. Bolgár György jelenti New Yorkból:-----
---- Ism. 556 old.

-----Ismétlések-----

(hírek, 8 h)

A közeljövőben Iránba látogat a szovjet külügyminiszter. A hírt a teheráni rádió közölte, hozzá téve, hogy E. Sevardnadze akkor erősítete meg utazási szándékát, amikor a héten Párizsban találkozott iráni kollegájával.

- ooo - 0 - ooo -

PETŐFI-adó

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ

8.50 h

VÁRKONYI Péter külügyminiszterrel beszélget Kulcsár István.

- Még jóformán alig csomagolt ki VÁRKONYI Péter külügyminiszter, aki most érkezett Párizsból, ahol részt vett a vegyi fegyverek felszámolásával foglalkozó nemzetközi konferencián, amelyen 145 ország képviselteti magát, többségében külügyminiszterrel. Mi tett önre a legnagyobb benyomást pl. a párizsi értekezleten?

- Hát ami a csomagolást illeti, az nálam gyorsan megy, ma már dolgoztam rendesen, munkaidőben, ami a párizsi konferenciát illeti, azért egy dolgot szeretnék kiemelni, legtöbb külügyminiszterrel találkoztam, különböző események során, fogadások, ebédek,.....során és a konferencia színhelyén, és megfogott az, hogy a többség hangoztatta azt a jelmondatot, hogy tartsuk fent a lendületet. A párizsi konferencia jelentősége abban van, hogy nagyon fontos.....az Egyesült Nemzetek Szervezetekezdeményezése nyomán.....kerülhetett egy ilyen nagylétszámú konferencia.....

- Ez kétségtelen, és azt mondják, hogy Mitterrand elnöknek ebben nagy személyes érdeme van, ugyanakkor tudjuk azt, hogy nagyon..... a genfi.....(érthetetlen).....

-.....hogya vegyi fegyvereket tiltsuk be, ismételten, de ebben a vélemények eltértek GENfben atekintetben, hogy akik a vegyi fegyverrel rendelkeztek, vagy rendelkeznek, ezek az országok, ezek tkp. arra törekedtek, hogy ismételjük meg, vagy csatlakozzunk az 1925-s genfi egyezményhez, amely a tilalmat mondja ki.

- Tehát nem a fegyverek felszámolását, hanem azt, hogy tilos használni - igen, tilos használni, mert itt arról van szó, hogy be kell tiltani a vegyi fegyvereknél a gyártást, a felhalmozást, a továbbterjesztést. TEhát egy általános és átfogó tilalomra van szükség és a pá-

(VÁRKONYI Péter)

rizsi konferenciának abban van egyik jelentősége, hogy etekintetben gyorsítani tudja, hogy ha ez az elszántság tükröződik a résztvevő államok képviselői részéről, gyorsítani tudja a genfi leszerelési értekezleten folyó tárgyalásokat.

- Olvastuk idehaza, Sevardnadze szovjet külügyminiszter felszólalását, bejelentette azt, hogy a SzU még bármiféle megállapodás előtt egyoldalúan megkezdi a vegyi fegyver készletének a felszámolását, megsemmisítését. Hogyan fogadták ezt a bejelentést Párizsban?

- Sevardnadze elvtárs beszéde rendkívül mély benyomást gyakorolt rám is, de azt mondhatom, hogy valamennyi küldöttre, aki ott ült a teremben, és valamennyi ország képviselőjére, annak az egyoldaló lépésnek a bejelentése, amely elhangzott részéről, hogy a SzU függetlenül attól, hogy lesz-e a vegyi fegyverekt általában betiltó konvenció vagy sem, a SzU megkezdi vegyi fegyver készleteinek felszámolását ez rendkívül nagy hatást tett az.....

-a szovjet vegyi fegyver készletektől, amelyek csökkenni fognak, de egyelőre megvannak? Ön elmondta a konferencián, pontosabban megismételte azt ahivatalos magyar álláspontot, hogy Magyarország területén nincsenek vegyifegyverek. Mi a helyzet a többi szocialista országban?

- Hát nemcsak Magyarország területén nincsenek vegyi fegyverek, hanem Magyarország nem is törekszik arra, hogy vegyi fegyver gyártási kapacitása legyen, ezekkel nem kísérletezik, és a jövőben sem kíván kísérletezni, ezt én ez év tavaszán bejelentettem a genfi leszerelési értekezlet egyik ülésén, és most megírosattem a párizsi konferencián. Hát ezt el tudom mondani Magyarországról, más bejelentésekről én nem tudok.

- Tehát Magyarország szomszédai sem pozitív sem negatív értelemben erről nem nyilatkoztak?

- Ahogy én ismerem pozitívan viszonyultak a szomszédos országok is a vegyi vegyverek általános betiltásáról, támogatják és a konferencián is aktívan részt vesznek, tehát etekintetben egyeértés..... az hogy ilyen egyoldalú bejelentéseket tettek-e vagy sem, én nem tudom.

- Engedje meg, hogy a vegyi fegyverek felszámolsáról, amely minket általánosérint közvetlenül,.....hagyományos fegyverek elszerezésével,.....(érthetetlen)úgy tünik, ahhoz hogy

(VÁRKONYI Péter)

megkezdhessék megfoglalkozó értekezlet az európai hagyományos erők leszerelésével foglalkozó konferencia, előbb a bécsi utótalálkozónak be kell fejeződnie. Úgy tudom voltak olyan tervek az osztrák külügyminiszter elképzelése volt, hogy január 17-n ezt ünepeélyesen be lehet fejezni Bécsben, most azonban nem ennyire optimista, ön hogy látja ebben apillantban?

- Most alkalmam volt beszélgetni ismét a kollegákkal Párizsban, és általában optimista hangulat volt atekintetben, hogy jövő héten be tudjuk fejezni a bécsi értekezletet, a találkozót, ez annál is inkább fontos, mert hát egyrészt már évek óta folyik ez a találkozó és jó munkát végeztek, ez az oktmány, amelyet a koordinátorok benyújtottak, ez számunkra teljes egészében elfogadható, mi úgy véljük, hogy ezen már sokat változtatni nem lenne szabad,fogadni a konszenzusok értelmében valamennyi résztvevő államnak, hogy megkezdődhetssék az utótalálkozó.....az utótalálkozónak további találkozók jelentik a folytatását, és ebben kiemelkedő szerepet kap a hagyományos....fegyverek leszereléséről folytatandó tárgyalás Bécsben a NATO és a Vsz.....ez óhatatlanul szükséges ahhoz, hogy komolyan.....azt a nézetet, amely.....a hagyományos fegyverek és fegyverzetek terén van, és.....leszerelési intézkedések kidolgozását, amely természetesen érinti sőt azt szeretnénk, hogyha ezek a tárgyalások, ha eredményre vezetnek, akkor az eredményeiben elsőként részesülhessen Magyarország.

- Engedje meg, hogy még egyszer visszatérjek az előfeltételre, néhány nappal ezelőtt a román küldöttség bejelentette Bécsben azt, hogy nem is egy, hanem több pontban nem egyet a záróokmánnyal, a tervezetével, és ha azon nem módosítanak, akkor Románia nem írja alá. Én nem gondolom azt, hogy teljesen ki van zárva valamiféle kompromisszum, de az idő rettenetesen szorít, el tudja képzelni, hogy egy hét alatt sikerül meggyőzni a román küldöttséget, a román kormányt, vagy olyan értelemben módosítai a záróokmányt, hogy?

-..... a román küldöttség részéről elhangzottak, ezek kezelhetők, és megoldást tudnak találni arra, hogy a záróokmány tervezete ne szenvedjen csorbát, úgy éreztem Párizsban, több külügyminiszter barátom részéről, hogy etekintetben az az álláspont, hogy nem kell dramatizálni ezeket a felvetéseket, hát hozzá kell tennem, hogy van

(VÁRKONYI Péter)

még görög.....is, mert a görögöknél is a görög kormány képviselői részéről is vannak a mandátummal kapcsolatos, tehát a hagyományos leszerelési tárgyalások mandátumával kapcsolatban kifogások, úgy tűnik,, hogy ezek a kifogások megoldhatók, amennyiben a megfelelő jóindulat és a politikai akarat jelentkezik az illető kormányok részéről, hát elsősorban a román kormány részéről.

- Amennyiben bekövetkezik és mához egy hétre megkezdődhet a záróaktusa ennek a bécsi utótalálkozónak, ahhoz közvetlenül, vagy hamarosan utána megkezdődhetnék a hagyományos európai leszereléssel foglalkozó konferencia.

- VÁRKONYI Péter külügyminiszterrel beszélgetett Kulcsár István.

- ooo - 0 - ooo -

PETŐFI-adó

HÍREK

9.00 h

Heteken belül megkezdődik a szovjet csapatok részleges kivonása Magyarországról.-----Ism.

Az Országos Anyag- és Árhivatal elnökhelyettese cáfolta azokat a híreszteléseket, hogy emelik a benzin árát. VISI Ferenc a NÉPSZA kérdésére elmondta, hogy közgazdasági érvekkel nem lehet alátámasztani egy ilyen áremelést, ugyanis önköltségi áron egy liter benzin mindössze 7-8 ft-ba kerülhet és a további több mint 17 ft az a fogyasztási adó. Ez azt jelenti, hogy az államnak több, mint 200 %-s haszna van minden liter benzinen. Ezért a kormányzat arról döntött, hogy májusban a háztartási energia árak drágulnak, de ebben akörbe nem tartozik bele a benzin.

A Vegyipari Dolgozók Szakszervezete kérte, hogy mentesítsék azokat a fiatalokat a katonai szolgálat alól, akik vállalják, hogy 10 évig kohásztként dolgoznak. A Honvédelmi Minsiztérium megígérte, hogy az új honvédelmi törvény megalkotásánál figyelembe veszik ezt az igényt.

(hírek, 9 h)

A Magyar Nemzeti Bank 200 millió nyugatémet márka értékű kötvényt bocsát ki az NSZK-ban. A hétéves lejáratú értékpapírokat Frankfurtban és Münchenben kívánják eladni. A befeketetőknek február elejéig kell kifizetniük a megvásárolt kötvényeket, az ügylet lebonyolításában részt vesz a nyugatnémet Bayerische Vereinsbank.

- ooo - 0 - ooo -

KOSSUTH-adó

FALURÁDIÓ

5.40 h

- Mai 12 percünk néhány mondatban. Megkezdtek a szőlő metszését a Balaton-felvidéken. - Bács-Kiskun-megye Zöldért tájékoztatót tartanak. - A mezőgazdasági támogatások jelentős csökkenése, valamint egyéb költség-váltások miatt, tegnaptól magasabbak az élelmiszerárak. Mi a haszna ebből az élelmiszergazdaságnak? - Mire ad lehetőséget a fejére-import liberalizálás? - Szabad vásárlás, vagy elosztás. És most az előbbiekről részletesen Balatonfelvidéken, elsőként Akaliban, Badacsonyan és Nemesgulcás környékén kezdték meg a nagyüzemi szőlők metszését. Háromezer hektáron kell elvégezni ezt a munkát. A balaton-felvidéki szőlő- és bortermelők egyesülésénekaszumfői laboratóriumában megvizsgálják a rügmintákat. A rügyek fűrt..... arányától no meg az esetleges fagykártól teszik függővé a metszés módját, a vesszők alakítását. TAKács András Bács-Kiskun megyéből tudósít, de nem a homoki szőlőről lesz szó. GAZdagyűlésekre, falugyűlésekre invitálja ezeknek a napokban a Bács-kiskunmegyei ZÖLDÉRT vállalat a kistermelőket. A megbeszélések témája, milyenek a piaci kilátások és milyen zöldségterméket érdemes tzermelni 1989-ben? A Duna-Tisza közén ugyanis évről évre visszatérő gond, hogy egyes termékekből túltermelés, míg más zöldségfélékből hiány van. A szerdősé kötések megelőző eszmecseréket, a.....megalapozását is szolgálják. Az alacsony áraival és jó minőségű áruival országos hírnevet szerzett vállalt az idén is két fő célt tűzött maga elé. A hazai piacon széles választékú és olcsó árúkkal kívánnak versenyben maradni, míg külföldön a kiváló minőséggel újabb vevőket szeretnének szerezni. CSak érdeksségképpen a szocialsita export jelentős csökkenése ellenére a felvásárolók százezer tonnányi zöldség, gyümölcs csaknem felét

(FR)

külországban tervezik eladni. És a prognózisról: A piackutatók szerint, ha a termőterület nem csökken, akkor az idén sem lehet eladni a fejeskáposzta a cékla jelentős részét, dömping várható tölteni való fehér paprikából is. Paradicsomból viszont a tavalyi mennyiség háromszorosát, vitamin paprikából a dupláját is szívesen felvásárolnák, de haddmondjak egy kicsit más logikájú prognózist is. CSatlós András, a csarnok és piacigazgatóság csoportvezető főfelügyelője tízéves piaci tapasztalat alapján állítja, mindig azt kell termelni, amiből az előző években sok volt. A dömping ugyanis a termelők többségét elriasztja egy-egy terméktől, így bőséget mindig hiány követi.

- Mezőgazdasági ártámogatás csökkentés, magasabb élelmiszer árak. Tegnap az Újságíró Szövetségben tartott sajtótájékoztatón Lakatos Pál vett részt.

- Tegnap óta jelentős változások következtek be az élelmiszer árakban. Átlagban 16-17 %-l emelkedtek, ebből a több milliárd forintból, ami bevételként jelentkezik, mennyit kaphat vissza a magyar mezőgazdaság,Jenő a mezőgazdasági- és élelmiszerügyi minisztérium miniszterhelyettes.

- EGész pontosan a 24, 24,5 milliárd begyűrűző költségből, költségszinten a mezőgazdaság majdnem mindezt visszakapja, de ez többlet nyereséget nem jelent a mezőgazdaságban, ugyanis az intézkedések 40 %-t a támogatás leépítés jelenti, 20 %-t a szabályozó változás, a többlet költséget eredményez a mezőgazdaságnak és a másik 40 %-t pedig az ipari ár begyűrűzések fedezetére kell fordítani, tehát gyakorlatilag a mezőgazdaságban ez a jelentős élelmiszer fogyasztói ár-emelés nem jelent többlet nyereséget, és azt is el kell mondanom, hogy az élelmiszer iparban sem.

_ Az áremelkedés várhatóan azt is fogja jelenteni, hogy csökkenni fog a fogyasztás, tehát árú marad meg, ennek az árúnak lesz-e exportpiaci lehetősége ?

- A 16 % körüli élelmiszer fogyasztói ár-emelés mellett az élelmiszerek fogyasztása 12-15 %-l csökkenhet, ennek következtében a 89 évi mezőgazdasági tervünk azzal számol, hogy a devizás exportunk az 1988 évi teljesítményhez képest további 100 millió dollárral nő, elsősorban a belföldi fogyasztás mérséklődése miatt, hisze 88-hoz képest mindössze 1 %-s termelés növekedéssel számolunk.

(FR)

- Ezeket a mostani fogyasztói árakat ismerve, joggal kérdezhetik az emberek, hogy ilyen drágán termel a magyar mezőgazdaság, hogy a fogyasztói árakat ilyen magasan kell megállapítani?
- Itt felmerül a kérdés, hogy a fogyasztói árakat mihez viszonyítjuk.
- A bérekhez.
- A bérekhez képest teljesen egyetértek, magasak a beföldi élelmiszer fogyasztói árak, viszont a magyar mezőgazdaság termelői árszintje, kb. 60-70 %-a a környező fejlett országok termelői árszintjének, tehát ez azt jelenti, hogy olcsóbban termelünk annak ellenére, hogy a mezőgazdaságban felhasználásra kerülő ipari anyagok, eszközök szolgáltatások árai már már azon a szinten vannak, az említett fejlett országoké, sajnos azt is hozzá kell tennem, hogy ezeknek az eszközöknek a minősége viszont nem minden esetben felel meg annak, mint ahol az árat összehasonlítottam. Kíváncsiságból megnéztem pl. a marhahús kétszer olcsóbb, vagy az osztrák és a nyugatnémet marhahús ára kétszer magasabb az üzletekben, mint a miénk, vagy ugyanez vonatkozik a sertéshúsa. A tojás háromszor annyiba kerül, a kenyér ötször, hétszer annyiba kerül.
- Ez mind rendben van és mind tény, de hogyha az ottani a munkás, az ottani értelmiségi fizetését, jövedelmét nézzük, akkor az is kétszer- háromszor, négyszer több, mint a magyar munkásé.
- Én ezzel teljesen egyetértek, csak hogyha közel olyan ráfordításokkal dolgozunk, mint a nyugatnémet vagy az osztrák mezőgazdaság, akkor sajnos nem tudjuk kétszer-háromszor olcsóbban előállítani, de tény és magam részéről is teljesen egyetértek azzal, hogy ezeket bérrel kompenzálni kell. A teljesímenyeket a bérben a jövőben el lehet ismerni, ennek adminisztratív korlátja nincs.
- Drasztikusak ezek az áremelések, akárhogy is kerülgetjük akérdést, de azért valamiféle biztatót mondhaunkt-e hogy ez most a vége ennek a sorozatnak, tehát ilyen hatalmas áremelésre az elkövetkezendő években, vagy akár még az idén nem kerül sor?
- Azt nem merném állítani, hogy vége, de azt mindenképpen, hogy a élelmiszer termékeknél ilyen magas áremelésre már nincs szükség, mint az idén és az elmúlt évben, ugyanis a közvetlen termelési támogatások nagyobb részét már leépítettük, közvetlen és közvetett termelési támogatás mindössze 7-8 millirád forint van a mezőgazdaságban összesen, csak emlékeztetőül mondom, idén 9,5 millirádot építettünk le

(FR)

89-ben, ebből a 7-8 milliárdból még egy 3-3,5 milliárdot lehet, vagy kell tehát az ideinek egyharmadát átlagba bevinni, egy kisebb mértékű támogatás leépítéssel kell 1990-re számolnunk, ebben az esetben már a mezőgazdság árindexe egy számjegyű tud lenni. Akkor sem lesz szükség ilyen drasztikus élelmiszer áremelésre abban az esetben ha az import árak és az ipari árak erre nem kényszerítenek bennünket.

-

- Fehérje takarmány termesztés, import. Szabad vásárlás, vagy elosztás. Demter János a MÉM osztályvezető helyettese új információkkal szolgált Srankó Istvánnak.

- 1979 óta a fehérje, ami döntő részben importból származik, államiilag behatárolt mennyiségben kerülhet be az országba évenként lerögzítették a mennyiséget, és ezen belül csak kivételes esetben és külön engedélyezéssel lehetett esetleg többet behozni. Ammi import, vagy hazai fehérje volt, az szabad takarmányforgalmi rendelet ellenére központi piacgazdálkodásba kellett úgy vonni, hogy azokat minden évben a nagyforgalmazók között el kellett osztani mindig hosszú vita és harc árán ment ez, de összességében soha nem tudtuk az igényeket úgy kielégíteni, hogy a gyártott takarmányaink fehérje tartalma elérje bármelyik fejlett ország színvonalát. A másik tényező, hogy nálunk a gabona és fehérje áránya hallatlanul tág, mert a gabonánál az átlagos termelés költségei alapján alakítjuk a termelői árakat, és az megy át a húsba, a fehérjénél pedig úgy a hazainál, mint az importnál, megközelítőleg import követő ár került alkalmazásra, jóllehet még így is esetenként alacsonyabb áron adtuk el, költségvetésből támogattuk, de még is a világ 1:2-s gabona fehérje árárányával szemben 1:3-s árárányokkal kellett számolni. No, hogy az állattenyésztés fehérje igényét korlátlanul ki lehessen elégíteni, erre egyrészt született a hazai fehérje program, másrészt aki megtudja fizetni, vagy akar venni fehérjét, az hozzájuthat, ezt az importnak a liberalizálását évek óta szoralmazzuk. Ez év január 1-től fehérje takarmány és takarmány foszfát belekerült ebbe a liberalizációba, van ugyan országosan tervezett mennyiség, hogy miből mennyit hozunk be, de ez nem egyhanem a vevői

(FR)

igények alapján amennyire van szükség van, annyit hoz be a külke-
reskedelmi vállalat, az elmúlt évben a szója világpiaci ára hallat-
lanul megugrott. Mire Magyarországra ér, 340-350 dollár tonnánként,
tehát a szójadara ára 33 %-al növekedett, az 1.210 ft 100 kg-kénti
ára 1.610 ft, ennyire növekedett. Tehát ha valakinek van pénze, akkor
megrendelheti és meghozathatja, na most hogy hogyan juthat hozzá.
Valuta fedezet, ezt nem kell minden üzemnek saját magának bizto-
sítani, ugyanolyan rendszerben megy, mint eddig, a Magyar Nemzeti Bank
nál és úgy tűnik, hogy talán más bankoknál is. Ha az import maga
liberalizálásra kerül, akkor tágulnak azok a csatornák, amelyiken
keresztül hozzá lehet jutni.

- Ez még egy kicsit elosztás.

- nem elosztás végülis, mert a termelő, ha megrendeli a forint
fedezete biztosítja, akkor ki kell elégíteni, na most ebben úgy gon-
doljuk, hogy akik nagyobb tételben vásárolnak, azok közvetlenül az
AGROIMPEX-en keresztül szerezhessék be, vagy saját cvélra, vagy
tápgyártásukhoz tovább forgalmazáshoz, többet is folyamodhatnak
ilyen jellegű kéréssel, azt ők maguk bonyolítsák, ez az importra
vonatkozik. itt most nem kellene arra gondolni, hogy mindenki saját
maga szerezzé be a fehérjét, hisz ahhoz finanszírozási kérdéseket
meg kell oldani, mert ha valaki megrendeli azonnal le kell tenni a
forintot, és három hónap múlva lesz fehérje.

- A FR műsorát Berta Béla szerkeztette.

- 000 - 0 - 000 -

KOSSUTH ADÓ

HIREK

10.00 h

Ezekben a percekben ül össze az Országgyűlés. A képviselők folytatják a decemberben felfüggesztett ülészak munkáját. Most az egyesülési- és gyülekezési jogról, továbbá a Parlament ügyrendjének módosításáról tárgyalnak. A decemberi ülészakon fogadták el az 1989-s költségvetést, valamint módosították a személyi jövedelemadóról szóló törvényt. ugyancsak decemberben az Országgyűlés döntött arról, hogy március 15-iki nemzeti ünnepünk munkaszüneti nap legyen. Továbbá három tárca összevonásából létrejött az Őj minisztérium, a közlekedési-, hírközlési és építésügyi.

GRÓSZ Károly szerint a Magyar Szocialista Munkáspárt nem kívánja önként átadni a hatalmat, s ha azt mégis elveszítené, akkor az a párt saját hibája lenne. A főtitkár ezt egy japán napilapnak adott interjúban jelentette ki.-----Ism.

Moszkvában ülésezik a SzKP Központi Bizottsága. A testület megvitatja, hogy a párt miként állítson jelöltet a tavasszal esedékes képviselői választásokra. A választójogi törvény módosítása értelmében ugyanis a társadalmi- és tömegszervezetek ezentúl közvetlenül dönthetnek meghatározott számú képviselő jelöléséről és választásáról. A mai ülésen Mihail Gorbacsov főtitkár tart beszámolót.

Angolából ma utazik el az ott állomásozó kubai katonák első 450-fős csoportja. a délnyugatafrikai rendezésről kötött egyezmény értelmében az afrikaiországban állomásozó 50.000 kubai katona két éven belül elhagyja az országot, Namibia pedig elnyeri függetlenségét. A csapatkivonást független ENSz felügyelő csoport ellenőrzi majd.

Iránba látogat a közeljövőben a szovjet külügyminiszter.-----Ism.

Az Országos Anyag- és Árhivatal elnökhelyettese cáfolta azokat a híreszteléseket, hogy emelik a benzin árát.-----Ism.

Jugoszláviában hamarosan 100-ezer dinár címletű bankjegyeet bocsátanak ki. Alig fél éve hozták forgalomba az 50.000 dináros papír-

(hírek, 10 h)

pénzt, amely időközben jelentősen veszített értékéből a 250 %-nál is nagyobb infláció miatt. A jugoszláv bankok alig győzik a nagymennyiségű papírpénz kezelését.

Bulgáriában a tavalyi sorozatos vasúti katasztrófák miatt leváltották a közlekedési minisztert és az államvasutak egész vezérkarát. Az új vezetői testületet minisztertanácsi határozat kötelezi arra, hogy hat hónapon belül vizsgálja felül valamennyi vezető alkalmasságát.

Csehszlovákiában ismét megnyitották azokat a sípályákat és kiránduló helyeket, amelyeket a jegesedés miatt január elején lezártak a turisták elől.-----

- ooo - 0 - ooo -

PETŐFI-adó

HÍREK

11.00 h

A Parlament az alkotmány módosításával, valamint az egyeülési- és gyülekezési jogról szóló törvény megalkotásával folytatja decemberben felfüggesztett ülésszakát. A helyszínről tudósítónk, Bálint Attila jelentkezik:

- Itt a Parlamentben a képviselők egyrészének munkanapja jóval korábban megkezdődött már, hiszen a Terv- és Költségvetési Bizottság megtárgyalta két törvényerejű rendezet tervezetét is. A takarékbetétekről szóló jogszabály segíthet annak megteremtésében, hogy minden banj gyűjthesse a lakosság pénzét is, de a Nemzeti Bank felahatalmázst kap a kamatplafon megállapítására, hiszen az egészségtelen verseny inflációt gerjesztene. A jogszabály tervezetét elfogadta a Terv- és Költségvetési Bizottság, a Jogi Bizottságtól származó módosítási javaslattal együtt, miszerint bontóper esetében szűnjék meg a házasfelek takarékbetéteinek titkossága. A takarékszövetkezetekről szóló tervezetet ismét átdolgozzák és ez ügyben ez a bizottság még egyszer összeül majd. A Tisztelt Ház egyébként kéthetes szünet után folytatódó ülésszakán KULCSÁR Kálmán igazságügy miniszter beszélt most is az alkotmány módosítását a többi között

(hírek, 11 h)

az Alkotmány Bíróság létrehozásával és az alternatív katonai szolgálat bevezetésének tervével indokolta majd részletesen magyarázta az egyesülési- és gyülekezési jog szabályozásának hátterét és cáfolta azt a nézetet, hogy a pártokra vonatkozó külön törvény nincs összhangban az általunk is aláírt nemzetközi szerződésekkel. A gyülekezési jog korlátja - a javaslat szerint csupán az, hogy nem válósíthat meg bűncselelményt, vagy felhívást annak elkövetésére, és nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével. Ennyit most innen a parlamentből, további részletek a Kossuth-rádióban a DK-ban.

-

- Most egy néhány magyarvonatkozású hír.

GRÓSZ Károly szerint valószínűleg Magyarországon sok új párt jön majd létre, de tényleges politikai szereppel ezek közül csak néhány rendelkezik. A magyar párt főtitkára előzőleg tekintélyes japán lapnak nyilatkozott. A többpárt rendszerrel kapcsolatban kifejtette, hogy az MSZMP magától nem kívánja átadni a hatalmat.-----Ism.

VÁNCSA Jenő mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter kifejezetten sikersnek tartja a mostani izraeli tárgylásait. Kijelentette, hogy az eredmények minden várakozást felülmúlnak hiszen egy hét alatt annyi előrehaladás történt, amennyi eddig egy fél-évig is eltartott volna. VÁNCSA Jenő izraeli partnereivel emlékeztetőt írt alá a két ország mezőgazdasági együttműködéséről.

Az Országos Anyag- és Árhivatal egyik vezetője cáfolta, hogy a benzin áremelését terveznék.-----Ism.

KOSSUTH-adó

DÉLI KRÓNIKA

12.00 h

A mikrofonnál: Márványi Péter

Rövid tartalom-----

Időjárásjelentés----

- Most pedig ahogy ígértem, kapcsoljuk parlamenti tudósítóinkat, Bálin Attilát és Domány Andrást.

- Jó napot kívánunk kedves hallgatóink innen az Országházból, ahol röviddel ezelőtt egy jó negyedórás szavazási procedura után végülis 345 szavazattal módosították az alkotmányt, de halljuk mi történt 10 óra óta.

- KULCSÁR Kálmán igazságügyi miniszter az alkotmánymódosítást indokolva elmondta, hogy az új alkotmány már készül, és legkorábban ez^é végén kerülhet az Országgyűlés elé. Bizonyos változtatások azonban már most szükségesek ahhoz, hogy a parlament a halaszthatatlan új törvényeket meghozhassa.

- KULCSÁR: Az alkotmány módosításáról szóló most benyújtott törvényjavaslat az alkotmány bíróság létrehozásához, a népszavazás törvényű szintű szabályozásához elengedhetetlen, valamint az Országgyűlés ügyrendjének korszerűsítése, az egyesülési jogról és a gyűlekezési jogról szóló törvényjavaslatok előkészítése során felmerült és szükségessé vált, ill. a honvédelmi kötelezettségen alapuló alternatív polgári szolgálat bevezetését lehetővé tévő módosításokat tartalmazza. Emellett a javaslat, a gyakorlatban felmerülő igényeknek megfelelően, az alkotmány módosításával, lehetőséget kíván hozni arra, hogy a város is község is létrehozhasson közös tanácsot. Az alkotmányosság és a törvényesség védelmére vonatkozó szabályozás továbbfejlesztésének társadalmi igényéből. Az alkotmányos jogállam kialakítására irányuló alapvető célkitűzésekből következik, az alkotmány Bíróság létrehozása. Tisztelt Ház. A lelkiismereti és a vallásszabadság maradéktalan érvényesülésének előmozdítása érdekében indokolt, az alkotmány honvédelmi kötelezettségekre vonatkozó rendelkezésének módosítása. A fegyveres, illeőtleg a katonai szolgálatot lelkiismeri, vallási okokból nem vállaló állampolgárok számára szükséges biztosítani annak lehetőségét, hogy honvédelmi kötelezettségét polgári szolgálat keretében teljesítsék. AZ Alkotmány-

(DK)

Bíróság létrehozásához, ill. az alternatív katonai szolgálat bevezetéséhez az alkotmány módosítása mellett természetesen külön törvény megalkotása ill. a honvédelmi törvény módosítása is szükséges. A részleteket meghatározó és egyuttal az említett módosítanak a hatályba léptető törvények benyújtása legkésőbb a nyári ülészakon várható, de lehetséges, hogy korábban is meg tudunk felelni ennek a kötelességnek.

- A miniszter előadói beszédében az egyesülési és a gyülekezési törvényjavaslatról is beszélt, de a vita az egyes indítványokról, mindenek előtt az alkotmány módosításáról külön zajlott, ezért először erről számolunk be a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság képviselője is több módosító javaslatot ismertett.

- Példuul TARLÓSI Frigyes javaslatát a bizalmatlansági- és bizalmi kérdés tárgyában, ezt úgy fogadta el a bizottság, hogy akormány ezév március 31-ig dolgozza ezt ki és ezután tárgyalja meg az Országgyűlés. A bizottság elvetette azt a javaslatát, amely szerint - és ez már a gyülekezési törvényre vonatkozik, ha egy rendezvényt a rendőrség nem engedélyez, a megadott helyen és időpontban, akkor maga a rendőrség jelöljön ki őjabb helyszínt, ez szerintük olyan ellentmondás, ami ütközne a gyülekezési jog szellemével. Megerősítette a bizottság, hogy a Magyarországon tartózkodó külföldiek korlátozás nélkül vehessenek részt az ilyen rendezvényeken, de ne lehessenek kezdeményezők. Most azonban még egy pillanatra vissza az alkotmány módosításhoz.

- Amelynek vitájában mindössze egyetlen képviselő kért szót, dr. SÜDI Bertalan Bács-kiskun megyéből, ő pedig azért, mert szerinte a tervezet megkívánja kurtítani az országgyűlésnek azt a jogát, hogy ellenőrizhesse a parlament a bíróságok munkáját is. Továbbra is meg kell hagyni a képviselőknek azt a lehetőséget, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnökéhez interpellálhassanak, vagyis a bírói munkával kapcsolatban olyan lépéseket tegyenek fel, amelyekről a testület vezetője köteles válaszolni, itt a parlamentben. Végül hozzá tette, a függetlenséget hangsúlyozva, ne az országgyűléstől óvjuk a bíróságokat, hanem a politikai vezetéstől, amely ellenőrzés hiányában eszközként használhatja az igazságszolgáltatást. Halljuk mi lett ennek a javaslatnak a sorsa?

(DK)

- KULCSÁR KÁLMÁN igazságügy miniszter, mint jogtudós is elméletileg is kifejtette, hogy a bíróság ne legyen kérdőre vonható az Országgyűlés fórumán sem, a bíróság az országgyűlés által hozott törvények alapján működik természetesen és ily módon a képviselők befolyásolhatják a bíróságokat, de amikor a törvények megszülettek, azután a bíróságok önállóan, függetlenül működjenek, és a miniszter véleménye szerint ezt bizony gátolná, a Legfelsőbb Bíróság elnökéhez kérdést intézhetnének a Parlamentben. Ami pedig a politikai viszonyokat, vagy politikai befolyásolás lehetőségét illeti, ezt a miniszter szerint jó lenne kiküszöbölni, de nem ilyen módon. Ezután szavazásra került a sor, alkotmányt csak az Országgyűlés kétharmadának szavazatával lehet módosítani, ami jelenleg 258 szavazatot jelent. A kormány javaslatát ebben a vitatott részletkérdésben csak 247-n támogatták, ez ugyan a rendes többségnek bőven megfelelne, de a kétharmados minősített többségnek nem felelt meg. Ily módon amikor aztán az egész törvényjavaslatot megszavazták és itt 345-n mondtak igent, és ezzel az alkotmány módosítás megszületett, ez a kormány javaslatának elutasítását, vagyis SÜDI Bertalan javaslatának elfogadását jelentette, a képviselők a legfelsőbb Bíróság elnökéhez a jövőben is interpellálhatnak.

(folytatás a következő oldalon)

(DK)

- A honatyák ezután rátértek az egyesülési és a gyülekezési törvény megvitatására, amelyről a miniszter, mint ezt élő adásunkban hallgathatták is a Kossuth-adón URH sávban, így szólt az előadói beszédben, KULCSÁR Kálmánt idézzük:

- (Kulcsár) A törvényjavaslat tehát abból az alapelvből indul ki, hogy az egyesülési jog alapvető szabadságjog, amelyet az állam nem adományoz, hanem a népszuverenitásból következően mindenkit, bármilyen feltétel és megkülönböztetés nélkül megillet. Tartalmát a javaslat úgy szabályozza, úgy határozza, hogy az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy másokkal szervezeteket, a szervezet szervezettségi szintjét el nem érő közösségeket hozzon létre, illetve azok tevékenységében résztvegyen. E tekintetben a tervezett szabályozás nem ír elő semmiféle szervezeti formakényszert, az alapítókra bízva, hogy milyen típusu szervezetet kívánnak létrehozni. E szervezetek minden olyan tevékenység végzése céljából létrehozhatók, amely összhangban áll az alkotmánnyal és amelyet törvény nem tilt.

- (tudósító) A törvényjavaslat mindössze annyi feltételt ír elő, hogy legalább 10 alapító tag kimondja a szervezet megalakítását és megállapítsa saját alapszabályát és megválassza képviselőit. És amiből Önök az előbb egy rövid izelítőt hallottak, az a törvényjavaslat egyik legtöbbször vitatott témája, a politikai pártokra vonatkozó részben eltérő szabályozás kérdése. Hallgassuk tehát most már egészében Kulcsár Kálmánt:

- (Kulcsár) A javaslat deklarálja, hogy az egyesülési jog alapján politikai párt is létrehozható. A politikai párt az egyesülési jog alapján létrejövő szervezetek kiemelkedő fontosságú, számos sajátos jegyet magán hordozó típusa. A sajátosságok egyike, hogy a politikai pártra vonatkozó részletes szabályozás tartalmát, a politikai rendszerben betöltött szerepe, a képviseleti rendszer és a választási rendszer szabályozása alapvetően befolyásolja. Ezért a politikai pártokra vonatkozó teljes szabályozás kialakítása nem ragadható ki a politikai rendszernek az új alkotmány keretében történő komplex újraszabályozásából. Mindezekre figyelemmel a javaslat szerint, a politikai pártnak a társadalomban betöltött szerepére az alkotmány rendelkezései lesznek az irányadók és ezzel összhangban lehetséges néhány a jelenlegi javaslattól eltérő rendelkezés, a politikai párt megalakulásának, nyilvántartásba vételének, felügyeletének, valamint

(DK)

megszűnésének szabályait tartalmazó külön törvény megalkotása. E törvény kimunkálása megkezdődött. Elkészülte után a szokásos törvényalkotás folyamatában társadalmi vitára kerül és a vita tanulságai alapján kialakított végső változatot a kormány benyújtja az Országgyűlésnek.

- (tudósító) Beszélt a miniszter a gyülekezési törvényjavaslatról is, amely egy eddig szinte teljesen megoldatlan jogterületet próbál rendezni, olyan vitatott kérdésekről, mint arról, hogy mások jogainak és szabadságának sérelme nélkül, hogyan lehet a különböző tüntetéseket, gyűléseket megszervezni. Minderről fog a most éppen zajló szünet után elkezdődni az országgyűlés vitája. Délutáni hireinkben és az Esti Magazinban minderről részletesen beszámolunk.

- Bálint Attila és Domány András tudósított az Országházból. -- Az ülészak eseményeiről továbbra is élő közvetítést hallhatnak a Kossuth rádió URH frekvenciáin.

-

- A nemzetközi összefoglalót egy magyar vonatkozású hírrel kezdjük, amely Tokióból érkezett. Tromm Adrást hallják:

- A szovjet csapatok részleges kivonása hazánk területéről heteken belül megkezdődik és a Koreai Köztársasággal január végén felveszszük a diplomáciai kapcsolatokat. A piaci alapelvek csaknem korlátlanul érvényesülni fognak hazánkban, ahol a magántulajdon elméleti határa akár 50 % is lehet majd. Egyebek között ezek a kijelentések láttak napvilágot ma abban a háromrészes exkluzív interjúban, amelyet GRÓSZ Károly az MSZMP főtitkára adott NIHON KEIZAI SHIMBUN-nak, Japán vezető gazdaságpolitikai napilapjának. Grósz Károly fényképpel illusztrál első japán interjújának összegzése címszóval, nagy terjedelemben jelent meg és annak teljes szövegét, valamint a főtitkár életutját ismertető cikket is közölte a lap. Különös jelentőségű, hogy olyan figyelmet fordított a nagy befolyású ujság Grósz Károly személyén keresztül hazánk bel- és külpolitikájának, reform törekvéseinek, amire csak legfeljebb nemzeti ünnepek alkalmával, vagy magas szintű látogatások előkészítéseként szokott sor kerülni. Méginkább szembeötlő ez annak tükrében, hogy tíz napja közölt NÉMETH Miklós

(DK)

kormányfővel exkluzív interjút a Kioto hirügynökség. Ugyanakkor jelenleg Hirohito császár elhunyt és Akihito új császár trónra lépése következtében, a külföldi vonatkozású információkra alig marad hely a japán lapokban.

- A szovjet csapatok kivonásáról nyilatkozott E. Sevardnadze egy tekintélyes párizsi lapnak. A francia fővárosból Keleti Miklós tudósít:

- A SzU most dolgozza ki azt a menetrendet, amelynek alapján az NDK, Csehszlovákia és Magyarország területéről 6 páncélos hadosztályt és néhány támadó rendeltetésű repülőgép egységet vonunk ki, mondta E. Sevardnadze. A szovjet külügyminiszter egy kérdésre válaszolva megerősítette, hogy Ahromejev marsall volt vezérkari főnök egészségi állapota miatt mondott le. Ugyanakkor hozzátette, tudomásul kell venni, hogy haderőink csökkentése sokezer olyan ember pályafutását érinti, akik életüket a hadsereghez kötötték. A szovjet külügyminiszter ismét megerősítette, hogy nem győzte meg őt amerikai kollegája arról, valóban katonai rendeltetésű az a bizonyos libiai vegyiüzem, mindazonáltal Sevardnadze jelezte, hogy a SzU intenzív diplomáciai közvetítő akciók folytat a feszültség enyhítése érdekében. A szovjet-izraeli viszonyról Sevardnadze azt mondta, hogy az a közeli helyzet általános alakulásától is függ. Mindenesetre mind két fél a kontaktus fejlesztése mellett van. A beszélgetés végén Sevardnadze mintegy összegzőképpen kijelentette, ha a nemzetközi kapcsolatok ideológiai alapon állnak, háttérbe szorulnak az egyetemes emberi értékek. Az új szovjet külpolitika alapelve a választás szabadsága. Minden nép olyan rendszert válasszon magának, amely törekvéseinek, érettségének megfelelő, mondta párizsi Le Figaronak adott interjúban E. Sevardnadze.

A szovjet külügyminiszter hamarosan Iránba látogat. A hírt a teheráni rádió közölte, hozzátéve, hogy Sevardnadze akkor erősítette meg utazási szándékát, amikor a héten találkozott Párizsban iráni kollegájával.

- Moszkvában ma kezdődik a KB ülése, de M. Gorbacsov ezt megelőzően egy újabb fontos beszédet mondott az átépítés politikájáról. Moszkvai tudósítónkat Izbéki Gábort hallják:

- A peresztrojkat most már senki se tudja megállítani, mondta M. Gorbacsov a moszkvai pártaktíván, a mai KB ülést megelőző napon. Ez már a másod-

(DK)

dik Gorbacsov beszéd az utóbbi napokban, sőt ő tartja a beszámolót a KB mai ülésén is. Ezen a KB arról szavaz, hogy ki legyen a párt loo képviselője a népi kongresszusban, az új parlamentben. Ez a márciusi parlamenti választás lesz ugyanis az első, amelyen a 2250 küldött harmadát a párt és társadalmi szervezetek adják. Az SzKP mellett loo képviselőt küldhet a kongresszusba a Komszomol, a szaksze vezet és a szövetkezi mozgalom is. Ezzel együtt Gorbacsov a KB ülésén nyilván ismét megvonja a múlt év mérlegét és programot ad 1989-re. Az elmúlt napok említett két beszédében a korábbinál is radikálisabb változtatásokat sürgetett. Mint mondta, a peresztrojka óriási várakozásokat kelt az emberekben és ha ennek a párt illetve a vezetés nem tud megfelelni, akkor a konzervatív, illetve a szélsőséges kalandor elemek kerekedhetnek felül. A párt akkor tarthatja meg vezető szerepét mondta Gorbacsov, ha mindig érzékeli a problémákat, az emberek hangulatát és válaszol a felvetődött kérdésekre. Az SzKP vezetője közvetten bírálta azokat a főhatóságokat, amelyek hamis információkat továbbítanak a központba. Ezek alapján ugyanis csak rossz döntéseket lehet hozni, tette hozzá. Szó volt a káder kiválasztásról is és Gorbacsov a központ készítette nomenklaturával, a káderlistával az emberek, az alapszervezetek önálló döntéseit részesítette előnyben. Ők jobban tudják ki tudja őket jól vezetni, mondta az SzKP vezetője.

- Ma elutazik Angolából az ott állomásozó kubai katoták első 450 fős csoportja.

- A délnyugatafrikai rendzeésről létrejött megállapodás szerint, a 2.világhábrú óta délafrikai megszállás alatt álló Namibia függetlenné válik, az 50.000 kubai katonát pedig 2 év alatt fokozatosan kivonják Angola területéről. A csapatkivonás végrehajtását és a Namibiában sor kerülő választásokat nemzetközi ENSz csoportok ellenőrzik majd.

- Jugoszláviában 100.000 dináros bankjegyet bocsátanak ki a közeljövő

- Alig fél éve hozták forgalomba az 50.000 dinár címletű papirpénzt. Ez azonban időközben sokat veszített értékéből a 250 %-nál is nagyobb infláció miatt. A bankok már alig győzik a hatalmas mennyiségű papirpénz kezelését Jugoszláviában.

(folytatás a következő oldalon)

(DK.)

Egy szovjet munkás-levelező és a német szocialista egyégpárt főtitkárának jóhangulatú, mondhatni kedélyes levélváltásáról tudósít Berlinből Bedő Iván:

- Valerij Pavlovics Csisztyakov, magnitodorszki munkás és Erik Honecker főtitkár levéltását közli a mai Neues Deutschland, mintegy adalékként ahhoz a témához, hogy annak ugyan fehér foltok a 30-as évek szovjet történelmében, de az NDK szívesen hozzájárul ezek tisztázásához. A Magnitodorszki Rabolcsi című lap munkás levelezője ugyanis azért fordult Honeckerhez, mert hiába bújta a könyveket keveset olvashatót arról miképpen segítettek akülföldi, köztük német kommunisták a magnitodorszki vaskombinát felépítésében. Tudomására jutott azonban, hogy 1931-ben Honecker is azok között volt, akik mint írja- idejű te hogy a szocializmust és a vasművet építsék. A munkás-levelező tehát levelet írt a főtitkárnak, ismertetné emlékeit, hogy a lap hasábjain a város alapításának 60-ik évfordulója alkalmából bemutathassák Honecker és elvtársai hőstetteit. Honecker megleghangu levélben válaszol. Olyan adalékokkal gazdagítva az akkori idő krónikáját, hogy az Ural-folyóban nem volt szabad fürödni, hogy az élelmezés színvonala változó volt, hogy sátrakban és váolyog-kunyhókban laktak. A főtitkár levele azt is felidézi, hogy amikor Honecker 1971-ben a SzU-ban járt, az a megtiszteltetés érte, hogy a magnitogorszki munka veteránja éremmel tüntették ki. Végül azt írja, sajnos nem tudja, hogy részt vehet-e a város ünnepein, de örömmel fogadná, ha a munkás-levelező az NDK-ba látogatna.

A Magyar Nemzeti Bank 200 millió nyugatnémet márka értékben hét éves lejáratú Euró-kötvényt bocsát ki az NSZK-ban.

Az ügylet lebonyolításával a Bayerische Vereinsbankot bízták meg. A magyar kötvényeket ezer és tízezer márkás cimletekben árulják majd Frankfurtban és Münchenben.

A szocialista országokból hazánkba érkező turisták közül a szovjet utazók költenek a legtöbbet. Ez derült ki a magyar-szovjet turizmus mérlegét áttekintő megbeszélésből.

A magyar és a szovjet idegenforgalmi vezetők bpesti találkozásán az is elhangzott, hogy tavaly 15-20%-kal csökkent a két ország közötti szervezett turizmus. Ugyanakkor sok kihasználatlan lehetőség van még. Megélénkült pl. az érdeklődés Kárpátalja iránt. Ezért magyar

(DK.)

utazási irodák olyan kombinált utakat terveznek, a meylek keretében Magyarországról nyugati turistákat vinnének a Kárpátaljára. A szovjet partner azt is javasolja, hogy magyar vállalatok vegyenek részét új szovjet szállodák építésében.

Továbbra is Budapest.

Az idei mezőgazdasági hitelekéről tartottak délelőtt sajtóforumot a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztériumban. Dénes Éva jelenti a helyszínről:

- Tavaly a bankok nem serénykedtek éppen abban, hogy a mezőgazdaságnak hitelt adjanak. Így nem egy olyan eset volt, hogy tszek vetőmagot sem tudtak venni. Ugy jutottak végülis hozzá, hogy a takarmánybuzást beszerélte a gabonafelvásárló vetőmagra. Szinte végig jellemző volt a múlt évben a plénzhiány, mert a megtermelt árúért is nagyon gyakran váltóval fizettek a feldolgozók vagy felvásárlók. De ezeket a váltókat aztán nem fogadták el a mezőgazdasági üzemektől a kereskedők, a bankok pedig ráadásul a lejáratnál leőbb kérték a hitelek, törlesztési részletek visszafizetését. Összességében tehát a mezőgazdaság hitelei ügyei rendezetlenek voltak tavaly. Néhány héttel ezelőtt aztán a mezőgazdasági minisztérium és a bankok képviselői hosszas tárgyalás után megállapodtak abban, hogy a bankok az idén jobban figyelembe veszik az élelmiszergazdaság sajátosságait. Pl. azt, hogy itt az árútermelés ideje nem rövidíthető. A vetéstől a betakarításig szükségszerűen hónapok telnek el. Ezért pl. az idén már kapnak az üzemek ugynevezett zöld-hitelt, azaz előleget a várható termésre. Várhatóan felvásárlási hitelhez is hozzájutnak a gazdaságok. Ennek összege mintegy 20 milliárd forint lesz összesen. És ami e lényeg, ezeknek az összegnek csak egy része lehet váltó. Megállapodtak abban is, hogy a világbanki kölcsönből történő beruházásokat megelőlegezi a bank és hitelt adnak az állattenyésztés korszerűsítéséhez is.

A hévizi tanács levélben kérte a kormányt, hogy hozzon határozott intézkedéseket a Hévízi tó megmentése érdekében.

A község vezetői attól tartanak, hogy a Hévízi -tó a tatai illetve a tapolcai tóhoz hasonlóan hamarosan elpusztulhat. A héviziek szerint olyan mértékben romlottak a körülmények, hogy csak az azonnali beavatkozás mentheti meg a gyógy-idegenforgalmi körzetet. A hévízi tanács úgy véli, hogy pillanatnyilag önző vállalati érdekek és kétes gazdasági előnyök alapján döntenek a tó sorsáról és hosszú időn

(DK.)

keresztül csupán eredménytelen szócsatájk történtek. Ezért a hévizi VB határozottan kéri a kormányt, hogy érdemi döntéssel zárja le a Hévíz bauxit vitát.

Nem emelkedika benzin ára!

Ezt az Országos Aanyag és Árhivatal elnökhelyettese közölte annak kapcsán, hogy olyan híresztelések terjedtek el, hogy drágul a benzin. Jelenleg literenkénti önköltségi ára mindössze nem egészen 8 forint és a további több mint 17 forint az fogyasztási adó. Mivel az államnak több mint 200 %-os haszna van a benzinen, ezért nem tervezik az áremelést.

A Mecsekben összevonnak két bányaüzemet.

Néhány hónapon belül közös irányítás alá helyezik a Mecseki Szénbányák Pécs bányaüzemét és Vasas bányaüzemét. Az István aknából a bányászokat fokozatosan a vasasi munkahelyre csoportosítják át. Az át-csoportosítás után még így is további 500 embernek kell más munkahelyet keresnie. Ezek közül a többség a vállalaton belül eltud helyezkedni.

Tegnap FITI ZOLTÁN személyében új elnököt választott Baranya megye tanácsa. Bellénesi Csaba először nem őt, hanem a leköszöntő tisztségviselőt, HORVÁTH LAJOST szoltatta meg.

- úgy ahogy én véltem ahogy a legjobb, meg ami legjobban segít az ügynek. Most fél éve a parlament alelnöke vagyok. Elég sok elfoglaltságot ad ez. Ugye vannak olyan fordulatok a parlament vitájába amelyek hát ujszerűen és hát ezért kell ehhez türelem. Képviselőtől is kell megfelelő türelmi

- Baranya megye tanácsának új elnöke PITI ZOLTÁN. ... mulva ismét választások következnek. Ön tulajdonképpen, ha úgy tetszik a biztos városi tanácselnöki székét otthagya a megyei tanácselnöki székért és elképzelhető, hogy nagyon jól fog dolgozni, mégsem lesz népszerű, mégsem lesz sikeres, hiszen olyan körülmények vannak ma Magyarországon, hogy - megkockáztatom- talán népszerűtlen feladatot is elvállalhat egy vezető tisztséget.

- Igen. Ez a munkával együtt jár.és a későbbiekben is azt szeretném csinálni. Hát, hogy egy biztos városi széklet hagytam-e

(DK.)

ott, ma biztosnak mondani bármilyen székét, azt hiszem, hogy nem lehet. Én ebben ahátralévő időszakban két feladatot látok. Egyrészt a ciklus-programra vállalt célkitűzéseket mind teljesebben megvalósítani. Mert teljesen nem lehet. Úgy érzem, ez lesz a választói megítélésnek a mércéje. A másik dolog, ezt az időszakot felhasználni arra, hogy kialakítsuk a következő 3-4 év programját, amivel indulhatunk a következő választáson.

Egy közlemény:

Vecséses és Ecseren ma szünetel a gázszolgáltatás, mivel az elosztóvezetékek elromlottak. A gázművek kéri az érdekelteket, hogy a délutáni és az esti órákban legyenek otthon, mert a szerelőknek be kell jutniuk a lakásokba ahhoz, hogy ismét bekapcsolhassák a gázt a két településen.

Mai Déli Krónikánkat Király Edit szerkesztette, Bárványi Péter vezette. Köszönöm figyelmüket!

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

14 h.

Törvényt alkotott az Országgyűlés az alkotmány módosításáról. A részleteket a Parlamentből Tóth Páltól hallják:

- 345 képviselő fogadta el a törvénytervezetet és ez több mint kétharmados többség. Egyébként meg kell jelyeznem, hogy az alkotmány módosításához legalább 2/3-os többség szükséges. Most egyébként szünet van az ülésteremben. STADINGER ISTVÁN bejelentette, hogy ez alatt soronkívüli ülést tart a külügyi bizottság. Még a szünet előtt az egyesülési és a gyűlkezési törvényjavaslat vitáját HUSZÁR ISTVÁN képviselő kezdte meg. A HNF főtitkára arról beszélt, hogy a társadalmi viták nyomán a javaslatok milyen lényeges változásokon, javuláson mentek keresztül. Hangsúlyozta, hogy a közélet pezsgését támogatni kell és a most vitatott törvények az első lépések közé tartoznak a politikai rendszer reformja során. Határozottan egyetért azzal, hogy az egyesülési törvény terjedjen ki a pártokra és a szakszervezetekre is. Ez nem gátolja, hanem inkább segíti az új alkotmány kidolgozását. A népfront főtitkára azt is bejelentette, hogy a Fiatal Ügyvédek Klubja ingyenes tanácsadó szolgálatot hozott létre a képviselők számára, felkészülésük segítésére.

A következő hozzáúszóló PUJA FRIGYES volt, egykori külügyminiszter, Békés megyei képviselő. Ő viszont számos dologban ellentétes álláspontot képviselt. Nem helyesli, hogy az egyesülési törvényben politikai pártokról essék szó. Mert szerinte külön és sokkal mélyebben kellene megvitatni ezt a kérdést. Nem hiszi, hogy valóban nagy társadalmi igény vagy nyomás hatására került volna bele ez a rész a törvényjavaslatba és attól tart, hogy egy ilyen passzus elfogadása esetén az alternatív szervezetek még natyobb sebességre kapcsolnak, kész tények elé állítják a politikai vezetést. Nem fél a többpárt rendszertől, mondta PUJA FRIGYES, de az országot félti a zür-zavartól és az anarchiától. Márpedig szerinte a mai nyugtalan, elkeseredett helyzet több párt alakulása és a közöttük folyó vita nem segítené a kibontakozást.

Dr. TÓTH ANTAL, Bács-Kiskun megye helyettes rendőrfőkapitánya szakmai szempontból is helyeselte, hogy törvényben, a szilárd törvényességet megalapozva szabályozzák a gyűlkezést és az egyesülést. A rendőrség

(Hírek 14 h.)

mondotta - nem konzervatív, hanem éppen a fejlődés korlátait látva reform párti. Ugyanakkor természetesen rend-párti is, mert Magyarország alkotó érdekének tartja a közbiztonság fenntartását, már csak a nemzetközi megítélés szempontjából is. A rendőrség készült és készül az új törvényekből adódó feladataira, első sorban arra, hogy végdje a törvényességet, pl. a tüntetések résztvevőinek érdekét is az esetleges provokátorokkal szemben.

Kedves Hallgatók! Ennyi lett volna mostani jelentkezésünk a Parlamentben. Legközelebb 15 órakor a Petőfi - rádióban jelentkezünk.

További jeletnéseink:

Magyarországon heteken belül megkezdődik aszovjet csapatok részleges kivonása. Erről is beszélt GRÓSZ KÁROLY abban az exkluzív interjúban, a melyet egy japán gazdasági napilapnak adott. Hazánk gazdaságáról szólva GRÓSZ KÁROLY kifejtette, hogy a jövőben a piaci hatások fokozottabban érvényesülnek majd. A többpárt rendszerrel kapcsolatban elmondta, hogy az MSZMP nem kívánja önként átadni a hatalmat, de ha azt mégis elveszitené, úgy az a párt hibája lenne. GRÓSZ KÁROLY szerint sok új párt jön majd létre, de abból csak néhánynak lesz tényleges politikai szerepe.

Moszkvában a SzU Kom Pártja KB ülséén döntöttek arról, hogy kiket jelölnek a párt nevében képviselőnek. A módosított szovjet alkotmány és választótörvény értelmében a legfelsőbb államhatalmi testületbe a népképviselői kongresszusba, a küldöttek egy harmadát a politikai, társadalmi és tömegszervezetek A párt ennek megfelelően 100 képviselőt választhat és küldhet a testületbe. A KB mai ülése után közzéteszik a jelöltek névsorát, hogy a párt teléjejs tagsága megismerhesse őket.

Budapesten csökken az influenza megbetegedések száma. A fővárosi KÖZTISZPÁRTI Bizottság szerint az influenza járvány túljutott a csúcsponton. Éppen ezért az influenza-bizottság úgy ítéli meg a helyzetet, hogy újabb intézkedésre nincs szükség. Továbbra sem látiogathatóan azonban a vörásói gyermekkórházak, valamint a gyógyintézmény ujszülött, csecsemő, illetve gyermekosztályai.

KOSSUTH ADÓ

(január 9-i műsor)

ELSŐ KÉZBŐL

19.15 h

Forró Tamás és Havas Henrik műsora.

- Jóestét kívánunk. Műsorunkban ezuttal a következők szólalnak meg:
 - GYENES Andrásról a Központi Ellenőrző Bizottság elnökétől egyebek között azt kérdeztük, hogy a négyeket a mai körülmények között is kizárnák-e a pártból?
 - Tudomásom szerint a magyar rádióban először szólal meg ifju RAJK László az ellenzékiként nyilvántartott építész.
 - Az Egyesült Államok nemzeti gárdája a világ legnagyobb civilekből toborzott fegyveres testülete és ezen nem csodálkozik senki, mondja egyebek között BORBÉLY Sándor a Munkásőrség országos parancsnoka, a Központi Bizottság tagja.
 - BORBÉLY Gáborban a Népszabadság főszerkesztőjének a KB tagjának már kiszámolták mennyi kenyeret lehet kapni egy Népszabadság árán..
 - NAGY Gyula evangélikus püspök, országos listsán választott képviselő örömmel lemond mandátumáról, ha erre egyháza utasítja. De egyik ifju presbiterére még nem hallgat, úgyhogy marad.
 - Telefonszámunk 387-304.
-
- GYENES András a Központi Ellenőrző Bizottság elnöke irodájában fogadott bennünket. Az országos pártértekezletet kevés magasszintű pártvezető élte túl, már abban az értelemben, hogy maradt pozícióban. Gyenes András megmaradt.
 - (Gyenes) Készültem arra egyébként, hogy az országos pártértekezleten bizonyára lesznek szép számmal olyanok, akik az én személyemet is megkérdőjelezzik. Ezzel én számoltam. Azzal nem számoltam egyébként, hogy az egész KEB-et, akár a KEB elnökét vagy tagjait kivétel nélkül ki fogják söpörni. Mert nem láttam erre egyszerűen okot. A KEB véleményem szerint az elmúlt időszakban is, lehetőségeihez, erejéhez képest tisztességesen ellátta feladatát.
 - Ez akkor is igaz, hogyha a pártértekezlet óta eltelt időszakban meglehetősen sok vezető párttagokkal kapcsolatos visszaélésre, időnként bűncselelményre is fény derült?
 - Akkor is igaz.
 - A Giulio-bár ügyében felmerült és a bíróság úgy foglalt állást, hogy pártvezető hatalmával nem élhet vissza, hiszen a jogállamiság keretei

(Első kézből)

között pártvezetőnek hatalmáról beszélni tulajdonképpen nem is lehet. Ezt nagyon sokan megkérdőjelezzik, hiszen a hatalom az a pártban van.

- Én nem mondanám azt, hogy nem követhet el. Elkövethet. És különösen a korábbi időszakban, akkor ugye a dolgok úgy intéződtek ahogy intéződtek, beleértve káder ügyeket és egyéb fontos kérdések intézését. Elképzelhető volt ilyen. Remélem, hogy mind kevésbé lesz elképzelhető.

- Napjainkban, amikor a szocialista jogállamiság megteremtéséről beszélünk, úgy tűnik felmerült az igény társadalmi szinten is, hogy a párt kerüljön valamiféle társadalmi kontroll alá. Elképzelhető-e ez?

- Igen, azt hiszem, hogy nem is képzelhető ez másként. És hát ezt maga a párt hirdette meg, hogy ennek a társadalmi kontrollnak az erősítésével nemcsak, hogy egyetért, hanem kifejezetten támogatja, hogy a társadalmi kontroll erősödjék.

- A KEB 1988-as döntései közül nyilvánvalóan a legnagyobb vihart és a legnagyobb visszhangot a négy párttag kizárása váltotta ki.

- Mi alapos vizsgálat után hoztuk meg azt a döntést.

- Ez a KEB saját döntése volt, vagy pedig ajánlották a KEB-nek ezt?

- Nem ajánlották, ez a KEB döntése volt a KEB kezdeményezésére. Egész egyszerűen sorozatban talákoztunk olyan jelenségekkel, amelyek a párttagsággal, a pártfegyelemmel nemegyeztethetők össze. Mi ezeket az embereket akkor figyelmeztettük, hogy ezt nem tartjuk pártszerű eljárásnak. Mert ha más véleményük van mint a párt hivatalos állásfoglalása adott kérdésben, meg van minden lehetőségük, hogy megfelelő párt fórumokon fölvegyék, szóvátegyék, a KB-hoz forduljanak, a KEB-hez. Azzal nem értünk egyet, hogy a különböző áramlatokhoz csapódva, párttagok is aláírásokat szerkesszenek a párt politikájával szemben. Ez volt az első lépést. Ezért figyelmeztettük őket. Miután ezt nem szünt meg, a továbbiakban is folytatódott, különböző szerepléseikben ezek az emberek ismételten ilyen állapokra helyezkedtek, illetve ilyen magatartást tanúsítottak, a KEB kénytelen volt elővenni az ügyüket, Ez nem akkor kezdődött, hanem előbb kezdődött. Egyébként akadt közöttük olyan is, akinek korábban már két pártfegyelmi jele is volt hasonló ok miatt. Tehát nem derült égből a mennykü volt és nem megrendelésre ezt szeretném megmondani. A KEB nem dolgozik megrendelésre. Az embereket meghallgattuk, lehetőséget adtunk, hogy kifejtsék a véleményüket, szót érteni nem tudtunk. Nem volt törvényszerű, hogy ilyen döntés szülessen. Születhetett volna ennél enyhébb is. Így alakultak a dolgok.

(Első kézből)

- Mégis úgy tűnik, hogy a kizárással nem a párt sorai erősödtek, hanem az érintettek nimbusza növekedett!
- Elképzelhető, hogy bizonyos körökben az érintettek nimbusza növekedett. Mi akkor se tudtunk más döntést hozni ebben a kérdésben mint amit hoztunk.
- De nagyon sokan éppen ellenkezőleg éppen úgy vélik, hogy az azóta történtek nagyon sok tekintetben őket igazolták. Tehát mondjuk az a tény, hogy a Demokrata Fórum rendezvényein felszólaltak, nézetüket hangoztatták, hát azóta a Demokrata Fórum képviselői megjelentek a tömegkommunikációban, a koalícióra való törekvés jegyében.
- Azt is tudjuk, hogy januárban tárgyal az MSZMP és a Demokrata Fórum
- (Gyenes) Igen, igen. A Demokrata Fórum vezetői közül mi senkit nem vontunk, nem vonhattunk felelősségre. De ezeket az embereket viszont felelősségre kellett vonnunk azért, amit elmondtunk egy ízben már, nekik is elmondtuk, hogy nem tartjuk elfogadhatónak azt, hogy a párt politikájával szemben olyan közegben foglaljanak állást, ami nem párt. Ez egy más ugye. Nem tudom én, nézeteket valló - a nézeteiket én nem vitatom, azzal én nem vitatkozom. Ez a véleményük, képviselik ezt a véleményt. az ő dolguk. Ezt nem tudjuk....(?)
- A jelenlegi körülmények között, tehát a mai helyzetben is kizárnák ezt a négy párttagot?
- Én azt hiszem, hogy igen. Azt hiszem, hogy igen.
- Ugyanakkor egyre másra szó van arról, hogy visszaveszik e őket.
- Igen. Tulajdonképpen az olyan dolog, hogyha szó van róla, alappal vagy joggal van szó róla, mert hiszen mindannyian föllebbeztek. Ez a kongresszus illetékességi körébe tartozik. A kongresszus előtt működött ugye egy fellebbviteli bizottság, amelyik valamennyi föllebbezést ami nem zárul le addig, előveszi, megvizsgálja és hát vagy pártolót vagy elutasítóan állásfoglal a kongresszus.
- A kongresszus pártoló állásfoglalása, tehát a négyek visszavétele az ön szemében mit jelentene? Kritikája az akkori döntésnek, vagy alkalmazkodás a változó körülményekhez?
- Elképzelhetően tartom azt is, hogy a KEB döntésnek a kritikája. És nyilvánvalóan nem lehet függetleníteni a másik föltételezéstől sem.
- Engedjen meg egy személyes kérdést, igazán nem akarom önt provokálni, de egy politikai bizottsági tag azt mondta nekem, hogy mindig az járt az eszemben, amikor a Gyenes András személye szóba került, hogy aki nem iszik, nem dohányzik, sőt talán még a nőket se akarná még a szemével se megsimogatni, hogyan tud jó lelkiismerettel dönteni?

(Első kézből)

intim kérdésekben, adott esetben nőügyekben, a hétköznap minden apró cseprő kis problémájában? A kérdés, amire persze választ kérek elvezet oda, hogy nagyon megfiatalodik a pártvezetés, hála Istennek. Negyven valahány éves miniszterelnökünk van, Grósz Károly se tartozik az idősebb korosztályhoz és akkor talán, én ezt nem tudom, ilyenfajta személyes kérdésekben, fegyelem kérdésében még minthogyha még mindig a régi, az ön korosztálya döntene?

- Igen, hát - (nevet) - hát először azt hiszem, hogy így nem lehet a kérdést megközelíteni. Az évszámok oldaláról. Még lehet valaki jó KEB elnök ha nem iszik, nem dohányzik. És megfordítva is.

- És a nőket se nézi meg!

- Igen és a nőket se nézi meg. Én valóban hosszú idő óta nem iszom alkoholt, illetve újabban orvosi ajánlatra egy-egy pohár bort megiszom. Dohányozni, meg hát látják, hogy mióta itt ülünk azóta is elszivtam már néhányat. Bár ezt szigorúan tiltják az orvosok. Ugyhogy nem egészen pontos a PB tag információja. És még a lányokat is megnézem, mert hát miért ne nézze meg az ember. Azt hiszem ez összeegyeztethető még a KEB tagsággal vagy a KEB elnöki funkciójával is. Én azt hiszem, hogy alapjában véve én nyugodt és körültekintő ember vagyok és kétszer is meggondolom mielőtt valamit teszek.

- De úgy tudom, hogy a KEB elnöknek is volt már prátfejelemije?

- Szent igaz. Megmondom azt is, azt hiszem talán én vagyok ebben a KEB-ben az egyetlen, aki ezzel nem dicsekedhet vagy dicsekedhet, de ilyenfajta dologgal rendelkezik. Hiszen megrovás pártbüntetést kaptam a gazdasági ellenőrzés elmulasztásáért a sporthivatalban. Még az összeget is megmondom, 17.000 forint nem megfelelő rovatban való felhasználásáról volt szó. Nem én használtam fel.

- Ez a 60-as években volt?

- A 60-as évek elején volt.

- Tudtam, hogy tuljutott a harmadik infarktuson és visszajött dolgozni. Ezzel nem a negyediket kísérti?

- Azt hiszem, hogy mindenkinek meg van a harmadik után az esélye, hogy a negyedik is eléri. Az orvosok szerint jó volna elkerülni. Hát keresem a módját annak, hogy elkerüljem.

- Na de mégis csak visszajött dolgozni, ez pedig nem biztos, hogy utja az elkerülésnek.

- Visszajöttem, bár most csökkentett munkaidőben próbálok belefolytani KEB munkájába és nem kergetek illuziókat tekintetben, hogy hosszú távon én ezt teljes odaadással és energiával tudom csinálni.

(Első kézből)

- Azt hallom, hogy sok vezető felesége picit neheztel Gyenes Andrásra, mert hogy az egyik kezdeményezője volt annak a döntésnek, hogy kevesebb Mercedes legyen?

- (nevet) Hát én kezdeményezője voltam és most is azt hiszem, hogy helyes volt az a kezdeményezés, hogy kevesebb legyen. Hát persze, még mindig sok van belőlük én nem tudom. Azt tudom, hogy én tizenegynéhány év óta nem járok Mercedessel. Dehát ez az én privát dologom. A feleségek? Ha így van, hogy haragszanak rám, hát mit csináljak? Nem tehetek róla. És nem is változtatok meg ettől a véleményemet. Hát vannak esetek, amikor mit tudom én nem lehet elkerülni talán, de a piacra tényleg nem kéne vele járni meg a fodrászhoz se.

(zene)

- Ez itt a reklám helye:

- Állami Biztosító. - Szász András vagyok az Állami Biztosító ügyvezető igazgatója. A ma reggeli meg tegnapi áremelési hírekről nekem az jutott eszembe, hogy egyreinkább idegesít bennünket az infláció. Ezért szeretnék arról beszélni, hogy az Állami Biztosítónak van egy olyan életbiztosítási formája, az úgynevezett életút biztosítás, ami megkísérli, hogy a pénz értékét megőrizze. Ezt úgy teszi, hogy a biztosítottaknak az életbiztosításban befizetett pénzére legalább 7 %-os kamatot garantálunk. Ezt örökre garantáljuk, még akkorra is, amikor majd az infláció olyan 2-3 %-os lesz. Lehet, hogy ezen most többen mosolyognak, dehát Nyugateurópában ma ez a realitás. Talán néhány év múlva mi is oda jutunk. Addig azonban, amíg ez nem így van, addig is a 7 % garantált kamaton felül, ezt a pénzt az Állami Biztosító forgatja, befekteti és az így elért többlet hozamot szintén az ügyfeleinknek adjuk vissza. Még pedig speciális módon úgy, hogy az ügyfelek ezen alányegében kamat közösségen, mert valamennyi pénz együtt van, mi ezt együtt forgatjuk, együtt fektetjük be és amit ezzel hozadékot elérünk azt közöttök osztjuk szét. De oly módon osztjuk szét, hogy minél régebben van valakinek a pénze bent, annál magasabb hányadban részesedik ebből a többlet kamatból. - Ma ez úgy néz ki, hogy az 1988-as év eredménye alapján 10 %-ot tudunk szétosztani, tehát további 10-et. de az a nagyon fontos, hogy ez nem 7 plusz 10 %-ként jelentkezik, hanem átlagosan adunk csak 10 %-ot, aminek következtében az, aki már 1987-ben tette be a pénzét, az kb. 22 %-os kamathoz jut, míg az, aki csak 88-ban, az idézőjelet a csak-ra tettem

(Első kézből)

csak 88-ban tette be, az a 7 plusz 10-ből nem 17-et, hanem kevesebbet mondjuk olyan 13-14 %- körüli kamatot realizál. Azonban akinek már régen van bent a pénze, az többet, majd egyre többet és többet. Mert hogyha ez már 3-4-5 éven keresztül fog funkcionálni, akkor természetesen az, akinek 5 éve van bent a pénze, az egyre magasabb hányadban részesedik ebből aközösen elért kamatból. Ha így nézzük a 17-hez képest ezt a most elérhető 22-23-at, akkor ez ha ilyen infláció marad, az ötödik évben fölmehet akár 30 % körüli kamatra is.

(zene)

- Ez volt a reklám helye. -

- Ült már itt a Magyar Rádió stúdiójában ifjabb RAJK László?

- (Rajk) Még sosem, mint alany soha még nem ültem.

- Az köztudott, hogy a hivatalos sajtóban jó sokáig nem szólalt, nem szólalhatott meg, mondjuk ki kerekén. Az utóbbi időben változott valami?

- (Rajk) Hát ezt én egyelőre inkább a munkalehetőségemen tudom lemérni, mert inkább az volt, hogy nem nagyon juthattam munkához, .. tervező vagy másnéven Strohmannal kellett dolgoznom. Most már ez megváltozott, most már saját nevem alatt dolgozhatom.

- Ha már a munkánál tartunk, ön azt hiszem Magyarországon a nevet a szakmában úgy szerzett, hogy a Szikora darabokhoz készített, hát nem is tudom, vitatható sikerrel, diszleteket.

- (Rajk) Színházban kezdtem mint diszlet tervező. A színházban voltam letiltva mint diszlettervező eddig az évig.

- Ez mikor volt?

- 81-től tulajdonképpen 88-ig.

- A letiltásokról kapott valami papírt, szóval ez egy hivatalos rendelkezés, végzés, vagy hogy van az ilyesmi?

- Én azt hiszem, hogy ez azért különösen maguknak elég közismert lehet, mert a Rádióban is elég sok ember tiltatott így le és ezek általában telefonon keresztül mennek, úgyhogy ennek semmi nyoma sincs.

- Havas Henrik az imént azt mondta, hogy Rajk László diszlettervezőként a Szikora darabokkal szerzett nevet, de hát azért Rajk László neve a magyar köztudatban egész másképpen cseng. A 80-as évek eleni hazai ellenzéki mozgalomnak, mert ugye akkor ez volt a neve, Miért ön lett a szimbóluma, a zászlóvivője? A neve miatt, vagy a család miatt vagy valami más miatt?

(Első kézből)

- Én azt hiszem, mint ahogy az ellenzéki elnevezés, hogy kis cetlit, amit rányomnak, azt se mi találtuk ki. Így ezt a szimbólumot, hogy én vagyok ennek a zászlóvivője, ezt se mi találtuk ki. Hanem a 80-as évek elején nagyon élt az a fajta suttogó propaganda technika, amit a hatalom mindenféle módon próbálta befolyásolni a közvéleményt. Most, hogy ez a suttogó propaganda miért pont engem választott ki, hogy én vagyok ennek a zászlóvivője, hogy azért, hogy ez a mi kutyánk kölyke, mondjuk lehet, hogy emiatt. Lehet, hogy pont ellenkezőleg, hogy tessék, a dicső multat is bemocskolják, mert, ime. Nem tudom. És ez nem derült ki, hogy miért én lettem ennek a szimbóluma. Ami azt hiszen nemcsak, hogy enyhe tulzás, hanem nagyon nagy tulzás, hogy én voltam ennek.

- Előfordult az önnel, hogy leült egy pártvezető és azt mondta, hogy hát ezzel a névvel másképpen kellene politizálni?

- Hogyne, hogyne előfordult. Behivattak a pártközpontba és KNOPP András aki a pártközpontban akkor az ellenzéknek a felelőse volt, szó szerint arra kért, hogy hagyjam abba ezt a szamizdád butikozást. Amire én azt mondtam, hogy nagyon szívesen beadok kereskedelmi engedélyt ha az a probléma, hogy én pénzforgalmat bonyolítok adózás vagy egyéb nélkül. Erről végül is a párbeszéd nem alakult ki. Tehát maradt csak az, hogy én ezt hagyjam abba és ezután a kvázi figyelmeztetés után következtek a házkutatások és pénzbüntetések és egyéb dolgok. A rendőrségi akciók tulajdonképpen, most így visszagondolva és akkor is éreztük, soha nem akartak arra a szintre eljutni, hogy ebből politikai ügy legyen. Tehát mindenfajta házkutatást, autó átvizsgálást és előállítását, éjszakai kihallgatást, stb. mindig azonnal közbüntényes szinten, szabálysértési szinten próbálták tartani, ami által Magyarország image-e, ennek a liberális szociális országnak az image-e nem sérül. Tehát a határ mindig az volt, nehogy politikai sikra terelődjön ez az egész szamizdád-ügy, vagy ... kultura ügy.

- Ez az ön védettségével is kapcsolatban volt, tehát amit triviálisan úgy fogalmaztak meg, hogy Magyarországon nem lehet még egy Rajk-per?

- Énm azt hiszem, hogy kezdetben biztos ez szerepet játszott. Azonban ahogy a szamizdád értelmiségi körben egyre fontosabb lett és kiderült hogy ez nemcsak egy szalmaláng, hogy mi ezt komolyan csináljuk, úgy azt hiszem egyre inkább az értelmiség védett így.

- Annak idején a 85-ös választásokon képviselő szeretett volna lenni. Hát voltak is ebből problémák.

- Annyiban korrigálnám, hogy nem akartam képviselő lenni. Semmifajta

(Első kézből)

ilyen illuzióm nem volt, hogy bárki is közülünk képviselő lehet. Itt egész egyszerűen arról volt szó, hogy amennyiben az az új választási törvény valami fajta lehetőséget adott, hogy megvizsgáljuk, hogy valóban komolyan volt-e gondolva ez a választási törvény, annak a demokratizálása vagy sem, anélkül, hogy az emberhogyan nem demokratikus..... nem volt demokratikus.....de nem is ez volt a legfontosabb. Hanem inkább az, hogy megmutatni a választóknak, hogy önálló kezdeményezéssel még ezen a nagyon limitált területen belül is lehet valamit csinálni és ha megvalósul egy demokratikus választási rendszer Magyarországon, akkor rögtön elkezdni azokat a tradíciókat újra teremteni, amik a demokratikus választásnak a tradíciói Magyarországon. Tehát legfőképpen mi ezért indultunk el többen ezen a választáson. Hangsúlyozom, anélkül az illúzió nélkül, hogy reméltük volna, hogy bárki is bejut közülünk a parlamentbe.

- Tavaly május óta, a pártértekezlet óta gombamód szaporodnak az alternatív szervezetek és önről nem hallani?

- A Szabad Demokraták Szövetségének vagyok a tagja és ezen belül a tanácskozó testületnek is a tagja vagyok.

- Nem tudom, hogy az édesapjával kapcsolatban feltehetünk-e aktuális kérdést?

- Természetesen.

- Az utóbbi időben meglehetősen sokat lehet olvasni a Rajk-perről. A Rajk-perrel kapcsolatban bennem egy olyan kép alakult ki, hogy nagyon sokan abban érdekeltek, hogy bebizonyítsák, hogy Rajk László, a koncepciók perének áldozata volt az, aki tulajdonképpen a kommunista párt megbízásából a koncepciók perének elindítója volt. A kollegám olvasott egy publicisztikát, talán amiben a Rajk temetésén két párttag megjegyzi, hogyha ezt a Rajk Laci látná.....(?) Milyen érzésekkel fogadja ifj. Rajk László azt a tényt, hogy felülvizsgálják.. édesapjának....

- Ennek a nem átértékelésnek, hanem objektív értékelésnek az egyik kezdeményezője voltam, bár ezt a hazai közvélemény nem nagyon tudja, mert ez a külföldi sajtóban, TV állomásokon és egyéb helyeken történt. Én azt hiszem, hogy édesapámnak a politikai életében nem a per a legfontosabb állomás. Az tulajdonképpen egy végállomás, nemcsak fizikai értelemben, hanem átvitt értelemben is. És azt hiszem, hogy az, amit a mi szüleink generációja nekünk soha nem tanított meg és soha nem adta át a tapasztalatot, pontosan az, amit meg kéne vizsgálni és amiről azt hiszem, hogy a mai napig is igazából nincsen szó.

(Első kézből)

Ez alatt azt értem, hogy ugye az is egy nagyon közismert slogan, amikor azt mondják, hogy a régiek legalább hittek a dologban, és az újak már csak nem is hisznek, csupán karriervágyból csinálják ezeket a dolgokat vagy valami egészen más miatt. Tehát a hit kérdés, a kommunista hit kérdése az a gordiuszi csomó, amit valahogy fel kéne oldanunk és meg kéne tudnunk filozófiailag, lelkiileg és és hitbéli dolgokból is, még pedig azért, mert egyrészt azért, mert valaki azt mondja, hogy én elhittem, az egy exkuzálás is és kvázi megbocsátunk neki, hogy elhitte. És ráadásul nem tanították meg nekünk, hogy hol hibáztak abban azok, akik hittek. Ezt soha senki nem írta le még Magyarországon, hogy valahol ez volt a legnagyobb baj, hogy elhitték és hogy mitől hitték el, hogyan hitték el, ezt nem mondjuk el. Azt, hogy mit követtek el, azt már hellyel, közzel tudjuk. Tehát visszatérve édesapámnak az ügyére, ő nem azzal szüntette meg a politikai és fizikai létét, hogy elfogadta ezt a szerepet és végig játszotta a per alatt. Hanem ott kezdte elveszteni azt a figurát, amiről híres volt, hogy szép volt, magas volt, egyenes tartású volt, egyenes beszédű volt, szépen beszélt, kemény ember volt, stb. Ezeket ott kezdte elveszteni, amikor megcsinálta a kékcédulás választást, amikor valóban belügyminisztersége alatt megtörtént a Magyar Közös per, stb.stb. Ezeknek a lépcsőknek a vizsgálatát számomra sokkal fontosabb mint maga a per.

- ... mit tudna Rajk László erről mondani, miben hisz?

- Én elsősorban építész ... építész szeretnék lenni. Az építész nagyon sok társadalmi problémával..... találkozok, amire kénytelen reagálni, ha jó építész. Hát azt nem mondom, hogy én jó építész vagyok, de reagáltam ezekre a társadalmi mozgásokra és ez sodort afelé, sodort, hogy végül is ellenzéki legyek. Ami inkább az és ez azt hiszem mind a mai napig is irrvényes, hogy egy olyan monokulturában,.... a politikai, a kulturális élet minden hogy nagyon egyirányú..... nagyon fontos, hogy a párhuzamos kulturát kiépíteni, vagy megpróbálni kiépíteni. Ami nem ellenkultura, nem underground-kultura, nem ... hanem egy párhuzamos kultura, ami megy a maga útján és nem próbálja kijelenteni magáról, hogy ő az egyedül üdvözítő, hanem egész egyszerűen csak létezik és teszi a maga dolgát.

- A 80-as évek elején meglehetősen következetességgel rajzolta a körképet vagy kórképet a magyar társadalomról. A mai helyzetet hogyan diagnosztizálná?

(Első kézből)

- A glasznosty vagy a nyiltság, vagy a multunknak a föltárása vagy átlátása, nem, is tudom milyen szót használjak, Magyarországon nem igazán megy kéz a kézben együtt a peresztrojkával. Ahogy a 80-as években a hatalom mindig azzal fenyegetett, hogy csak nem politizálni mert a gazdasági reformokat meg lehet, de hogyha politizálunk, akkor a nagy testvér a fejünkre fog koppintani, ez most valahogy fordítva zajlik. Hogy egyáltalán nem beszél a hatalom az országgyűlés, a minisztertanács, stb. arról, hogy milyen gazdasági reformokat tettek és milyen gazdasági reformokat fognak tenni és ez az egész át... hogy fog lezajlani, hanem az egész hangsúly áttevődött a glasznosztira, a poltiizálásra. És én tartok tőle, hogy Magyarországon a politizálás, nyiltság az inkább elfedése azoknak a most már igazi problémáknak, amikben tényleg lépnie kéne.

- Jelölt lesz a 90-es képviselői választásokon?

- Ezt mind mondtam, nem én fogom eldönteni, hanem az SzDSz-nek a tags

- De egyszer el tudja képzelni, hogy a magyar országgyűlés tagja legy

- Elképzelhetőnek tartja, hogy ismét egy Rajk vezető szerepet játsza-
na ebben az országban?

- (Rajk) Én nem, mint mondtam, én elsősorban építész vagyok. Nem, nem szeretnék vezető szerepet játszani. de az, hogy a 90-es választásokon vagy remélhetőleg az előre hozott választásokon jelöltnek kell lenni, mert a tagság úgy kívánja, akkor én állok elébe.

(zene)

- Az Első Kézből stúdiójában BORBÉLY Sándor a Munkásőrség országos parancsnoka. A decemberi országgyűlésen egy képviselő azt mondta, hogy jogállamban elképzelhetetlen, hogy egy párt saját külön fegyveres erőt tartson fenn.

- (Borbély) Az MSZMP-nek sohasem volt hadserege és nemis lesz. A hadserege maga a párttagság. A Munkásőrségben a szolgálatot teljesítő embereknek a 79 %-a tagja a pártnak. Ugyhogy a Munkásőrség nem párt-hadsereg, hanem állami intézmény, sőt önszervezés útján jött létre. 1957-ben több mint 10.000 ember kezdett szervezkedni a munkáshatalom védelmére. Tehát a párthadsereg kifejezés 89-ben sem felel meg a valóságnak.

- Igen, de hát azért a párt irányítás érvényesül a Munkásőrségben?

- Kéremszépen, ez telejsen természetes. Egy dolog az irányítás és más dolog a párthadsereg. A magyar népköztársaságban a párt vezető szerep

(Első kézből)

érvényesül. Nyilvánvalóan ebben az intézményben is. Miért? Azért, mert az intézmény egyoldaluan egyszer elkötelezte magát. Egy alternatívája van, a szocializmus. És a szocializmus, amit az MSZMP hirdet. Az irányítás az nem kézi vezérléső, hogy ezt csinálom, az csinálom, hanem elvi irányításról van szó.

- Akkor végül is ki a gazdája a Munkásőrségnek?

- Kéremszépen, a Munkásőrségnek gazdája jelenleg a magyar népköztársaság állama. A költségvetési támogatást a működéshez a kormány garantálja a Munkásőrség számára. És egyébként., ez a Munkásőrség rendelkezik egy elnöki tanácsi törvénnyel, melyet 1957-ben alkottak meg, amely kimondja, hogy mi a munkásőrség feladata, a magyar népköztársaság belső biztonságának védelme.

- Igen, de ma már azt mondják, hogy a munkásőrség a diktatórikus szocializmus intézménye volt. Sőt azt is, hogy ez egy sztálinista modell szerint szerveződött testület.

- Mondja Forró elvtárs, mi most komolyan beszélgetünk egymással. Hát ez az intézmény, amikor Magyarországon a sztálinizmus működött, ez ez éppen azért jött létre, hogy ne erőszakkal fegyverzet munkásság is. A Munkásőrség senkit nem nyomott el Magyarországon. - Senkit. Tehát a, hogy ki ellen lép föl? Eddig a Munkásőrség nem lépett fel senki ellen, sőt mondhatnám magának, talán nem jó az én számból ezt hallani, hogy fellépett a kiskirályokkal szemben. Igaz, hogy nem mindig nyertünk, sajnós.

- Akkor viszont itt hadd kérdezzem meg, hogy milyen magatartást tanusítanak, vagy tanusít a Munkásőrség pl. sztrájkok, tüntetések esetén?

- Kéremszépen, nekem az a véleményem és a Munkásőrség álláspontja is, mi termelés pártiak vagyunk. Ha mindig sztrájkolunk semmit nem tudunk megoldani. A politikai sztrájk kérdés, hogy mi ellen irányul. Ha a rendszer megdöntését célozza, akkor a Munkásőrségnek fel kell lépni. A tüntetés, annyiféle tüntetés volt Magyarországon az elmúlt néhány hónapban és szerintem még lesz egynéhány ilyen tüntetés. Csak akkor lép fel a Munkásőrség, ha a rendszer ellen irányul, tehát ha az államrend megdöntését célozza. Sőt, nemrég foglaltam állást abban, hogy a munkásőr bármilyen alternatív szervezetben résztvehet amelyek a szocializmus talaján állnak.

- Tehát pl. a Münnich Ferenc Társaságban? Nem véletlenül ezt a példát hoztam, mert tudja, hogy elterjedt, hogy teljes alegységek is csatlakoznának a Münnich Ferenc társasághoz.

- Nem, félreértés volt. A Münnich Ferenc Társaságban vannak alapító

(Első kézből)

tagok, munkásörök. Felbukkant néhány helyen, hogy talán lépne be az alegység testületileg? Ilyen testületi tagság nincs egyénként a Münnich Ferenc Társaságban. És mi is úgy foglaltunk állást, hogy testület ne lépjen be egy másik testületbe.

- De, hogy a Münnich Ferenc Társaságról az a hír terjedt el, hogy akár fegyvert fogni is hajlandó, ez nyilván pontosan azért volt, mert fölröppentek ilyen hírek, hogy valamiféle összeolvadása történne a Munkásörséggel?

- A Munkásörség egy önkéntes fegyveres testület, amelynek vannak politikai funkciói is és vannak fegyverei. Kérem, a munkásörök fegyvereit azt nem adjuk oda senkinek.

- Itt jön a nagy kérdés, miért kell 1989-ben Magyarországon fegyverforgatásra kiképzett önkéntes testület?

- Tessék körülnézni a világban. Mindenhol vannak különböző címen hasonló önkéntes fegyveres testületek. A legerősebb egyébként az Amerikai Nemzeti Gárda. És Magyarországon miért félünk ettől? Meggyőződéssel állítom, hogy a Munkásörség körüli hangulat keltés az nem az egy milliárd forint. A konkrét cél, mert a Munkásörségnél tudnak egy kis zavart kelteni, akkor ez az intézmény bizonyotalanná fog válni és én nem akarok konzekvenciákat levonni, hogy miért. A Munkásörséget ért támadásoknak pont az a célja, hogy a Munkásörséget szüntessék meg. Kéremszépen, Magyarországon szerveződnek különböző alternatív csoportok, állampolgári jog címen. Miért nem joga egy magyar állampolgárnak, hogy belépjen a Munkásörségbe? Én kb. az elmúlt fél év alatt tizezer munkásörrel beszéltem személyesen. Ezek az emberek nem élnek úgy, mint Marci hevesen. Rosszul élnek. Mégis vállalják. Legyen az országban biztonság és stabilitás. Ezek az emberek mind azt kérték tőlem, hogy magyarázzam el ahol lehetséges és itt ... szívesen szolgálják a Munkásörséget..... és gondolom senki számára se mellékes és szeretnék válaszolni sok aki az véli, hogy a Munkásörségben valami kedvezményt kapnak az emberek. Semmi kedvezmény nincsen.... kötelességeik vannak. Normális.... mihelyest megsérti a Munkásörség normáit.....

- Tessék megmondani nekem, hogy hosszú hosszú éveken keresztül, az utolsó pártértekezlete..... miért nem lehetett Borbély Sándor, vagy más.....(erős fading).....

- bizonyos értelemben jónak ezt a megjegyzését, hogy ilyen kérdést nem lehet feltenni.

- (Borbély) Mondottam kéremszépen, az ön főnöke is... közhangulat...

(Első kézből)

A Munkásőrség Forró elvtárs az..... ..mindig.....(?)

- Akkor lehet, hogy nem a Munkásőrség, hanem a politika kezelte egészen másképpen ezt a kérdést.

- Kéremszépen, engedje meg, hogy én a magam nevében beszéljek. Én is részét képezem a politikai A Munkásőrségről Forró elvtárs, bármikor és

- Én személy szerint nem vettem magamra

- általában beszélnek -.

- viszont az is igaz, hogy a nagyon kicsi bátorságért is eltiltás lett a büntetés. (egyszerre beszél mind a kettő, nagyon nehéz kihámozni min is vitatkoznak)

-(Borbély) Annak önnek igaza van, olyan politika, amely fél kritikától.... A kritika, még ha szélsőséges is, mindig... alkotó elemeket.....nem arra..... hogy fönn akarok tartani-e.....bármikor fölkereshetnek, a Munkásőrséget megbírálhatják, csak legyen lehetőség arra, hogy a Munkásőrség, nem én, a Munkásőrség erre válaszolhasson. Forró elvtárs, nem hasból beszélek (?), a tegnap estig befejeződött 29 egységgyűlésünkön, amelyen kb. 40.000 vett részt és ott ilyen dolgokról beszélgettünk és hát a hallgatók közül, akik hallgatják ezt a műsort, többen résztvettek az egység gyűléseken, ott megint megfogalmaztuk, hogy nekünk egy alternatívánk van, a szocializmus. Ugyanakkor gondolkodunk is. Mert a Munkásőrség a gondolkodó.....(?) Ami kritikát és kaptam a munkásöröktől az elmúlt másfél évben, az nem kifejezés. Miért nem megyünk, miért nem lépünk fel. Mert... gondolkodni kell. Mert ha az ember egy bizonyos jelenségre akar reagálni, hangulat alapján, akkor elveszti a tárgyilagosságát. Előbb meg kell gondolnunk miért, hogy lépünk fel. Dobbal vagy ágyuval nem lehet verébre lőni.

(zene)

- Ez itt a reklám helye:

- És most kié?

- A Bizományi Áruház Vállalaté.

- Vendégünk ma Kubikáné Opitz Teréz, a Ruházati Bolt csoportvezetője:

- Ismét gyermektuházati akció.

- Igen, az előző évhez hasonlóan a Bizományi Áruház Vállalat gyermekruházati cikkek felvásárlását kezdeményezte és szeretnénk, ha az anyukák a kinőtt, de még nagyon jó állapotban levő gyerekholmikát elhoznák.

(Első kézből)

felvevő helyeinkre. -

- Olcsón, jót a Bizományiból!

- Hiszen kevés pénzből nagyon olcsón fel tudnak öltözködni nálunk. Ruhákat, cipőket kedvezményesen, jól adunk.

- A Sugárban, a Flóriánban, a Majakovszki-utcai Gólya Áruházban, a Lenin-krt 23, a Bartók Béla-ut 39, a Bulcsu-utca 21/b és a Csömöri-ut 17-19 szám alatti boltokban.

- Nyugdíjasoknak is olcsón

- Á Liliom-utca 46/48 sz.alatt nyitottunk a nyugdíjasoknak egy nyugdíjas sarok részleget, ahol olcsón tudnak vásárolni igényüknek megfelelően ruházati cikket, többek még írha kabátoakt is most a szezonnak megfelelően.

- Naponta változó készlet a Liliom-utca 46/48-ban.

- Legolcsóbban a Bizományiban.

- Nálunk egy gyermeket 800 forintért tetőtől talpig fel tudunk öltöztetni. -- Egy férfit 1400-tól 2800 Ft-ig. A lányok-asszonyok 1200-2500 Ft-ig felöltözködhetnek szó szerint tetőtől talpig. Ez igazán a legolcsóbb a Bizományiban. Mindenki pémztárcája, igénye szerint megtalálja a neki legszükségesebbet. Most ebbena nehéz gazdasági helyzetben ez biztos, hogy nagy előny.

- Önt is várjuk a Bizományiban. -

- A napilapok árának drasztikus emelése óta rossz idők járnak az ujságokra, köztük a NÉPSZABADSÁG-ra is. Erről kérdeztük BORBÉLY Gábor főszerkesztőt.

- Azt hiszem, hogy a napilapok életében választóviz 1989 január 1-e.

- (Borbély) Előfizetőink száma csökkent a legnagyobb mértékben, 34.1 al. Minket követ szorosán a NÉPSZAVA 33.1 %-al. A Népszabadság 535.00 es előfizetői tábora 352.500-re (vagy 357.500) csökkent. Az előfizetése lemondók 38 %-a egyértelműen az áremelést jelölte meg okként. 30 %-uk már megfogalmazott bizonyos tartalmi kritikát. Közülük a többség értelmiségi területen dolgozik. Mintegy 7 % jelölte meg a lemondás egyértelmű okaként a lappal szembeni elégedetlenséget. Az előfizetést lemondók 85 %-nál az egy főre eső jövedelem 3500 forint alatt van. Nagyon sok levelet kaptunk mi az elmúlt hetekben. Azt mondja itt az egyik levél, hogy amikor e sorokat írom nagyon szomorú vagyok. Összeszorult torokkal és kicsit szégyenkezve elbucszom önöktől, napilapunktól a Népszabadságtól. 32 éve tanítok. Amióta dolgozok előfizet

(Első kézből)

je voltam a lapnak és lesznek, de már csak dec.31-ig. Az ujság új ára éppen egy napi kenyéradagomat fedezi. Bármennyire is a Népszabadság szerető főszerkesztő szól belőlem, mégis megértéssel kell lennem az iránt, aki a Népszabadság elé a napi létfenntartásával összefüggő kiadásokat helyezi.

- A közelmúltban egyik felelős vezető, azt hiszem éppen itt a rádióban, azt mondta, hogy ma már ami a Népszabadságban megjelenik azt nem kell feljelentésnek tekinteni. Hanem az egyszerűen a pártnak a véleménye bizonyos kérdésekben.

- Tegyük hozzá, hogy ez a 29-i Első kézben volt és Berecz János mondta és abban az összefüggésben, hogy az alternatívok nagyon gyakran szóvátették az őket ért kritikát a pártlapban. Erre mondta Berecz János azt, amit Forró Tamás idézett. Valóban, mi változott a Népszabadságánál az utóbbi időben?

- (Borbély) A Népszabadság a párt hivatalos szócsöve. Ez így marad a jövőben is. Én természetesnek tartom, hogy éppen e funkcióból adódóan, a magyar politikai mozgásainak megítélésére a Népszabadságot kezelték külföldön is, belföldön is.....

- Hivatalos orgánus?

- Hivatalos orgánus. Természetes az is az én gondolkodásomban, hogyha változik és a korábbi helyzet már változott és még változni fog, akkor ebben az összefüggésben is bizonyos átértékelésre kell, hogy sor kerüljön. De ezt maga a pártvezetés igényli az én ismereteim és meggyőződésem szerint. Tehát nem egyszerűen azt a feladatot szabja Népszabadságnak, hogy jól, közepesen vagy rosszul közvetítve a politikai döntéseket, hanem egyre inkább azt igényli, hogy a politika alakítására, formálására is erőteljes hatással legyen a párt központi lapja. És ebből fakad az, hogy természetesen amikor a Népszabadság politizál, akkor bizonyos kérdésekben és bizonyos állásfoglalásaiban nem egyszerűen a párt politikai deklarációját végzi el, hanem egy politikai gondolkodást gerjeszt, egy politikai gondolkodást segít, egy politikai gondolkodást motivál. Tehát egy folyamatnak egy olyan-fajta szereplője vagy résztvevője, ahol pro és kontra megy a vita, pro és kontra hangzanak el érvek és ezzel segíti a megfelelő döntés megszületését.

- Most az a tény, hogy a párton belül, elnézést kérek, de ide tartozik a platform szabadság is egyre inkább érvényesülhet és ugyanakkor a pártvezetésben is egyre sokszínűbbek a vélemények, felveti azt a kérdést, hogy kihez fog csatlakozni az a Népszabadság? Az a Népszabadság, amelynek ujságírója Pozsgay Imrével azzal kezdte nemrég az in

(Első kézből)

terjut, hogy ön sokáig, talán másfél évig nem szólalhatott meg a Népszabadságban. Tehát kié lesz a Népszabadság akkor, amikor sokszínű politizálnak a párton belül is?

- Természetesen akkor is a párt központi napilapja lesz. De egy olyan párt központk napilapja, ahol igaz eltérő vélemények, megítélések, viták zajlanak, és ezeknek az eltérő véleményeknek, ha így fogalmazunk platformoknak az ütköztetéséből születik meg majd az a stratégiai politikai vonal, amely a későbbi cselekvés meghatározója lesz.

- Vannak ma a Népszabadságból kitiltott személyek és vélemények?

- Tulajdonképpen nincsenek.

- Ez a tulajdonképpen kicsit gyanus?

- Igen, kétség kívül így hangozhat. Tehát nincs semmiféle olyan lista vagy eligazítás, se írásban sem szóban, amely azt mondaná, hogy X, Y, és Z, vagy ilyen, olyan, amolyan tematikájú írás a Népszabadságban nem jelenhet meg. Tehát azért mondtam így, hogy tulajdonképpen. Ami a mi szempontunkból, mármint a párt vagy a Népszabadság szempontjából fontosabb, azt erőteljesebben jelenítjük meg. Amit mi kevésbé fontosnak tartunk azt természetesen kevésbé erőteljesen jelenik meg a lapban. A Népszabadság keresi a helyét, keresi az új szerepét abban a változó politikai közegben, amely a májusi pártérkezlet óta itt van az országhatárokon belül. És ez nem egy egyszerű dolog, mert nem szégyen bevallani, hogy a megszokások rabjai vagyunk nagyon sok. - szor és a megszokásainkból eltérni, azokból kilépni borzalmasan nehéz - Köztudomásu, hogy mostanában gyakorlatilag kicserélődik a Népszabadság gárdája. Nagyon sokan elmentek az elmúlt hetekben, hónapokban a laptól.

- Nagyon jelentős változások történtek a szerkesztőségben. Több rovat vezető ment el a laptól, több munkatársa. Ugyanakkor jöttek is természetesen szép számmal új és friss erők és fiatalok. Tehát a Népszabadságban most az a fajta változás zajlik le, aminek az elmúlt 5-8-10 évben kellett volna lezajlania.

- Itt az emberek elmenetelénél nem arról van szó, hogy miután megszűn a párt direkt sajtóirányítása, lehetőleg a Népszabadságban minden fontos helyen megedződött és kipróbált újságírók üljenek?

- Én azt hiszem, hogy nem. Sőt, meggyőződésem, hogy nem. Itt arról van szó, hogy a magyar tömegtájékoztatásban éppen az országban zajló változások hatására, egy nagy átrendeződés és egy nagy mozgás indult meg. Ilyen szempontból a Népszabadság, még azt is mondhatom, hátrányos helyzetben van, mert ugye amiről korábban beszélgettünk, hogy a

(Első kézből)

Népszabadság egyedülinota bene, a ez nem mult el nyomtalanul fölöttünk és a mai helyzetben egy picikét nehéz vállalni azt, hogy népszabadságos leszel.- Tehát oda megyek dolgozni, azt vállalom föl, amelyiken ilyen típusu bélyegek bizony még rajta rajta vannak.

- Hogy érzi ezt a mai beszélgetést, jó reklám vagy anti reklám a Népszabadság számára?

- Én ezt a beszélgetést köszönöm, de nemreklámként fogom fel. Ugyanis a legjobb reklám a jó lap. Én is arra törekszem, hogy a saját munkánkat a lehető legtárgyilagósbabban próbáljam szemlélni és megítélni és minősíteni. Tehát ha én reklámot akarnék most csapni a Népszabadságnak, akkor természetesen minden jót és szépet összegyűjtöttem volna egy csokorba és azt mondanám, mélyen tisztelt olvasó, olyan lapot fog kapni napokon belül, amelyet még soha életében nem látott és nem olvasott.

- Tényleg olyat fog kapni?

- Néhány napon belül nem. Azt én ugye nem tartanám erkölcsösnek, hogyha egy régi kortesfogást alkalmaznék, amikor ugye a képviselő jelölt megígérte, hogyha megválasztanak, akkor építtetek a városban egy hidat. Többen kiabáltak, hogy képviselő jelölt ur, hát folyó sincs. Mondja, nem baj, akkor folyóit is vezetek ide. Ezt nem tartanám jónak, de néhány hónapon belül jobb lapot fog kapni a Népszabadság olvasója.

(zene)

- Főtisztelendő püspök ur, az 1988 október 7-i parlamenti szavazáson püspök ur is a Bős Nagymarosi vizlépcsőnek az eredeti tervek szerinti tovább építése melett szavazott. Kérdésünk, püspök ur egyéni álláspontján tulmenően a magyarországi evangélikus egyház hiveinek többség véleményét is tolmácsolta-e?

A részlet abból anyilt levélből származik, amelyet ifj. Fasang Árpád zongoraművész, a Deák-téri evangélikus templom presbitere és 6 társa küldött dr: NAGY Gyula evangélikus püspöknek. Az októberi levelet nem követte válasz. Viszont az erőmű építését ellenző ivet aláírta mintegy 1.500 evangélikus hívő. Minderről még decemberben a zöldek sajtótájékoztatóján hallott Havas Henrik és akkor ezt el is mondta itt a rádióban. Most NAGY Gyula evangélikus püspök véleményét adjuk közre.

(Első kézből)

- Ifju Fasang Árpád azt tette szóvá azon a bizonyos ominózis sajtótájékoztatón, hogy ön megszavazta a Bős Nagymarosi vízrendszer építéséről szóló kormánybeszámolót. Ezután aláírásokat kezdett gyűjteni a vizlépcső rendszer ellen. Sőt, hát tulajdonképpen sejtetni engedte, hogy félig meddig ez egyfajta bizalmatlansági indítvánx a püspök elle aki felhatalmazás nélkül szavazott meg valamit.

- (Nagy Gyula) vannak igen széles területen olyan problémák, amik minden magyar állampolgárnak a közös kérdései és ahol nincs külön egyházi válasz. Itt az egyházi képviselők ugyanugy mint a világi képviselők, a saját lelkiismeretük és a saját tapasztalataik és ismereteik alapján kell, hogy döntsenek. Hogy a Bős Nagymarosi vizlépcső ügyét említsem, hogy ez most tovább épüljön vagy abbahagyjuk e ezt a félig már kész óriási beruházást, milyen garanciák kellene ahhoz, hogy nyugodtan tovább épülhessen, ebben nincs külön egyházi válasz. Itt ismerni kell a pro és a kontra érveket, szakszerű tudás kell. Rendkívül bonyolult, összetett ismereteket kellene hozzá és minden képviselő a maga lelkiismerete szerint, a legjobb tudása és meggyőződése szerint kell, hogy döntsön a nép és a közösség érdekében.

- Püspök ur, mielőtt bekapcsoltam volna a magnot célzott arra, hogy ez az aláírásgyűjtő akció az evangélikus egyház kebelén belül ennek két olyan vonatkozása is van, ami figyelemre méltó. Az egyik az időpontja, a másik pedig, hogy éppen a magyarországi evangélikus egyház keretén belül történik.

- (Nagy) Igen. Ami sok visszatetszést okozott az egyházban az volt, hogy ez az ifju presbiter, aki egyébként nem valami jelentős tisztséget visel az egyházban, mert semmiféle magasabb egyházi testületnek nem tagja, de szeretne feltűnni sokszor, ez pontosan a karácsonyi előtti időszakot választotta ki erre az akcióra. A másik pedig, hogy nem valamelyik nagyobb egyházat, hanem a fél milliós evangélikus egyházat tartja alkalmasnak arra, hogy ilyen akciót elindítson.

- Ezt nem értem püspök ur, ugyanis hát Fasang Árpár, hogyan is mondta az evangélikus egyház presbitere, nem is tudott volna máshol aláírást gyűjteni, csak a saját egyházán belül, nem?

- (Nagy) Igen, de az egyházban is van bizonyos rend és vannak törvények és az, hogy az egyház vezetői felelősek azért, amit tesznek és amit mondanak, amit döntenek bizonyos kérdésekben. De nem az egyház egyes tagjai vonják őket ezért felelősségre. Meg vannak nálunk az evangélikus egyházban demokratikusan választott egyházi testületek.

- De azért ön mégis csak arra célzott, hogy nem véletlen, hogy éppen ah evangélikus egyház egyik tagja a kezdeményezett ilyen akciót és ne

(Első kézből)

a nagyobb református és pláne nem a még nagyobb és meghatározó jelentőségű római katolikus egyház keretében belül indult el egynilyen akció - (Nagy) Nálunk az utóbbi időben sok változás volt az egyházban és lehet az, hogy Fasang azt hitte, hogy ez a legalkalmasabb terep egy ilyen támadásra. Egyébként az akció, az, hogy ő az ország evangélikus gához fordult, mintegy gyülekezetnek a tisztségviselője, éppen az ellenkező hatást érte el, mint amire ő gondolt.- Rendkívül sok föl-háborodott tiltakozás érkezett az ország minden részéről arra vonatkozólag, hogyan veheti a bátorságot egy presbiter ahhoz, hogy az ország közvéleménye előtt kritizálja az egyház vezető püspökét és annak a parlamenti tevékenységét.

- Ifj.Fasang Árpád azt a tényt, hogy mintegy 1600 aláírást tudtak összegyűjteni, illetve, hogy a 270 lelkész közül csak 3 emelte fel szavát az akció ellen, ezt ő győzele,nek minősíti. Én egy kicsit meglepve hallottam az előbb, hogy az önök egyháza fél millió hívő embert tart számon. Ezek szerint az arány ön szerint, hogy 1600 - - Jellemző. A másik amit Fasang Árpád akciójával kapcsolatban hát mindenki, aki egy kicsit gondolkodik rendkívül furcsának tartja. Azt írja, hogy 150 lelkésznek irt és csak 2 lelkész fejezte ki az ellenkező véleményét, de egy szót nemszól arról, hogy hány lelkész(?) amit a levélben mondott és hogy hányan nem válaszoltak a levelére, ami nyilvánvalóan ugyancsak válasz egy ilyen akcióra.

- Fasang Árpád fölveti, hogy a demokrácia hiányára vall, hogy ön nem válaszolt az ő nyílt levelére, illetve, hogy az Evangélikus Élet c. lap nem adott helyet az ő irásának, megjegyzéseinek.

- (Nagy) Az utóbbiról nem turok, hogy az Evangélikus Életnek is bekülte volna az irásait. Egyébként minden egyházi lap szerkesztőjének a joga, hogy eldöntse, hogy mi tartozik oda és mi nem. A másik az, hogy ő a demokráciát emlegeti. Hogy egy püspöknek mennyi minden más kérdéssel kell foglalkoznia. Az a bizonyos levél amit irtak az közvetlenül egy hosszabb köföldi utam előtt érkezett hozzám. Utána következtek az egyházi bizottsági ülések sorozatai. November egy nagyon nehéz hónap ilyen szempontból. De egyébként annak az idős presbiternek, aki Fasang levelét elhozta hozzám, ő maga személyesen nem mert eljönni, hanem valakivel küldte a levelet, megmondtam azt, hogy ez egy abszurd kérdés, hogy tudnám én megkérdezni a csaknem fél millió evangélikusságot egy parlamenti döntés előtt, hogy mi a többségi vélemény. De ha ezt meg tudnám tenni, amihez óriási apparátus kellene és ellentétes vélemények vannak,akkor mi határozza meg a döntésemet? Itt

(Első kézből)

nyilván megint csak arra utalok, hogy belső hitbeli meggyőződés, a közösség iránti felelősségem és a legjobb ismeretem és tudásom. Minden más képviselő is így dönt. Az, hogy csaknem félmillió evangélikusból akadnak ilyen feltűnni vágyó emberek.....magukat akarják ismertté tenni,előfordul. Ami egyébként a képviselői listáról való visszahívást illeti, engem az egyház és az országgyűlés választott meg erre a helyre, nem egy választó körzet. Ha az egyház kifejezi azt, hogy mást kíván én készséggel örömmel átadom a helyemet. Ha a parlament úgy dönt, hogy nem tartja fenn az országos listát a megválasztásomat szívesen - de Fasang Árpádnak és egy-két embernek se joga, se bármiféle jogcíme nincs arra, hogy ilyen kérdést egyáltalán fölvesse.

(zene)

Elhangzott az Első kézből műsora.

PETŐFI - adó.

HÍREK.

15 h.

Az egyesülési és gyülekezési jogról szóló törvénytervezet vitájával folytatta munkáját az országgyűlés. A helyszínről jelenti munkatársunk Bocskai Zsolt:

- Az 1968-as reform nem fulladt volna be, ha lettek volna olyan egyesületek, pártok, szervezetek, amelyek az alkotmányosság és a politika szabályai szerint megküzdhettek volna a reformok folytatásáért, mondta dr. BALLA ÉVA bpesti képviselő. Ő 9 társával együtt ellenzi, hogy a politikai pártokról később külön törvény szülessen, mert az egyesülési törvényben történő szabályozás is elegendő. Majd válaszolt azoknak akik szerint új pártok alakulása anarchiához vezethet. Az egy párt rendszer körülmények között is előfordulhat, hogy csak a felszín van rend, ám alatta egyre átláthatatlanabb a káosz. Az országgyűléshez a közelmúltban több beadvány is érkezett a menekült ügyekkel kapcsolatban. A képviselőnek, köztük BÁNFI GYÖRGYNEK is, voltak indítványai, ezért az országgyűlés külügyi bizottsága az ebédszünetben ülést tartott, hogy tárgyaljon ezekről az indítványokról. A bizottság tagjai egyetértettek azzal, hogy a kormány a legközelebbi országgyűlésen tájékoztassa a parlamentet a család egyesítésekről, a menekült tábor létrehozásának lehetőségéről és vizsgálja meg a menekült ügyekkel összefüggésben a genfi konvencióhoz való csatlakozás és az ENSZ segítség igénybe vételének lehetőségét. Minderről holnap a parlament plenáris ülésén is szó lesz majd. Az egyesülési és a gyülekezési törvénytervezetekről folyó vitában most BERECS JÁNOS, a KB titkára szólalt fel. A parlamentből legközelebb 4 órakor a Kossuth-rádióban jelentkezünk.

Heteken belül megkezdődik a szovjet csapatok részleges kivonása Magyarországról. Ezt GRÓSZ KÁROLY közölte egy tekintélyes japán napilapnak adott nyilatkozatában. A többpárt rendszer kérdéséről a magyar pártfőtitkár azt mondta, hogy szerinte a jövőben Magyarországon sok új párt jön létre, de ezek közül csak néhánynak lesz valódi politikai szerepe.

Nem emelkedik a benzin ára idehaza. Ezt az Országos Anyag és Árhivati illetékese jelentette ki. (Ismétlés.)

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

16 h.

Részletes tudósítást hallnak az Országgyűlés ülésterméből.

Az egyesülési és a gyülekezési jogról szóló törvénytervezet6 vitájával folytatja munkáját az országgyűlés. A Parlamentből jelenti Bocsкаи Zsolt és Tóth Pát:

- Az országgyűlés törvényt alkotott az alkotmány módosításáról. Mielőtt a módosítások lényegére rátérnénk utalunk KULCSÁR KÁLMÁN szób kiegészítőjének egy jelentős tételére és ez a következő: Az új alkotmány elfogadásáig a kormány már nem fogja kérni a jelenlegi alkotmány további módosítását. Egy eset kivételével. Nevezetesen a választójogi törvény elkészítése nem halasztható az alkotmány elfogadása utáni időre.

- Az alkotmány módosítása fontos lépés a jogállamiság megteremtéséhez. Részét képezi az új alkotmány megalkotásának, de nem pótolja azt. Az alkotmány módosításáról szóló törvény az országgyűlés ügyrendjének korszerűsítéséhez, az egyesülési jogról és a gyülekezési jogról szóló törvényjavaslathoz, az alkotmánybíróság létrehozásához és a népszavazás törvényi szintű szabályozásához teremt alapot. Ehhez kapcsolódik a honvédelmi kötelezettségen alapuló alternatív katonai szolgálat bevezetéséről szóló javaslat is. Az alkotmány módosításával lehetőség nyílik arra, hogy a város- és község is létrehozasson közö tanácsot.

- A képviselők ezekben a percekben is az egyesülési és gyülekezési törvény tervezetéről vitatkoznak. HUSZÁR ISTVÁN képviselő a HNF főtitkára méltatta a törvényjavalsat feletti társadalmi vitát és annak eredményeit. Hangsúlyozta, hogy számos olyan javaslat született, amely javította a törvénytervezetet. Mint mondta a közélet pezsgésé támogatni kell és a most vitatott törvények az első lépések közé tartoznak a politikai rendszer reformja során. Határozottan egyetértett azzal, hogy az egyesülési törvény terjedjen ki a pártokra és a szakszervezetekre is. Ez nem gátolja, hanem inkább segíti az új alkotmány kidolgozását. A népfront főtitkára azt is bejelentette, hogy a Fiatal Ügyvédek klubja ingyenes tanácsadó szolgálatot hozott létre a képviselők számára felkészülésük segítésére.

- PUJA FRIGYES, volt külügyminiszter, Békés megyei képviselő szá-

(Hírek 16 h.)

mos dolgokban ellentétes álláspontot képvisel. nem helyesli, hogy az egyesülési törvényben politikai pártokról essék szó. Mert szerinte külön és sokkal mélyebben kellene megvitatni ezt a kérdést. nem hiszi hogy valóban nagy társadalmi igény vagy nyomás hatására került volna bele ez a rész a törvényjavaslatba. És attól tart, hogy egy ilyen passzus elfogadása esetén az alternatív szervezetek még nagyobb sebességre kapcsolnak, kész tények elé állítják a politikai vezetést. PUJA FRIGYES elmondta, hogy nem fél a többpárt rendszertől, de félti az országot a zür-zavartól és az anarchiától. Márpedig szerint a mai nyugtalan, elkeseredett helyzetben több párt alakulása és a közöttük folyó vita nem segítené a kibontakozást.

- Dr. TÓTH ANTAL, Bács - Kiskun megye helyettes rendőr főkapitánya szakmai szempontból is helyeslte, hogy törvényben, a szilárd törvényességet megalapozva szabályozzák a gyűlést és az egyesülést. A rendőrség- mondotta- nem konzervatív, hanem éppen a fejlődés korlátait látva reform párti. Ugyanakkor természetesen rend-párti is, mert Magyarország alapvető érdekének tartja a közbiztonság fenntartását, már csak a nemzetközi megítélés szempontjából is. A rendőrség készült és készül az új törvényből adódó feladataira, első sorban arra, hogy védje a törvényességet, pl. a tüntetések résztvevőinek érdekét is az esetleges provokátorokkal szemben, mondta TÓTH ANTAL képviselő, helyettes rendőr főkapitány.

- Az 1968-as reform nem fulladt volna be, ha lettek volna olyan egyesületek, pártok, szervezetek, amelyek az alkotmányosság és a politika szabályai szerint megküzdhetek volna a reform folytatásáért, mondotta dr. BALLA ÉVA bpesti képviselő. Ő 9 társával együtt ellenzi hogy a politikai pártokról később külön törvény szülessen, mert az egyesülési törvényben történt szabályozás is elegendő. Majd válaszolt azoknak, akik szerint új pártok alakulása anarchiához vezethet. Ez az egypárt rendszer körülmények között is előfordulhat, csak a felszínen van rend, ám alatta egyre átláthatatlanabb a káosz. Majd válaszolt azoknak, akik szerint új pártok alakulása anarchiához vezetne, mondtam az imént.

- Az országgyűléshez aközelmúltban több beadvány is érkezett a menekült ügyekkel kapcsolatban. A képviselőknek, köztük BÁNFI GYÖRGYnek is voltak indítványai. Ezért az országgyűlés külügyi bizottsága az ebédszünetben ülést tartott, hogy tárgyaljon ezekről az indítványokról. A bizottság tagjai egyeztettek azzal, hogy a kormány a legköze

(Hírek 16 h.)

lebbi országgyűlés tájékoztassa a parlamentet a család egye
ről, a menekült tábor létrehozásának lehetőségéről és vizsg
a menekült ügyekkel összefüggésben a genfi konvencióhoz való
zás és az ENSZ segítség igénybevételének lehetőségét. Minder
a parlament plenáris ülésén is szó lesz.

- Most visszaidézzük BERE CZ JÁNOSNAK, Szabolcs-Szatmári kép
nek a párt KB titkárának néhány gondolatát:

- BERE CZ: - Társadalémunkban ma különböző erők mozdultak és
nak meg a haza felemelkedése előtt álló akadályok eltávolítá
és a nemzeti haladás előmozdítására. Ezen erők szerveződési
seiket a most vitatott törvénytervezetek alapján valósíthat
Ilyen módon létrejöhetnek a feltételek, hogy a különböző moz
intézményesült formában, egyenlő jogon. partnerként vehessen
egy új nemzeti összefogásban. A mozgalmakkal már ilyen körü
között is elkezdődhetnek a politikai kapcsolatépítés munkái
a párbeszéd, az egyezkedés, az együttműködés, sőt a koalíció
lehetőségei is. E helyről is felhívunk minden politikai fel
érző tényezőt, hogy vegyen részt az új nemzeti összefogás k
sában! Csakis ez lehet a megfelelő kerete és feltétele az új
tikai rendszer kiegészítésének. Megítélésem, hogy a hagyomány
dalmi szervezetek mellett, azok megújulását is figyelembe v
ezen tényezők közé tartozik és ennek jelét is adta többek k
a Magyar Demokrata Fórum, az Új Márciusi Front, egyes ifjus
veződések, a szerveződő kisgazdák, a Veres Péter Társaság,
mokraták Szövetsége, a Münnich Ferenc Társaság és több más
egyesülés. Az új nemzeti összefogás létrehozásában az MSZMP
mak, később pedig a megszülethető pártok munkálkodhatnak eg
Pártunk határozottan ellenzi a köntörfalazást, kiáll az elv
időhuzás ellen. A KB decembetri ülésén a párt véleményeként
mazta, hogy a párt-törvény megalkotása igazodjon az alkotm
gozásához. Mindezekből kiindulva az aggodalmakat is simerve
látszik, hogy a párttörvény egy éven belül, akár az év végé
lament elé kerüljön. A létrejött különböző alternatív mozg
társaságok döntő többségének hangsúlyozzák, a több párt lét
szükségességét, de a jelenlegi helyzetben még nem kívánnak
alakulni. Örömmel üdvözljük, hogy a mértékadó társadalmi, j
mozgalmak a pártalapítás kilátásait tekintve nem a konfron

(Hírek 16 h.)

lehetőségeit keresik, hanem maguk is megfelelő átmenetet biztosítanak a gazdasági fejlődés hívei. Az eltúlzottan gyors előrehaladás ellenére a jószándékai ellenére is, eredeti törekvésével ellentétesen ellenére kiváltott olyan reakciós sorozatot, amely éppen a támogatni kívánt ügye sodorja veszélybe. Az értetlenségből, lemondó született ellenállás aktivizálná a szélsőségeket. Azonban pése pedig azonnal felidézne a bármiféle visszarendeződes veszély és kiélezett hatalmi harcot táplálna. Az illyesféle folyamatokban azon erőket veszélyeztetik első sorban, akik a nemzeti összefogásban a reformok útján kívánják szolgálni a szociaélísta mehaladást. Javasolom, hogy az alapos vita után, megfontoltan fel a kormány javaslatát az országgyűlés jogi, igazgatási és költségvetési bizottságának jelentését, javaslatait és elismerve a sürges jószándékát, szavazzuk meg a törvényjavaslatokat, be meg erősítve a párttörvénynek egy indokoltan, meghatározott, h indón belüli megalkotását.

- Tudósító. - Alapvető állampolgári jogokat érint mind az egyes és mind a gyűlölkézési törvénytervezet, hangsúlyozta KARDOSN IBOLYA, Csongrád megyei képviselő. Ezek a törvények 1949 óta vannak magukra. A társadalmi vita által kiváltott módosítások javítottak a tervezetnek. A politikai pártokkal kapcsolatban aképpvis s sürgette egy önálló törvény létrehozását. Néhány apróbb szövegitást is javasolt, amely mint a következő példából kiderül, is olyan apró. A tervezet egyik kitétele szerint nem tekintnek önálló szervezetnek az, amelynek működése nem rendszeres. Kéret az volt és nagyon jogos, mit tekintünk rendszeresnek. Tehát szövegmodosítási javaslattal elfogadta és törvényerőre emelése gatta mindkét tervezetnek.

- SZENTÁGOTTHAI JÁNOS, országos listán szereplő képviselő hely a két törvénytervezetet, mert ezek újabb lépést jelentenek a s muszályvaló teljes szakítása felé. Viszont elmondta azt is, ho nem érti pontosan miért került a tervezetbe az a szakasz, ame a pártalakítás szabályait egy másik törvénnyel szabályoztatná a javaslat kifejezheti azt a helyes szándékot, hogy ne gyorsul fel túlzottan a társadalmi mozgás, mert ez egyensúlyt veszteszethetne, viszont jelentheti a kormány halogató taktikáját is. ÁGOTTHAI JÁNOS szerint a viszonyítási időpont 1990 nyara, vagy

(Hírek 16 h.)

következő országgyűlési választások időpontja. Éppen a bizonytalanság elkerülése érdekében minél hamarabb alakulhassanak pártok, akár már idén nyáron, mert így a következő választás időpontjáig lesz ég idő a leghiggadásra, a csiszolódásra.

- A héten bejelentett áremeléseket említve SZENTÁGOTTHAI professzor elmondta, hogy nem kell félteni a népek a terhektől. de figyelmeztetett arra, hogy a nép nem viseli el ezeket, ha a politikai követelmények nem telejsülnek. Végül javasolta, hogy a párttörvény tervezetét már az idén nyáron terjesszék az országgyűlés elé.

- Kedves Hallgatók, most szünet van az ülésteremben. Az egyesületi és gyülekezési jogról szóló törvényjavaslathoz ... még hárman fognak hozzászólni, persze közben többen is jelentkezhetnek és
..... Ezzel visszadjuk a szót a stúdióba.

További jelentéseink:

Moszkvában a SzU kom. pártja KB ülésén döntöttek arról, hogy kiket jelölnek a párt nevében képviselőnek. A módosított szovjet alkotmány és választói törvény értelmében a legfelső államhatalmi testületbe, a népképviselői kongresszusba a küldöttek egy hamradát a politikai, társadalmi és tömegszervezetek közvetlenül delegálhatják. A párt ennek megfelelően 100 képviselőt választhat és küldhet a testületbe. A KB mai ülése után közzétesztik a jelöltek névsorát, hogy a párt teljes tagsága megismerhesse őket.

Engedély nélkül lőtték le a két libiai harci gépet az amerikai flotta repülői, jelentette a The Washington Post. Az amerikai újság értesülései szerint a hadihajó csoport parancsnoka csak veszélyre figyelmeztető jelet adott a két gépnek, s azoknak engedélyt kellett volna kapniuk ahhoz, hogy fegyvereiket használják. A lap szerint az amerikai repülők nyilvánvalóan támadó akciót hajtottak végre a két libiai gép ellen, amelyek egyike már távozóban volt a helyszínről.

A jugoszláviai Titográsban tizezren tüntettek az életkörülmények javítását és a köztársaság vezetésének lemondását követelve. A tüntetés előzménye, hogy egy titográdi gyár 1.500 dolgozója sztrájkba lépett és tiltakozó menetben a köztársasági parlament elé vonult. A menetbe útközben sok egyetemista és a város lakóinak több csoportja is csatlakozott. A sorozatos tüntetések hatására már tavaly október végén ler

(Hírek 16 h.)

lemondott a köztársasági kormány és új azóta sem alakult még.

Folytatódik a falurombolás Romániában főtitkára aki nemrég egy parlamenti képviselőtársával és egy fotós kíséretében tett körutazást Bukarest környékén és Erdélyben. Strobl elmondása szerint tanui voltak annak, hogy házakat romboltak le, vagy házaik lebontására kényszerítették a lakókat is. A bontásról szóló értesítés kézhezvétele után többen öngyilkosok lettek, közölte az osztrák politikus a lakosággal folytatott beszélgetései alapján.

Elutazott Angolából az ott állomásozó kubai csapatok első csoportja. A csapatkivonás első napján összesen 450 kubai katona tér vissza hazájába a négyoldalú megállapodások értelmében.

A délafrikai hivatalos rádió üdvözölte a csapatkivonás hírét, megállapítva, hogy Angola és Kuba ezzel megkezdte hozzájárulását a békefolyamathoz. Johannesburgban ugyanakkor felhívták a figyelmet arra, hogy a térségben csak akkor lehet béke, ha Angola megszünteti a Délafrikai Köztársaság ellen küzdő afrikai nemzeti kongresszus támogatását.

Sürgős és határozott döntéseket vár a Hévízi-tó megmentésére az ottani nagyközségi közös tanács. A kormánynak küldött levelében a település vezetői felháborítónak nevezik, hogy - idézzük - önző vállalati érdekek, vagy kétes értékű pillanatnyi gazdasági előnyök alapján döntenek az Európában egyedülálló tó jövőjéről. Emlékeztetnek arra, hogy milyen károkkal járt a tatai-tó és tapolcai tavasbarlang pusztulása. A hévíziek szerint sok milliárdos érték van közvetlenül veszélyben, ezért mint írják a hónapok óta tartó eredménytelen szócsaták helyett, végre határozottan le kellene zárni a Hévíz contra bauxitbánya vitát.

Budapesten az utóbbi egy hétben némiképp csökken az influenzás betegek száma. De ennek ellenére változatlanul látogatási tilalom van érvényben a gyermek kórházakban továbbá a gyógyító intézmények ujszülött, csecsemő és gyermek osztályain. A legfrissebb adatok szerint január első hetében 18.5- ezren fertőződtek meg a vírussal, s a szövődmények száma is kevesebb mint korábban volt. Az influenzzások

(Hírek 16 h.)

egyébként most is a 14 évnél fiatalabbak közül kerülnek ki a fővárosban.

Még mindig nincs gázszolgáltatás Vecsésen és Ecseren, miután tegnap elromlott a két települést ellátó elosztó vezeték. A gázszolgáltató vállalat gödöllői üzemigazgatósága arra kéri a helybélieket, ha lehet délután és este legyenek otthon, hogy a szerelők bejuthassanak a lakásokba. Várhatóan késő estére már minden lakásban lesz gáz Vecsésen és Ecseren.

- oOo -

PETÓFI - adó.

HÍREK.

17. h.

Az országgyűlésből, az egyesülési és a gyülekezési jogról szóló törvénytervezet vitájáról jelenti Cifra Zsuzsa:

- Szünet után is a képviselői hozzászólásokkal folytatódik az egyesülési és gyülekezési törvénytervezet vitája. Először dr. LÁSZLÓ BÉLA, Szabolcs megyei képviselő kapott szót, aki költői képpel kezdte hozzászólását. Ugy érezte, hogy József Attila szavaival, vagy Móricz Zsigmond irásának felemlegetésével tudja legpontosabban kifejezni gondolatait. Irodalmi példáit feltehetően azért sorolta, mert szabolcsi kötődése sokkal jobban az érzelmek megfogalmazására ösztönözte mint más képviselőtársait. Elmondta, hogy körzetében 32 olyan kistelepülés van, amelynek lakóiból már meg lehetne alakítani a másodrendűsége kényszerített állampolgárok egyesületét. A sokszorosan hátrányos helyzetű községlakókra, falu..... gondolt. Véleménye szerint, ha a falvakat nem menti meg az ország, akkor nem lehet majd felemelekdésről sem beszélni. A Szabolcs megyei párttitkár nyíltan is kimondta, hogy ő csak közvetít, ő csak körzetének érdekeit szem előtt tartva tudja szemlélni a most megalkotandó törvényeken és azok A feltehetően vitathatatlanul jogos panaszait ezért emlegette fel most, éppen a gyülekezési és egyesülési törvényvita kapcsán, látszólag nem is ide tartozóan dr. LÁSZLÓ BÉLA. Most BÖDÖNÉ RÓZSA EDIT, Csongrád megye

(Hírek 17 h.)

képviselőnk fejezte be hozzászólását, aki BALLA ÉVA hozzászólásához közelálló gondolatokat fogalmazott meg. Tehát ő is a tizek platformjára képviselte e két törvénytervezettel kapcsolatban. Rajta kívül még egy képviselő dr. CSOMA LÁSZLÓ mondja el hozzászólását. De természetesen még dönthetnek még mások is, hogy szót kérnek ennél a napi-rendki pontnál. A most elhangzó felszólalásról és akövetkezőkről is a Kosuth-rádióban fél 7-kor kezdődő Esti Magazinban hallhatnak majd. Most a szó ismét a stúdióé.

Időjárás jelentés. ---

KOSSUTH - adó.

ESTI MAGAZIN.

18 h. 30.

Tudósítást hallanak a parlament mai munkanapjáról. Az összefoglalót Tóth Pál készítette:

- A szándék-törvény megszületett, már mint az, hogy az országgyűlés módosítsa az alkotmányt. A benne szereplő új törvények tervezetéről egész nap folyt a vita. Majd negyed hatkor, egy váratlan fordulat-tal STADINGER ISTVÁN, a ház elnöke bezárta a mai ülést. Ennek magyarázata az, hogy olyan új javaslatok merültek fel az egyesülési és gyülekezési törvény vitájában, amelyekről véleményt kell mondania az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának s ezen részt kell vennie a válaszadásra kötelezett igazságügyi miniszternek is. tehát ők most dolgoznak, aképviselek pedig hazamentek.

Hogy e két végpont között mi történt arról néhány vázlatpont:

Az alkotmány módosítása fontos lépés a szocialista jogállamiság megteremtésének, létét képezi az új alkotmány létrehozásának, de nem pótolja azt. Az előterjesztésre került törvényjavaslatok érintik az egyesülési jogról és a gyülekezési jogról szóló törvényt, az alkotmánybíróság létrehozását, a népszavazás törvényi szintű szabályozását és még az országgyűlés ügyrendjét is. Ma döntően az egyesülési és gyülekezési törvény tervezetéről volt szó, s a vitából jól kivehető a reform-erők és a konzervatívok álláspontja. Volt aki úgy vélekedett, hogy a két törvény az első lépés a politikai rendszer reformja során. Mások szerint nincs jelentős társadalmi igény a többpárt rendszerre és egy ilyen törvény elfogadása az alternatív szervezeteknek kedvezne és kész tények elé állítaná a politikai vezetést. Megirás vélemény szerint az egyesülési törvény nem tartalmazhat olyan passzust, amely beleavatkozik a szervezetek belső életébe, ha mégis akkor az vonatkozzon a jelenleg működő egyetlen pártra is. Az csak természetes, hogy szóba kerültek ahétan bejelentett áremelések is. Általánosnak tekinthető a vélemény, hogy a np csak akkor viseli el a terheket, ha teljesülnek a politikai követelések is. A képviselők holnap reggel 9 órakor az eddig felmerült javaslatok újabb vitájával folytatják vitájukat.

A nemzetközi élet hirei:

Nem biztos, hogy az összes szovjet katona távozik február közepéig Afganisztánból. Moszkvából Izbéki Gábor tudósít:

(EM.)

- Elképzelhető olyan helyzet, hogy a SzU nem tudja a meghatározott időben kivonni csapatait Afganisztánból, ahogy azt tervezte, mondta J. Voroncov első külügyminiszter helyettes, kabuli nagykövet mai sajtóértekezletén, aki a szovjet kromyn meghatalmazottjaként Szaud-Arábiában, Iránban, Rómában és Pakisztánban tárgyalta a békés rendezésről minden érdekelt féllel. Voroncov szerint Irán és Pakisztán támogatja a békés kormányalakítást Kabulban. A peshavari hetek és az iráni nyolcak, az ellenzék, azonban továbbra is háborúban szeretne a mai kabuli kormánynál fölé kerekedni. A kivonásnak, aminek február 15-ig keletne befejeződnie még nincs meg a menetrendje. A szovjet fél várja a fejleményeket. Voroncov szerint egyébként Moszkvát nem nagyon izgatja, hogy két ellenzéki csoport vezetője nem akar eljönni a szovjet fővárosba, sőt nem is akar tárgyalni a szovjetekkel. A lényeg ugyanis az, hogy az afgán felek üljenek asztalúhoz Kabulban. Voroncov követ egyébként minden ismertetett körülmény és nehézség ellenére úgy látja, hogy minden lehetőség megvan az afgán válság békés, tárgyalások rendezésére.

A SzU most állítja össze az ütemtervet hat harckocsizó hadosztály kivonásáról az NDK, Csehszlovákia és Magyarország területéről. E. DSevardnadze a párizsi Figaronak nyilatkozva elmondta, hogy a csapatkivonás kiterjed több más egységre, így pl. támadó rendeltetésű légi deszantosokra is. Az összesen fél milliós csökkentés fontos lépés lesz ahhoz, hogy a szovjet fegyveres erők átalakítsák védelmi jellegű hadsereggé, - mondta a szovjet külügyminiszter. Sevardnadze hangsúlyozta azt is, hogy Moszkva kész együttműködni Washingtonnal egy újabb Földközi-tengeri konfliktus elkerüléséért érdekében.

(Folytatás a következő oldalon.)

(EM)

Ismét Moszkva:

A KB ülésén képviselőket állítottak, továbbá M.Gorbacsov tartott beszédet a peresztrojka helyzetéről. Újra Izbéki Gábort hallják:

- Az SZKP KB-a 312 jelölt közül választotta ki azt a 100 párttagot, akiket parlamenti képviselőjelöltté választanak egy újabb, majd március 15-16-án tartandó KB-ülésen. A párt legfelsőbb vezetőinél az az elv érvényesül, hogy akit a területi választókörizetek jelölnek, azt a párt kihagyja a saját listájáról. Az eredeti 312 jelölt pedig a párt konferenciákon és közvetlenül a pártközpontba küldött 12 ezer javaslat alapján választódott ki. Mint ismeretes, a 2250 leendő parlamenti képviselőből a területi elvek alapján 750, a köztársasági képviselet címén másik 750 honatyát választanak, a harmadik 750-ből pedig, amelyeket a társadalmi szervek adnak, 100 hely a pártté.- A mintegy négy órás KB-ülésen M.Gorbacsov összegezte a vitát. Megállapította, hogy még a pártban sem mindenki érti, milyen is lesz az SZKP szerepe a jövőben; azaz, amikor az operatív kérdésekkel már nem kell foglalkoznia, - az a kormányzati szervek és a tanácsok dolga lesz. A pártnak pedig ezentúl a bizalomért nap mint nap meg kell küzdenie, hiszen az elmúlt pár év alatt óriási munkával szerezte azt vissza, évtizedek hibái után. Ma, - mondta Gorbacsov - három fő veszély leselkedik a peresztrojka: ezek közül az első a konzervativizmus, azaz hogy sokan mindent a régi parancsoló-utasítgató irányítgatással szeretnének megoldani. Nem segítik a megújulást azok sem, akik irreális célokkal elkábítják az embereket, holott mindkét fél tudja, hogy azok teljesíthetetlenek. A harmadik veszély pedig az, hogy sokan az emberek vágyait kihasználva, a hibákra, a lemaradásra apellálva, a saját karrierjüket építgetik, olcsó népszerűségre tesznek szert és lényegében a reform ellenfeleivé válnak ezzel.

A francia külügyminiszter közölte; országa a polgári forradalom 200-ik évfordulójának évében, - vagyis az idén - lépéseket vár Romániától az emberi jogok biztosításában. A hírek szerint R.Dumas fölszólította román kollegáját, I.Tutut, hogy Bukarest ne gátolja a bécsi utóértekezlet sikeres befejezését, amely előfeltétele annak, hogy megkezdődjenek a tárgyalások az európai hagyományos haderők

(EM)

csökkentéséről. Francia források úgy tudják, hogy a román külügy-miniszter hangoztatta: a bukaresti vezetés is tisztában van a bécsi értekezlet tétjével és - úgymond - nem lesz gátja az utótalálkozó befejezésének.

A Washington Post című amerikai lap azt jelentette, hogy az Egy.Államok vadászgépei engedély nélkül lőtték le a két líbiai harci gépet a Földközi tenger fölött. Az újság úgy tudja, hogy az amerikai hadiflotta parancsnoka csak olyan jelzést adott, amely a veszélyre figyelmeztette a pilótákat és azoknak engedélyt kellett volna kapniuk ahhoz, hogy fegyvereiket is használják. A Pentagon azt állítja, hogy erre az adott helyzetben nem volt idő. A Washington Post katonai szakembereket idéz, akik szerint az amerikai vadászgépek támadó akciót hajtottak végre a két líbiai gép ellen. Az Egy.Államok védelmi minisztériuma nem engedélyezte, hogy újságírók találkozzanak a két amerikai pilótával.

Londonban egy külügyi szóvivő kijelentette: Csehszlovákia leállította a Semtex plastik robbanószer exportját. Szakértők szerint ezt az anyagot használták a merénylők az amerikai Pan-Am fölrobbantásához Skócia fölött. A londoni rádió a prágai külügyminiszterre hivatkozva közölte, hogy Csehszlovákia az utóbbi időben már nem adott el ilyen műanyag robbanószert. Ha mégis exportálnak, akkor Prága hajlandónak mutatkozik arra, hogy valamilyen megkülönböztető anyagot is belekeverjenek, amely megkönnyíti a fölfedezését, - közölték brit források.

Ki fizesse az ENSZ békefenntartói erőit? - Erről érdekes véleménye van a Világszervezet főtitkárának. Svédországból Járai János beszámolóját hallják:

- Itt az ideje, hogy a fegyverexportáló államok adót fizessenek az ENSZ békefenntartó egységeinek finanszírozására. - Ezzel a meglepő kijelentéssel fogadta Perez de Cuellar, az Egyesült Nemzetek főtitkára a sajtótájékoztatóra összegyűlt újságírókat. A magasrangú politikus skandináv körútja során tegnap a norvég kormány vendégeként abból az alkalomból tartott előadást, hogy az idén a Béke Nobel-díj az ENSZ katonai egységeit illette meg. (folytatás a következő oldalon)

(EM.)

Peres de Cuellar ma a svéd fővárosba, Stockholmba érkezett, hogy Palme özvegyétől átvegye a nemrég alapított Ulof Palme-díjat. Elmondta, hogy a vilgáon még mindig 22 ország áll háborús konfliktusban, tehát - bár az utóbbi időben jelentős lépések történtek az általános béke felé, jócskán akad tennivaló. A nemzetközi szervezet közismerten rozoga gazdasági állapotára célozva elmondta, hogy még mindig többen nem fizetik rendesen a vállalat tagdíjakat. A békefenntartó csapatok költéseivel kapcsolatban ismét megjegyezte, hogy a javasolt fegyverexport-adón kívül a háborút viselő államoknak is ki kellene venni a részüket az ott biztonságot jelentő nemzetközi csapatok költségeinek fedezéséből.

Kemény belpolitikai viták Lengyelországban arról, hogy legalizálják-e a Szolidaritás szakszervezetet. Nemes Gábor beszámolója Varsóból:

- Heves viták folynak a LEMP-en belül az ellenzékkel való megegyezés kérdéseiről. A KB e hétre tervezett ülését át is tették jövő hétfőre. Ez utóbbit Urbán kormányzóvivő jelentette be, aki burkolt formában kritizálta a szakszervezetek végreható bizottságának tegnapi állásfoglalását. A hivatalos szakszervezetek ugyanis, szintén burkoltan megtámadták a románypolitikát és főként elutasították a szakszervezeti pluralizmust és ezzel a Szolidaritás valami fajta legalizálását. Amelyet pedig a pártvezetés mind nagyobb része elkerülhetetlennek tart az igazi megegyezéshez. Hogy ne kelljen újabb frontot nyitnia Urbán úgy nyialtkozott, hogy nem olvasta a Tribuna Luidu főszerkesztőjének tegnapi cikkét, amelyben az kifejti, szerinte a párt 2 millió egyszerű tagja nem támogatja a nagy nemzeti megegyezést, ha az ellenzék józanabb része nem határolja el magát, a cikk szerint a nyugat által kitartott szélsőségesektől. Persze egy oldallal arrébb már ez a lap is azt fejtegeti, a párt már régen arra vár, hogy találkozzon Walesával, a reformok útján. Urbán, aki a kormányt és ezzel Rakowski miniszterelnököt képviseli minden esetre kijelentette, ő optimista a kerekasztal, tehát az ellenzékkel való megegyezést illetően és hogy ennek érdekében a lengyel vezetés, vagy annak egy része komoly kompromisszumokra is hajlandó, azt jól mutatja, hogy Urbán nem zárta ki az ENZET, ezt a Szolidaritással együtt betiltott független diákszövetség legalizálását sem. Ettől korábban kormányzat mereven elzárkózott.

A párt vezető szerepe az új cshszlovák alkotmányban is szerepel majd

(EM.)

tudhatják meg Forró Evelyn prágai tudósításából:

- Az új csehszlovák alkotmányban is benne lesz a kommunista párt vezető szerepe és úgy kell tekinteni mint a társadalom élcsapatát. Egyebek között erről beszélt Jakes főtitkár a párt és a nemzeti front bizottságának első közös tancáskozásán, amelyen az új alaptörvény megfogalmazás a feladat. Hangsúlyozta, hogy érvényesítik a vélemények és az érdekek szocialista pluralizmusát, de mindenkor a törvénye keretek között. Az új alkotmánynak is biztosítani kell a szocialista társadalmi rend védelmét, hogy ezen mit kell érteni, nem részletezte, de teljese nyilvánvaló, hogy a szocialista pluralizmus kereteibe értelmezése szerint, nem férnek bele az ellenzéki vélemények. Változatlanul nagy szerepet szánnak a népfront jellegű szervezetnek, amelynek mint mondta, nemcsak a pártokat kell tömörítenie, hanem a cseheket és szlovákokat, valamint az itt élő nemzetiségieket is. A főtitkár beszélt a tulajdonformákról és hangsúlyozta, hogy változatlanul a szocialista tulajdon a meghatározó. A magántulajdon a jövőben sem vonhatja magától alá a kizsákmányolást. Csehszlovákiának egyébként ez lesz a 4-ik alkotmánya.

A jugoszláviai Titogradban sztrájkba lépett egy építőipari gépgyár 1.5 ezer dolgozója és a köztársasági képviselőházhoz vonult. A tüntetők azt követelik, hogy a köztársasági vezetők mondjanak le és javítsák a dolgozók életkörülményeit. A tömegmozdulás hírére egy közeli város vasművének dolgozói szolidaritási gyűlést tartottak.

Berlinben már 9 NDK állampolgár van az NSZK állandó képviseletének épületében, mert így akarják elérni, hogy engedélyezzék áttelepülésüket Nyugat-Németországba. Az NSZK prágai nagykövetségén hasonló szándékkal hat NDK állampolgár tartózkodik. A hirt, a Deutschlandfunk a nyugatnémet országos rádióadó jelentette. Az NDK hatóságai már többször leszögezték, büntetlenséget biztosítanak azoknak, akik önként távoznak az épületekből, de kitazásukra nem vállalnak kötelezettséget.

A két nappal ezelőtt szerencsétlenül járt Boeing hajtóműveit gyártó amerikai cég képviselője kijelentette, hogy a katasztrófát nem okozhat a motor műszaki hibája. A General Electric egyik volt alkalmazottja viszont pert indított a vállalat ellen a motorhoz gyártott alkatrészek

(EM.)

seket. Tudósítónk Benkő Imre most arról számol be, hogy a Martfői Cipőgyárban emelik a béreket:

- A szakszervezetek Szolnok megyei tanácsa igen éles hangon kritizálta a kormány által elhatározott áremeléseket és hát, tulajdonképeben még a sztrájkot is kilátásba helyezve követelte, hogy ha már az áremelést ugye, nyilván visszavonni nem lehet, akkor az üzemek soronkívül teremtsék meg annak lehetőségét, hogy a dolgozók soronkívüli béremelés formájában részesüljenek többlet jövedelemből. Az ország legnagyobb cipőgyára, a Martfői Tisza Cipőgyár, ahol több mint 4.000 ember dolgozik. TÓTH IMRE a szakszervezeti bizottság megbízott titkára. Nemrégén ért véget az igazgatói megbeszélés. itt mir jutottak?

- A holnapi nap folyamán fizikai dolgozók jözele fél havi jutalomban részesülnek. Abba maradtunk, hogy ez évben dolgozóinknak január 1-től kezdődően átlagosan 6 %-os bérfeljlesztést fogunk biztosítani. És visszatérünk ég áprilisban a további bérfeljlesztés lehetőségére. Természetesen majd a munkáknak a milyensége, minősége, hatékonyságától függ.

A kormánynak irt levelében további eredménytelen szócsaták helyett sürgős és határozott döntést szorgalmaz a hévizi tanács az ottani tó megmentésére. A nagyközség vezetői felháborítónak nevezik, hogy idézzük- önző vállalati érdekek, vagy kétes értékű pillanatnyi gazdasági eredmények alapján döntenek a tó és így a település jövőjéről is. Intő példaként felidéznek a tatai tó és a tapolcai tavasbarlang pusztulását majd arra figyelmeztetnek, hogy Hévizen sok milliárdos érték van közvetlen veszélyben ezért megengedhetetlenek és felelőtlenek tartják az ügyben döntésre jogosult hatóságok halogató magatartását. A vita a héviziek és bauxitbányászat között azon van, hogy a nyirádi bányából mennyi karsztvizet hozzanak a felszínre.

Influenza közben, áremelés után ki és hogyan kaphat gyógyszer támogatást? Rózsa Péter kérdéseire Szatmári Marianne, a szociális és egészségügyi minisztérium munkatársa válaszol.

(Folytatás a következő oldalon.)

(EM.)

műszaki tesztelésének elmulasztása, illetve hamis minőségellenőrző bizonylatok kiadása miatt.

Márványi Péter a baleset lehetséges okairól kérdezte a szakértőt Szűcs Józsefet:

- A kapitány azt jelentette, hogy először az egyik hajtóműve ég és ennek a tüze miatt döntött úgy, hogy egy kis, de jól felszerelt gyári repülőtéren leszáll. Leszálláshoz közeledve gyulladt ki a másik hajtómű is. Ennek az oka lehet- hangsúlyozom, hogy lehet és ezt nagyon nehéz ma még és ilyen távolról megmondani az, hogy a már égő hajtómű leállítása után ennek az egyetlen hajtóműnek kell az egész megközelítés során a gépet hajtania. Meglehetősen nagy fordulaton kell járatnia ezt amotort a pilótának ahhoz, hogy ne fordítsa el oldal irányban az eléggé oldalt működő egyetlen motor a gépet. Ennek ellenére látszik, hogy a pilóta pontosan a megközelítő vonalon igyekezett a repülőtér felé és valószínű, hogy a második hajtómű tűz vagy az elsőnek a továbbterjedése a szárnyon okozhatta azt, hogy már 1.5 kilométerrel abeton küszöbe előtt földet ért.

- Az embernek egyre csökken a biztonságérzése. Arra gondolok., hogy az utóbbi idők légi katasztrófái, pl. az ugyancsak Boeing 737-tessel törtétn HJawaii fölötti ügy, azok általában a repülőgépek elöregedésé kapcsolatosak. És ime egy vadonat új gép, amely szintén ilyen rosszul végez.

- Hát kérem szépen, mint minden szerkezetnél így a repülőgépnél is áll a, hogy vagy új korába jönnek elő a bajok, vagy az elhasználásból következnek. Régi mondás az, hogy a 3 éves autóval általában semmi probléma nincs.

Szigorú közuti ellenőrzést vezettek be Ausztriában a 10-es számú ut burgenlandi szakaszán. A korábbinál több helyre szereltek fel radarokat és több motoros rendőr teljesít szolgálatot Burgenlandban. Az osztrák rendőrség a közlekedési szabályok megsértőit a helyszínen megbírságolja. Osztrák hivatalos szervek az intézkedésekről a magyar külügyminisztériumot is tájékoztatták.

Hazai beszámolóink:

Ahogy erről már beszámoltunk a többi között Szolnok és Zala megye szakszervezeti vezető testületei élesen bírálták a központi áremel-

(EM)

- (SZATMÁRI) A körzeti orvos, amikor felírja valakinek a gyógyszert, vagy a kezelő orvos, ma már a kis kék-könyv birtokában azt is tudja, hogy amit fölír, az mennyibe kerül a beteg számára. Ha mérlegeli, hogy az, amit ő fölírt ennyi és ennyibe kerül, és az illetőnek az anyagi helyzete; az ismerete szerint - és általában a körzeti orvos, a körzeti nővér, a védőnő ismeri az embereknek az anyagi körülményeit - ha ennek a kiváltása meghaladja az anyagi erejét, akkor egyszerűen jelez néhány sorban, - akár a Tanács, akár a társadalombiztosítás felé -, annyiban, hogy X-Y-nak erre és erre a gyógyszerre szüksége van; ezennyi és ennyit jelent, illetve anyagi helyzete ezt nem engedi meg, kérjük segélyben való részesítését.

- Ezt a betegnek adja át az orvos, ezt az igazolást, vagy az orvosnak kell elküldenie a megfelelő hivatalba?

- Is-is.

- Nem tudom, nincs-e valamiféle álszemérem, ha nincs meghatározva egy egyértelmű egzakt jövedelemszint, ami alatt - tehát ha valaki ezt nem éri el - gyógyszer-támogatás adható, akkor ez az egész ilyen bizonytalan, meglehetősen kovázos állapot, amiben az orvos is meglehetősen tanácstalan, hiszen nagyon szubjektív a döntés, hogy kinek, mikor, mit adjanak.

- (SZATMÁRI) A gyógyszer-támogatás, az annyit jelent, hogyha valakinek egyszer egy-két-három hónapig egy drága kúrában kell részesülnie és nem tud magának megengedni ilyet, illetve nem telik anyagilag, akkor gyógyszer-támogatást élvez. Ha valaki krónikusan beteg és hosszantartó gyógyszerelésre van szüksége, ami meghaladja az erejét, akkor rendszeres szociális segélyt, vagy ha nyugdíjas, akkor méltányossági alapon nyugdíjemelést célszerű kérni.

- A körzeti orvosoknak nem kötelező ezt a munkát elvégezni, bárki maga is kérheti.

- Kérheti a Vöröskereszt, kérheti bárki.

- Gondolom, hogy a félreértés az orvosok körében éppen abból származott, hogy úgy érezték, hogy egy újabb feladatot kaptak; újabb feladatot írtak elő számukra és ez igen-igen nagy nehézséget okoz a mindennapi praxisban, amikor 50-60 ember vár a rendelésre esetenként és így is nagyon sok bürokrácia terheli a körzeti orvosi rendelést.

- Én nem hiszem, hogy ez okozta a problémát. Én azt hiszem, hogy

(EM)

Ők űrlapot vártak. Na most, űrlapot azért nem csinálunk, mert nem akarunk bürokráciát. Tehát...

- Ami egyébként mégis lesz, mert hiszen mindegy, hogy űrlap, vagy csak egy fehér papír, ha az orvosnak fel kell írni. Ennek a papírnak el kell indulnia a hivatalok útvesztőjében.
- Nem. Nem. Ne haragudjon, nincs igaza.
- Ne legyen igazam!
- Bürokrácia akkor lenne, ha neki igazolni kellene az orvosnak a nyugdíjt, a szelvényt, a "mennyi", a "hogyan". Neki semmi más dolga nincs, mint jelezni, hogy az illető segítséget kér.

Sport. A szerkesztő Bárdos András.--

- Fétári hazaérkezett Magyarországra. Örzse Sándor az MLSZ-ban érdeklődött felőle.

- az MLSZ főtitkára. Karácsonykor is és a mai napon is kint volt Görögországban. Karácsonykor csak beszélgetett Détári Lajossal, a mai nap pedig magával is hozta Budapestre.
- Igen. Így van, az MLSZ megbízásából karácsony előtt felkerestem Détarit; egy beszélgetést folytattunk, aminek az volt a lényege, hogy jöjjön haza és rendezze a dolgait. A beszélgetés tegnap este folytatódott, - tegnap este érkeztem Athénbe, a mai reggeli géppel pedig együtt jöttünk a Ferihegyre.
- Mi a programja és konkrétan miért jött haza?
- A Ferihegyről egyszerre a Tolnai Lajos utcába mentünk a rendőrségre ott Détarit kihallgatták a rendőri szervek. Annyit tudok mondani, hogy a kihallgatás után hazatávozott.
- HOgyha Détári Lajos hazajött Magyarországra azok után, hogy egyetlen idegenlégiós sem vállalta ezt a szerepet, akkor biztos, hogy garanciákat kapott arra, hogy vissza is mehet.
- Én úgy érzem, ezt a rendőrségtől kellene megkérdezni. Az MLSZ szerepe és az én szerepem annyi volt, hogy józan belátásra bírjam. Ez sikerült, úgy érzem, a többi majd egy közleményben a rendőrség részéről megjelenik, vagy Détári részéről.
- Elképzelhető az, hogy a Lajos példáján felbúzdulva hazajönnek a többiek is tisztázni a dolgaikat?
- Én nagyon bízom abban, hogy előbb-utóbb minden külföldi játékos

(EM)

itthon lesz és nagyon remélem, hogy a rendőrséggel együtt az MLSZ is nagyon rövid időn belül le tudja zárni ezt a bizonyos bundaügyet.

- (Tudósító) Meddig marad a Lajos Budapesten?

- Holnap esti géppel indul vissza.

Az imént említett rendőrségi közleményt nagyon várjuk. Vadász Imre, a ZTE labdarúgója az MTK-VM-ben folytatja pályafutását. A kék-fehérek 1 millió 750 ezer forintot fizetnek a 29 éves játékosért.

A parlamenti összefoglaló kicsit korábban kezdődik, mint azt ígértük, viszont adásunk közben Forró Tamástól kaptunk egy interjút, amely szintén a Parlamentben készült, GRÓSZ Károllyal és KÁRPÁTI Ferencsel.

- (Tudósító) GRÓSZ Károly nyilván nem véletlenül, egy japán lapban jelentette be, hogy akár néhány héten belül megkezdődhet a szovjet csapatok magyarországi kivonása.

- (GRÓSZ) Természetesen a politikában annak van szerepe, hogy mikor kinek nyilatkozik az ember. Én kaptam egy nagyon kedves meghívást Japánba és ennek az útnak az előkészítését is szolgálta tulajdonképpen ez az interjú. Hát egy kicsit az szokás a politikában: bemutatkozik az a politikus, aki egyszer, valamikor elutazik a hívó félhez. Na most természetesen a beszélgetés közben sokmindenről szó esett, és benne ez a kérdés is. Ma egy újságíróval nem lehet találkozni a világon, hogy ezt ne kérdezze meg az embertől és mivel ez egy nagyjelentőségű bejelentés volt, amit Gorbacsov tett és annak a realizálása folyik most, mert ha két hónappal korábban kérdezik, akkor nem tudok rá válaszolni, de mivel lassan folynak az előkészületek, nagyon körültekintően; a politikai, katonapolitikai, gazdasági szempontokat is figyelembe véve, így tehát azt már el lehetett felelősen mondani, hogy elkezdődtek a konkrét előkészületek.

- Azért ez mindenképpen egy bizalomnövelő bejelentés.

- (GRÓSZ) Hát igen. A sort nem mi nyitottuk, - ez teljesen egyértelmű és világos a világ előtt - de nekünk élni kell ezzel a lehetőséggel. Na most, az események hozták ezt tulajdonképpen, mert hát más alkalmat is fel lehetett volna használni, de hát korábban nem tudtunk még erről mit mondani.

(EM)

- Abban az interjúban, amelyet GRÓSZ Károly adott a japán Nihon Keizai Shimbun című lapnak, a szovjet csapatok kivonásával kapcsolatban egy alapvetően új információ volt; mégpedig az, hogy néhány héten belül megkezdik a csapatok kivonását. Ez pontosabban mit jelent, KÁRPÁTI Ferenc honvédelmi miniszter?

- (KÁRPÁTI) A kivonással kapcsolatosan a vezérkarok, tulajdonképpen, amikor a Gorbacsov elvtárs megtette a bejelentését, azonnal elkezdték ennek az előkészületi munkálatait. Mindenki értheti, hogy egy ilyen komoly katonai erőnek a kivonása, az nagyon sokmindenre kell, hogy kiterjedjen; körültekintő munkát kell, hogy jelentsen. Tulajdonképpen ennek az előkészületi munkának lassan a végéhez érünk. Tehát ezt követően sor kerülhet a végrehajtásra.

- Akár már néhány hét múlva?

- (KÁRPÁTI) Ezt én nem tudom megmondani egészen pontosan, mivel hát nemcsak Magyarországról kerülnek kivonásra szovjet csapatok, - mint ismert, az NDK-ból, Csehszlovákiából. Az én tudomásom szerint ott is hasonló előkészületek folynak, de lehetségesnek tartom, hogy nálunk előbb történik ez meg. Másrészt az is ismert, hogy a Gorbacsov elvtárs bejelentésében, ugye egy nagyon jelentős csökkentés volt; egy félmillió katonai erő csökkentéséről. Ez bizony azt jelenti, hogy mindenekeelőtt, hogy az állományról gondoskodni kell. Hát a sorkatonákról könnyebb: leszerlik és hazamennek, de ez nagyon sok ezer hivatásos katonát érint, akiket szintén le kell szerelni. Minden bizonnyal az idősebbeket nyugdíjazzák, a fiatalabbakat pedig máshová fogják irányítani. Nagyon nagymennyiségű harci technikát és fegyverzetet Mint elhangzott és ismeretes, egy jelentős része ezeknek meg lesz semmisítve, de hát nagy mennyiségről van szó.

- Tudunk-e már számokat? Tehát a félmilliót ismerjük, de azt, hogy Magyarországról hány hadosztályt, vagy hány szovjet katonát vonnak ki, ezt még nem tudjuk.

- (KÁRPÁTI) Én korábban már szóltam erről, hogy tőlünk egy páncélos hadosztályt. tudja, hogy mit jelent ez. Ez egy nagyon komoly katonai erő, több száz harckocsi például. De nemcsak harckocsikat, harckocsizó alakulatokat érint, hanem más fegyvernemekre is

(EM)

kiterjed ez a csökkentés.

- (Tudósító) Például?

- (KÁRPÁTI) Hát például bizonyos repülőkötelékek kivonására. Ez is nagyon komoly, másrészt bizonyos kiképzőközpontok megszűnnek itt Magyarországon... Egy desszant zászlóalj kivonása is, más fegyvermekre. Zömében a dunántúli - katonai nyelvem hadd mondjam - helyőrségre, tehát városok és mondjuk településeket érint és az ország más területén is bizonyos kötelékek kivonását fogja jelenteni.

- Igaz, hogy nem-hivatalos adatok szerint, de állítólag 65 ezer szovjet katona van Magyarországon. Mekkora hányadukat érinti a kivonás?

- (KÁRPÁTI) Ne folytassuk ezt a múltkor megkezdett kis számháborúkat; én azt kérem, hogy elégedjen meg most azzal, hogy az itt lévő szovjet csapatoknak, ez körülbelül, ez a kivonás, egynegyedét érinti. De én azt hiszem, hogy tulajdonképpen annak van igazán komoly jelentősége, hogy egy politikai törekvést fejez ki, tehát ami korábban nem merült föl. Tehát hogy a szovjet vezetés egy ilyen lépésével ki-fejezésre juttatta, hogy nem ragaszkodik a határain kívül lévő csapatoknak a fönntartásához. - Én azt hiszem, hogy ennek van igazán komoly jelentősége.

- Mi lesz azoknak az objektumoknak a sorsa, amelyeket most még a szovjet csapatok használnak?

- (KÁRPÁTI) Ismeretes, hogy az ittlévő szovjet csapatok bizonyos objektumai, épületei, azok egyrészt a Magyar Népköztársaságnak a tulajdonát képezik, egy jelentős hányadát viszont már az elmúlt időszak ugye a szovjet kormányának az anyagi biztosításával hoztak létre; építettek meg. Hát ezeknek a kérdéseknek az elrendezése egy hátralévő feladat.

-

Most hangképekben számolunk be a Parlament mai üléséről...

(folytatás a következő oldalon)

(EM.)

Most hangképekben számolunk be a parlament mai üléséről. A tudósító Bálint Attila és Domány András:

- Tudósító: - A két hetes szünet után folytatódó decemberi ülészak mostani fordulójának feladta, hogy módosítsa az alkotmányt, döntsön az egyesülési és gyülekezési jogról, valamint interpellációkat és kérdéseket is megtárgyaljon. Az érdeklődést jelzi egyébként, hogy 9 interpelláció és 8 kérdés, illetve válasz került a napirend előzetes tervezetébe. Most módosítja az ügyrendjét is az országgyűlés azaz megalkotja a Magyar Népköztársaság országgyűlésének házszabályát

- Az alkotmány módosításáról, valamint az egyesülési és gyülekezési jogról szóló törvényjavaslatról KULCSÁR KÁLMÁN igazságügyi miniszter terjesztett exozét a képviselők elé.- Az alkotmánymódosítást az alkotmánybíróóság létrehozása, a népszavazás törvényi szintű szabályozása és a parlamenti ügyrend korszerűsítése is szükségessé teszi. Az egyesülési és gyülekezési jogról szóló törvényjavaslat, valamint az alternatív katonai szolgálattal összefüggő javaslat értelmében pedig módosítani, változtatni kell alaptörvényünk jelenlegi paragrafusait.

- Az alkotmánybíróóság, ha létre jön, az alkotmányjogi tanácsnál jóval szélesebb hatáskörrel rendelkezik majd. A választásokkal kapcsolatos egyes panaszok elbírálásával is foglalkozik és az emberi jogok érvényesülésével kapcsolatos jogviták egy részében is állást kell foglalnia. A lelkiismereti és vallásszabadság maradéktalan érvényesülése érdekében indokolt az alkotmánynak a honvédelmi kötelezettségre vonatkozó rendelkezését is módosítani, tehát, hogy a fegyveres katonai szolgálatot lelkiismereti, illetve vallási okból nem vállaló állampolgárok polgári szolgálat keretében teljesíthessenek honvédelmi kötelezettséget. Ezt majd természetesen külön törvény szabályozza, ami még az idén nyáron parlament elé kerülhet, hallhattam az igazságügy minisztertől.

- Az egyesülési és gyülekezési törvény tervezetéről előadói beszédében az igazságügyi miniszter egyebek között a következőket mondta:

- KULCSÁR: - A törvényjavaslat tehát abból az alapelvből indul ki, hogy az egyesülési jog alapvető szabadságjog, amelyet az állam nem adományoz, hanem a népszuverénitásból következően természetesen mindenkinek, bármilyen feltétel és megkülönböztetés nélkül megillet. Tartalmát a javaslat úgy szabályozza, úgy határozza meg, hogy az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy másokkal szerveze-

(EM.)

Hasonló okokból van szükség az eddig szinte megoldatlan gyülekezési jog szabályozására. A demonstráció, a tüntetés eleve több teret ad a demagógiának mint a megfontolásnak, mondta a miniszter és az is nyilvánvaló, hogy ha hosszabb szünet után nyílik meg a lehetőség az ilyen megmozdulásokra, akkor azt kezdetben igen gyakran alkalmazzák. Az ilyen formák főleg a politikai érdekérvényesítést tekintve hátrányos helyzetű csoportok eszközei, de mindenképpen figyelmeztetést jelentenek. KULCSÁR KÁLMÁN hosszasan ismertette más országok törvényeit, a gyülekezéssel kapcsolatos joggyakorlatát és azt, hogy a gyülekezési jog elválaszthatatlan a szólásszabadságtól.

- KULCSÁR: - A gyülekezési jog, mint ahogyan arról az egyesülési jog kapcsán utaltam rá, ugyancsak nem állami adomány, hanem mindenkit megillető, alapvető szabadságjog, amelynek gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések, a javaslat együttesen a rendezvények kifejezést használja, tarthatók, amelyeken a résztvevő véleményüket szabadon nyilváníthatják, s a rendezvény résztvevői jogosultak a közösen kialakított álláspontjukat az érdekeltek tudomására hozni. A gyülekezési jog gyakorlásának korlátja, a javaslat szerint az, hogy nem valósíthat meg bűncselekményt, vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével. E jog gyakorlásának szinte minden alkotmányban és a nemzetközi jog által is rögzített további alapfeltétele a békés jelleg. Annak érdekében, hogy a gyülekezési jog törvényes és rendeltetés szerű gyakorlása biztosítható legyen, a javaslat a gyülekezési jog gyakorlását, ha az közterületen történik, előzetes bejelentéshez köti. Nagyon szeretném hangsúlyozni, ennek a bejelentésnek nem az a célja, hogy az államigazgatási szerv, adott esetben a rendőrség, a rendezvényt engedélyezze. A gyülekezési jognak mint alapvető szabadságjognak a gyakorlása ugyanis nem igényel előzetes közigazgatási hozzájárulást. A bejelentés azonban lehetőséget ad arra, hogy a közigazgatási szervek, első sorban a rendőrség, felkészüljenek a gyülekezési jog gyakorlására, illetőleg a közrend, a közlekedés zavartalanságának biztosítására.

- Tudósító: - Az igazságügy miniszter vitatkozott azzal az ellenvetéssel, amely szerint minden gyűlés és tüntetés óhatatlanul sérti valamilyen mértékben mások jogait, Gondoljunk csak az közlekedésre, ezért ilyen korlátozásokat a törvény ne tartalmazzon. Ez a vélekedés egyébként kétféle a vitában is több alkalommal előjött. A miniszter

(EM.)

szerint semmilyen jog nem gyakorolható mások jogainak sérelmére. Az említett megfogalmazás megfelel a nemzetközi szerződéseknek is és a társadalmat óvni kell attól, hogy egyesek jogaikkal visszaélhessenek. A mások jogainak és szabadságának sérelme fogalom esetében természetesen az arányokról van szó és ezeket a megfelelő arányokat viták esetén majd a bíróság gyakorlata alakíthatja ki. KULCSÁR KÁLMÁN felhívta a figyelmet arra, hogy a rendőrségnek nem az a feladata, hogy a gyülekezést, ha az nem ütközik a törvénybe, akadályozza, hanem éppen az, hogy segítse a jog szabad gyakorlását pl. forgalomsvezési és egyéb eszközökkel.

- Tudósító: - Az alkotmány módosításhoz egyetlen képviselő szolt hozzá, dr. SÜDI BERTALAN, Bács -Kiskun megyéből. Azért kért szót, mert szerinte a tervezet meg kívánja kurtítani az országgyűlés jogát hogy ellenőrizhesse a bírósági munkát. Továbbra is meg kell adni a képviselőknek azt a lehetőséget mondotta, hogy a legfelső bíróság elnökéhez interpellálhassanak, vagyis a birói munkával kapcsolatban olyan kérdéseket tehessenek fel, amelyekre a testület vezetője köteles válaszolni. Hozzátette, ne az országgyűléstől óvják a bíróságok függetlenségét, hanem a politikai vezetéstől, amely ellenőrzés hiányában eszközként használhatja az igazságszolgáltatást.

- Tudósító: KULCSÁR KÁLMÁN miniszter azt javasolt a parlamentnek, hogy a birói függetlenség védelmében vessék el aképvisező indítványát és ne tegyék lehetővé, hogy a legfelsőbb bíróság elnökté interpellálhassák a képviselők. Szavazási procedura után, mivel az igazságügyi miniszter által beterjesztett javaslat nem kapta meg az alkotmány módosításhoz szükséges 2/3-os többséget, ezért az alkotmánynak ezt a részét változatlanul hagyták és az alkotmánymódosítást 345 szavazattal úgy fogadták el, hogy a legfelsőbb bíróság elnöke továbbra is köteles interpellációkra válaszolni.

- (Tudósító: - STADINGER ISTVÁN, a parlament elnöke arra kérte a képviselők jóváhagyását, hogy az egyesülési és gyülekezési törvénytervezetet egységes vitában tárgyalják, ám a határozat hozatala majd külön-külön történik. A mai munkanap végéig 15 képviselő fejtette ki véleményét. A módosító indítványokat nyomban tárgylani kezdte a parlament jogi bizottsága, véleményüket és a miniszteri választ majd holnap reggel 9-től hallgathatjuk meg. Most azonban vegyük sorra mik voltak a vita csomópontjai!

(EM.)

- Tudósító: - Mint sejthető volt a vitában nagyon átfogó fejtegetéseket a politikai és társadalmi fejlődés általános kérdéseit is érintő gondolatokat is lehetett hallani., Hiszen többen is elmondták, hogy a szokásosnál még fontosabb dolgokról van szó. Működőképes volt-e eddig és működőképes-e ma a szocialista társadalom? És hogyan lehet javítani a mai bajokon, illetve az új szervezetek alapítása, a gyülekezés és tünettésé lehetővé tétele mennyire fontos és mennyit segíthet a gondok megoldásában fessegettek. Ilyen kérdésekre kerestek sokan választ. Világos, hogy minden nemzedék öngazolási igény szerint érez, mondta egy fiatal orvosnő BALLA ÉVA bpesti képviselő, de másokhoz hasonlóan élesen bírálta az elmúlt évtizedeket és elmondta az 1968-as reformok sem fulladtak volna be, ha léteztek volna olyan szervezetek, amelyek az alkotmányosság és a politikai szabályai szerint megküzdhetek volna a reformok folytatásáért. Am korosztályok egész sora ki volt rekesztve a valóságos döntésből.

- (Tudósító) : - ... az idősebb nemzedék egyik képviselőjének a debreceni ALBER BÉLÁNÉNAK a felszólalása, aki azt fejtegette, miért hittek korábban, kétségeik ellenére a hibásnak bizonyult politikai döntésekben és ,ilyen borzasztó volt- ez az ő szóhasználata - a keserves ébredés. KIRÁLY FERENC, Szolnok megyei képviselő azt mondta hogy koloncként hurcoljuk magunkkal a múlt bűneit és hibáit, míg az ellenfelek egy része friss és pirospozsgás, mert nemrég született.

- Tudósító: - Voltak persze sokakl konkrétabb, a törvények szövegére vonatkozó hozzászólások is. GÉCZI ISTVÁN pl. a sportegyesületek saját gondjairól beszél. TÓTH ANTAL, Bács-Kiskun megye helyettes rendőrfőkapitánya mondta el, hogy a rendőrség készül az új törvényekből adódó feladataira a törvényesség védelmére. A rendőrség - mondotta - nem konzervatív, hanem éppen a fejlődés korlátait látva reform párti Ugyanakkor természetesen rend párti is, mert alapvető érdekének tartja a közbiztonság fenntartását. A társadalmi önszerveződés igazi garanciáinak nevezte a két törvényjavaslatot BEREZ JÁNOS, a párt KB titkátra, Szabolcs megyei képviselő hangsúlyozva, hogy itt a hatalomról van szó. De a hatalom nem a párté, nem a kormányé, még csak nem is egyetlen társadalmi osztályé hanem az egész népé. Idézzünk BEREZ JÁNOS felszólalásából!

- BEREZ: - Társadalmunkban ma különböző erők mozdultak és mozdulnak meg a haza felemelkedése előtt álló akadályok eltávolítására és a nemzeti haladás előmozdítására. --- (Szó szerint megismétlik a 16 óra kor leadott részletet. Lásd a 610. oldalon.)

(EM)

- (Tudósító) Ez utóbbi téma egyébként a vita középpontjában állt azt hiszem ebben nincsen semmi meglepő. Támogatta a törvényjavaslatot HUSZÁR István, a HNF főtitkára, viszont e ponttal nem értett egyet PUJA Frigyes, volt külügyminiszter, Békés megyei képviselő.

- (PUJA) Ki kellene hagyni a törvényből a pártokra való utalást. Változott meg ilyen radikálisan a helyzet azóta, hogy társadalmi témára bocsátották az egyesülésről szóló törvény tervezetét? A vitát bocsátott és a sajtóban nyilvánosságra hozott tervezetben - ha jó tudok olvasni -, nem volt szó pártok alapításának lehetőségéről. Társadalmi nyomásra változott meg a vélemény? Nem tudom, hogy hány polgár vett részt a vitában. Semmi esetre sem a felnőtt állampolgárszázazrei, vagy milliói. S azoknak jelentős része, akik részt vettek a vitában, - például Budapesten - ellenezte ezt a megoldást. Én személyesen nem hiszem, hogy túlságosan nagy lenne a társadalmi a pártról szóló résznek a bevételeire az egyesülési törvénybe.

- (Tudósító) PUJA Frigyes tehát, - mint mondta - nem fél a tökéletes rendszertől, de az országot félti a zűrzavartól és az anarchiától. Márpedig szerinte a mai nyugtalan, elkeseredett helyzetben több a kibontakozás. LA Éva talán erre is reagálva mondta azt, hogy "az egypártrendszer körülményei között is előfordulhat; csak a felszínen van rend, alatta egyre átláthatatlanabb a káosz." Ő, kilenc társával egyetlenezi az önálló párttörvényt.

- (BALLA) Az egyesülési törvény rendelkezzen egységes kritérium alapján minden társadalmi szervezetről, - így a pártról is. Az új törvény 4-es paragrafus 2-es bekezdése, mely a pártokra különféle rendelkezéseit írja elő, maradjon el. A mai napig semmiféle jog nem tiltja Magyarországon pártalakítást. Ha továbbra sem tiltja, még nem rohamléptékű haladás. Vagy jobb lenne az, ha a pártjelölti politikai szervezetek, - egyesület, kör, fórum, társaság és egyéb egyesüléses alatti működés? Ez csak önbecsapáshoz vezetne.

- (Tudósító) BALLA Éváéhoz hasonló gondolatokat fejtett ki Rózsa Edit és CZOMA László is, akik az említett tíz javaslatot

(EM)

közé tartoznak és dr. KIRÁLY Ferenc, aki "a független társadalmi kontrollt az alternatív csoportoknak a hatalom sáncai történő beengedését" szorgalmazta. Kár lenne a legalizálás elhalasztásával értelmetlen harcra kényszerülni, - mondta - amibe a párt így önmagát belerántaná. És tulajdonképpen egy harmadik álláspontot fogalmazott meg a maga nagyon színes módján SZENTÁGOTTHAI János akadémikus.

- (SZENTÁGOTTHAI) Minél később alkottatik meg és válik jogérvényessé a politikai pártok bejegyzését és működését szabályozó törvény, annál rövidebb a választásokig rendelkezésre álló és az ésszerű tervezkedéshez föltétlen szükséges idő. Tehát ugyanazt prédikálom, amit BERECSNYI János előttem mondott, csak én az időhatárokat másképp értékelném. Bármilyen pártok se szerveződjenek is, ha ez mondjuk ez év nyarán már komolyan megindulhat, akkor lesz idő lehiggadásra, ha csak nem éppen az a kormányzat célja, - amitől óvnám! - hogy minél több és ezért eleve életképtelen szervezet keletkezzék. Világosan kell látnunk, hogy a kormány nem egy farkascsoport által üldözött szánban ülők csoportja, akik csomagok és ruhadarabok kidobásával próbálják az üldözői figyelmét elterelni (nevetés), mert nálunk tán épp két kivénhedt ordas kivételével, nincsenek farkasok! (Nagy nevetés, taps.)

- (Tudósító) A vita, amelyben létező számos egyéb témáról is szó volt, viszonylag hamar befejeződött egyrészt, hogy az illetékesek találkozhatnak a Nyugat-európai Unió küldöttségével, másrészt, hogy a Parlament szakbizottsága az igazságügyminiszterrel együtt, alaposan megvitathassa az esetleges módosításokat. Azóta már véget ért a bizottsági ülés is, amelyen részt vett Bolcskay Zsolt:

- Talán a legfontosabb, legtöbbet vitatott téma az volt, hogy legyen-e párttörvény, vagy sem; ez a paragrafus benne maradjon-e a törvénytervezetben, vagy sem? - a vita után KULCSÁR Kálmán azt mondta, hogy ő még mindig fenntartja eredeti álláspontját, miszerint maradjon benne ez a szabály, tehát külön párttörvény szabályozza majd a pártok megalakulásának-működésének feltételeit. A képviselők ezt csak úgy fogadták el, hogyha KULCSÁR Kálmán közli azt is; mikorra teszi le a kormány a Parlament elé ezt a tervezetet és a határidő fél év, - hat hónap -, augusztus elsején ott kell lenni a törvénytervezetnek a képviselők előtt.

(EM)

- (Műsorvezető) Gondolom ez volt a legérdekesebb, legizgalmasabb mozzanat a Jogi, Igazgatási és Igazságügyi Bizottság ülésén és hogy mi lesz ennek a módosító javaslatnak a foganatja, azt majd holnap reggel 9 órától kezdődően meglátjuk, - de a mai nap krónikájához tartozik még az is, hogy ülést tartott az egyik szünetben a Külügyi Bizottság is, az Országgyűléshez az utóbbi napokban a menekültek ügyében több beadvány érkezett. Volt képviselő, aki interpellációt fontolgatott e kérdésben és BÁNFFY György képviselő is jelezte, hogy felszólalásra készül ez ügyben. Ezért tehát a Külügyi Bizottságnak állást kellett foglalnia a beadványokról, javaslatokról, mielőtt majd holnap a Parlament teljes ülése dönthetne ezekről. A lényeg, amiről a Külügyi Bizottság is egyetértett; hogy a kormány a legközelebbi ülészakon adjon át-fogótájékoztatót a menekültek ügyeiről. Arról, hogy mi lett a családegyesítési kérelmek sorsa és arról, mi van, mi lesz egy menekült-táborral? A legközelebbi ülészig vizsgálják majd meg, hogy a menekültügygel összefüggő Genfi Konvencióhoz való csatlakozásnak milyen lehetőségei vannak és hogyan lehetne esetleg a hazánkba menekültek érdekében igénybe venni az ENSZ segítségét is?

- Tehát holnap reggel az egyesülési és a gyülekezési törvény vitájával folytatódik a Parlament ülése. Most visszaadjuk a szót a stúdióknak.

Az összefoglalót Bálint Attila és Domány András készítette. Most valamivel bővebben az időjárásról:

Az országban ma nagyrészt párás, ködös volt az idő, ködszitalással; főként északkeleten átmeneti ónos szitalással. Nulla - +3 fok közötti hőmérsékletet mértek. A Dunántúlon többfelé kisütött a nap és koradélutánra általában +5 és 10 fok közé emelkedett a hőmérséklet. Az éjszaka folyamán átvonul hazánk fölött egy szakadozott felhősáv, jelentős változást azonban nem okoz, a levegő alig mozdul és holnap is többfelé tartósan ködös marad az idő. Holnap napsütésre ismét csak a Dunántúl egy részén számíthatunk. Hajnalban és koradélután 0 fok körül, másutt hajnalban -2, koradélután +3 és +8 fok között alakul a hőmérséklet.

Az influenzajárvány miatt látogatási tilalom lesz érvényben a Tolna

(EM)

megyei kórházakban, a szociális és gyermekotthonokban, mert az utóbbi egy hét alatt majdnem megnyolcszorozódott és így 4000-re emelkedett Tolna megyében a fertőzöttek száma.

A fővárosban is változatlanul érvényben van a látogatási tilalom a gyermekórházakban, bár a fővárosban némiképp csökkent az influenzás megbetegedések száma.

Egy közlemény: --- Nincs gáz Ecseren és Vecsésen, mert elromlott az elosztóvezeték. ---

Ezzel az EM véget ért.

- 000 -

PETŐFI-adó

HÍREK

21.00 h

A Szovjetunió kész folytatni a tárgyalásokat az afganisztáni ellenzékkel, de fölmerülhetnek olyan körülmények, amelyek meggátolják, hogy a vállalt határidőre kivonja csapatait az országból. Ezt Jurij Voroncov külügyminiszter-helyettes, kabuli nagykövet mondta sajtóértekezletén Moszkvában, ahol beszámolt iráni és pakisztáni tárgyalásairól. A politikus elmondta, hogy az Afganisztánnal szomszédos országok a helyzet politikai rendezését támogatják. Voroncov sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a pakisztáni bázisú hétpárti ellenzék ugyanakkor bejelentette: nem folytatja a tárgyalásokat Moszkvával. Ez azt jelenti, hogy a háború folytatása mellett döntöttek és ezért a teljes felelősség rájuk hárul, - szögezte le a szovjet politikus.

Mitterrand francia fogadta Aren izraeli külügyminisztert és meghívta Párizsba Shamir izraeli miniszterelnököt is. Arens, aki a párizsi vegyi-fegyver konferencián vesz részt, találkozott szovjet és kínai kollegájával és mindkettővel megállapodott, hogy megbeszéléseiket rendszeressé teszik. Izrael még nem áll diplomáciai kapcsolatban sem a Szovjetunióval, sem pedig Kínával.

Változatlan hevességgel folyik a harc a két nagy libanoni siita milícia között. Az Amal egyik parancsnoka bejelentette, hogy mozgalmuk megmásíthatatlan döntése a Heszzbollah dél-libanoni jelenlétének felszámolása. - Izraelben közölték, hogy a kormány nagy figyelemmel követi az eseményeket. Az összecsapások közvetlen közelében ér véget az izraeli úgynevezett "biztonsági övezet."

Egy névtelen levélben harmadszor is megfenyegették a skandináv légitársaságot, hogy fölrobbantják egyik repülőgépét, ha január 13-ig nem engedik szabadon az O. Palme meggyilkolásával vádolt férfit Svédországban. A stockholmi bíróság ugyanis addig az időpontig hosszabította meg a gyanúsított vádemelés nélküli letartóztatását.

Az ENSZ főtitkárát O. Palme-díjjal tüntették ki. A díj 16 ezer dollár összegéből Perez de Cuellar alapítványt létesít a béke megteremtésében és fenntartásában kiemelkedő szerepet játszó egyetemisták támogatására

KOSSUTH - adó

H Í R V I L Á G

22.00 h

Térjünk rá részletes beszámolóinkra. Munkatársaink, Tóth Pál és Bocskay Zsolt összefoglalták az Országgyűlés mai napjának eseményeit.

- Az új alaptörvényünk megalkotása előtt utolszor kérte a kormány nevében az Alkotmány módosítását KULCSÁR Kálmán igazságügyminiszter az Országgyűléstől. Az Alkotmánybíróság létrehozásával, a népszavazás törvényszintű szabályozásával, a házszabályok korszerűsítésével jelentős lépéseket tehetünk a szocialista jogállamiság megteremtéséhez és a politikai rendszer reformjának megvalósításához. Ha az Alkotmány bíróság létrejön, sokkal szélesebb hatáskörrel rendelkezik majd a jelenleg működő Alkotmányjogi Tanácsnál, - állást kell majd foglalnia néhány - például az emberi jogokat érintő - kérdésben. Hasonló okból van szükség az 1948 óta megalkotásra váró egyesülési és gyülekezési törvényre is. A demonstráció, a tüntetés főleg a politikai érdekvédelem tekintetében hátrányos helyzetű csoportok eszköze, de mindenképpen figyelmeztetést jelent: nem egyszerűen állampolgári jogok, hanem emberi jogok. - Vitatkozott KULCSÁR Kálmán az olyan ellenvetésekkel, amely szerint minden gyűlés és tüntetés sérti valamilyen mértékben mások jogait. Gondoljunk csak a közlekedésre. A miniszter szerint semmilyen jog nem gyakorolható mások jogainak sérelmére, ezért a tervezetben szereplő megfogalmazás megfelel a nemzetközi normáknak is. A rendőrségnek sem az a feladata, hogy a gyülekezést megakadályozza, hanem az, hogy segítse a jog szabad gyakorlását, ha az nem ütközik bűncselekménybe.

- Az egyesülési törvény nem tiltaná a politikai pártok létrehozását, de ezt külön törvényhez kötni. A törvényjavaslat annyit ír elő, hogy legalább tíz alapító tag kimondja a szervezet megalakítását, megállapítsa saját alapszabályát és megválassza vezetőit. Az ezután következő bírósági nyilvántartásba vétel nem tagadható meg, ha az alapítók a törvényben előírt feltételeknek megfelelnek. Egyébként is, a társadalmi szervezetek fölötti államigazgatási törvényességi felügyelet megszűnik. Rájuk nézve kötelező döntést csak a bíróság hozhat. A vitában többet egyetértettek az egyesülési törvény azon részével, hogy a politikai pártok létrehozását egy külön párttörvény szabályozza. Má-

(H í r v i l á g)

sok ezt vitatták. A többség - legalábbis ma estig - úgy nyilatkozott, hogy még ebben az esztendőben; nyárig, vagy az év végéig készüljön külön párttörvény, amely egységesen kezeli a jogokat és a korlátokat. A miniszter ezzel kapcsolatban azt mondta, hogy a politikai viszonyok nem oldhatók fel a jogban. Számos esetben politikai megoldásokat kell találni és persze a többpártrendszer kérdése is ilyen, de a kereteket a társadalmi folyamatok lebonyolításához, a feszültségek kezeléséhez éppen a jog adja meg.

- A vitában támogatta a törvényjavaslatot HUSZÁR István, a HNF főtitkára mondván, hogy a társadalmi pezsgés csak jót tehet a demokratizálódási folyamatoknak és ez látszott a törvénytervezet társadalmi vitájában is. Ellenezte viszont PUJA Frigyes, volt külügyminiszter, Békés megyei képviselő mondván, hogy nem népakarat, vagy társadalmi nyomás hatására született meg a pártalapításra vonatkozó rész. - BERECZ János, a párt PB-nak titkára elfogadásra ajánlotta a tervezeteket és üdvözölte az alternatív szervezetek mértéktartó magatartását amellyel nem az összeütközéseket, a konfrontációt keresi, hanem a kollaíciót, az együttműködés lehetőségeit.

- CSOMA László azt mondta, hogy ez a törvénytervezet még mindig nem számol azzal, hogy ebben az országban vannak marxisták és nem marxisták; hívők és nem hívők. Egyértelműen tisztázni szükséges például az egyházak szerepét, hiszen rájuk az egyházi kodifikáció vonatkozik. Az egyesülési törvény nem tartalmazhat beleszólást a szervezetek belső életébe. - BALLA Éva budapesti képviselő szerint nem fulladt volna be az 1968-as gazdasági reform, ha lettek volna olyan szervezetek, pártok, amelyek megküzdöttek volna a reformok folytatásáért.

- Talán ennyi hozzászólás felidézésével is érzékelhető, hogy rendkívül alkotó vita bontakozott ki, sok-sok javaslattal, aminek aztán az lett a következménye, hogy STADINGER István, a Ház elnöke 1/4 6-kor bezárta az ülést, hogy az Országgyűlés Jogi, Igazgatási és Igazságügyi Bizottsága, valamint a válaszadásra kötelezett igazságügy-miniszter is kidolgozhassa állásfoglalását a holnap reggel 9 órakor folytatódó vitára.

(H í r v i l á g)

- A bizottság úgy döntött, hogy a kormány álláspontját fogadja el a gyülekezési joggal kapcsolatban és ezt a tervezetet csak néhány kisebb módosítással egészítette ki. Az egyesülési jogot szabályozó tervezetnél a bizottságban is az váltotta ki a legnagyobb vitát, hogy legyen-e külön párttörvény, vagy sem. Végül ebben a kérdésben is az eredeti álláspontot támogatták a képviselők, de hozzátették: holnap csak úgy fogadják el a törvényjavaslatot, ha KULCSÁR Kálmán válaszában az is szerepel, hogy a párttörvény tervezetét legkésőbb augusztus elsején leteszi a Parlament elé a kormány.

- A vitában megkérdezte valaki azt is, hogy az új jogszabályok elfogadásáig van-e lehetőség a pártalapításra. Igen, - felelte KULCSÁR Kálmán, de a pártot nem lehet bejegyeztetni, mert egyelőre nincs, aki bejegyezze és nincs ahová bejegyezze. Ezért az újonnan alakult párt nem lehet jogi személy.

Még egy hír a Parlamentből:

A Parlament Külügyi Bizottság javaslatára holnap az Országgyűlés elé kerül a Romániából Magyarországra menekültek ügye is. A testület erről ma döntött. A bizottságban egy képviselő indítványozta, hogy a Parlament hozzon határozatot, miszerint ne lehessen kitoloncolni egyetlen menekültet sem, alapos vizsgálat nélkül. - BÁNFFY György szorgalmazta azt is, hogy a kormány mihamarabb tájékoztassa a Parlamentet a családegyesítések eddigi eredményéről, a menekülttáborok szervezéséről, továbbá arról, hogyan csatlakozhatnak a Genfi Konvencióhoz és miként kérhetnék segítséget az ENSZ-től a menekültügyben.

Mint arról már napközben többször beszámoltunk, GRÓSZ Károly interjút adott az egyik tekintélyesebb japán gazdasági napilapnak. A többi között elmondta, hogy Magyarországon a jövőben valószínűleg sok párt jön majd létre, de csak kevésnek lesz számottevő politikai szerepe. --- (Ismétlés.) - A leginkább érdeklődést keltő bejelentés viszont az volt, hogy heteken belül megkezdődik a szovjet csapatok részleges kivonása Magyarországról. A pártfőtitkárt és a honvédelmi minisztert kérdezte erről ma a Parlamentben Forró Tamás. --- (Ismétlés. 627 old.)

(H í r v i l á g)

Gorbacsov a szovjet párt KB-nak mai ülésén a konzervativizmust tette az első helyre a peresztrojkat fenyegető veszélyek között. Tudósítónk Izbéki Gábor jelenti. --- (ismétlés.)

Voroncov szovjet külügyminiszter-helyettes az afganisztáni szovjet csapatkivonásról nyilatkozott. Ismét Izbéki Gáboré a szó. --- (Ism.)

Voroncov kijelentésére azonnal válaszolt az amerikai vezetés:

Az Egy.Államok ragaszkodik ahhoz, hogy a genfi megállapodásoknak megfelelően, a Szovjetunió február közepéig fejezze be csapatai kivonását Afganisztánból. A Fehér Ház szóvivője azokra a kijelentésekre reagált, amelyek szerint Moszkva a körülmények miatt esetleg nem tudja tartani az eredetileg megszabott határidőt. A SZU kifogásolta, hogy az Egy.Államok Pakisztánon keresztül továbbra is fegyvert szállít a kabuli kormány ellen harcoló gerilláknak. Az iszlám felkelők egyébként megszakították a tárgyalásokat Moszkvával.

Bolgár György, New yorki tudósítónk arról küldött jelentést, hogy még mindig vannak új fejlemények a líbiai vadászgépek lelövésének ügyében. (--- Új kérdések, de régi válaszok hangzottak el Washingtonban a két gép lelövése ügyében. --- Az indokolatlan tüzelésről vitatkoznak a lapokban. ---)

Még néhány külpolitikai jelentés:

Ismét megfenyegették a skandináv légitársaságot, hogy felrobbantják egyik repülőgépét. --- (Ismétlés.)

Londonban egy külügyi szóvivő kijelentette: Csehszlovákia leállította a Semtex nevű plasztik robbanószer exportját. --- (Ismétlés.)

A francia külügyminiszter közölte: országa a polgári forradalom 200-ik évfordulójának évében lépéseket vár Romániától az emberi jogok biztosításában. --- (Ismétlés.)

(H í r v i l á g)

Az oszták Zöld Párt vezetője közölte, hogy Romániában a tervezettnél lassabban, de folytatódik a flaurombolás. --- (Ismétlés.)

A politika híreinek végén térjünk még egy percre haza. Tegnap híradásainkban többször hallhatták, hogy jónéhány megyében a szakszervezetek igen élesen bírálták a legújabb áremeléseket. Szolnoki tudósítónk, Benkő Imre ma arról számolt be, hogy a martfői Cipőgyárban béremeléssel próbálják némileg ellensúlyozni az áruk megugrását. --- (Ismétlés.)

Végül pedig egy hír arról az ügyről, amely az elmúlt napokban nagy visszhangot keltett országszerte.

A legfőbb ügyész megerősítette, hogy rémhírterjesztés alapos gyanúja miatt eljárást indítanak a Magyar Demokrata Fórum gyulai szervezete ellen, ha végleg valótlanak bizonyul az az állításuk, miszerint Békésben a magyar-román határnál menekültek holttesteit találtak meg. SZIJÁRTÓ Károly a TV-Híradóban beszélt erről. Tegnap egyébként a Belügyminisztérium hivatalos közleményében is cáfolta, hogy a román-magyar határon holttesteket, vagy sebesülteket találtak volna.

A sporthírek előtt - azok kedvéért, akiket még Détári hazatérte sem hoz izgalomba - elmondjuk a Meteorológiai Intézet jelentését. --- (Lásd EM után.)